

GROSUPELJSKI ODMEVI

GLASILO OBČINE GROSUPLJE | LETNIK XXXIX | 12 - 2013

**Festival slovenske domoljubne pesmi
MATI DOMOVINA tokrat v Grosupljem – VABLJENI!**

str. 6

PASJI RAJ

Trgovina za male živali

www.hranazapse.si

Telefon: 041 600 905

Naročila sprejemamo tudi preko telefona.

Dostava hrane in opreme na dom.

Pri nakupu nad 40€ dostava brezplačna.

Sokolska ulica 6
1295 Ivančna Gorica

 **Nova lokacija v centru
IVANČNE GORICE**

Delovni čas:

- ponedeljek - petek: 09.00 - 19.00
- sobota: 08.00 - 12.00

Hrana za pse
Bosch Adult
s perutnino in piro
15kg

samo **29,00€.**

*Jutrišnji dan pripada tistim, ki s kreativnostjo gradijo prihodnost,
živijo svoje sanje in trdno verjamejo v tisto, kar delajo.*

VZAJEMNA

Jaz zate, ti zame. 15 let

Poslovalnica Grosuplje
Taborska cesta 4
1290 Grosuplje
Tel.: 01 / 781-08-51

Delovni čas:

pon., tor: in čet. 8:00 - 12:30 in 13:00 - 16:00

sre: 8:00 - 12:30 in 13:30 - 17:00

pet: 8:00 - 12:30 in 13:00 do 15:00

BOŽIČNIK

**Naši mojstri peki
so pripravili nov
slasten praznični
hlebec!**

Omamno dišeč vonj po cimetu, nageljnovih žbicah in rumu... Rezina temnega, gostega in sočnega kruha je pravo bogastvo ržene moke, marelic, sliv, jabolk, rozin, hrušk, fig in hrustljavih orehov.

Lahko ga užijete samostojno, prilagel se bo s sladkimi namazi ali ob lončku jogurta. Za praznični prigrizek pa ga ponudite z različnimi vrstami sira. Narejeno z ljubeznijo v Pekarni Grosuplje in na voljo samo v trgovinah Mercator.

**BREZ
DODANIH
ADITIVOV**

Poslovni sistem Mercator d.d., Dunajska c. 107, 1000 Ljubljana

 Mercator

**Pekarna
Grosuplje**

Enostavno in pregledno!
EOM = 0%

0 EUR pologa

0% obresti

0 EUR stroškov

POPOLNOMA NOVI

pro_ceed

Dinamičen, sporten in temperamenten.

že za **139 EUR**

Kiina vozila imajo rekordno nizko porabo, 7-letno garancijo in maksimalnih 5 zvezdic po EURO NCAP-u.

The Power to Surprise

KIA - NAJVEČ AVTA ZA VAŠ DENAR!

AVTOTRADE, D.O.O., VRHNIKA, 01-755-79-05 (prodaja),
01-755-79-00 (servis) www.avtotrade.kia.si

 www.facebook.com/KIASlovenija

Kombinirane porabe goriva: 3,7 – 6,0 l/100km, emisije CO₂: 109 – 145 g/km CO₂.

EOM = 0% velja za nakup novega vozila KIA ob sklenitvi pogodbe o finanč. leasingu preko Hypo Leasinga d.o.o. in VBS Leasinga d.o.o. Finan. zajema: obdobje financ. do 84 mes., fiksna OM 0%, EOM 0%, stroški odobritve 0 EUR. Primer: KIA pro_ceed 1.4 CVT LX Activ, cena 11.690 EUR (MPC 12.490 EUR - Joker »Staro za novo« 400 EUR - Joker »Iz zaloge« 400 EUR - Joker »EOM = 0% financ.«), z odplač. dobo 84 mes. in 0% pologom, obrok leasinga 139 EUR/mesec, fiksna OM 0%, stroški financ. 0 EUR, EOM 0%, skupaj za plačilo 11.690 EUR (=nabavna vrednost). Končne cene vsebujejo vse popuste in prihranke, ne vključ. barve in stroška priprave vozila. Akcija EOM 0% velja 17.10.-17.11.2013. Finan. se lahko zavrne, če stranka nima ustrezne bonitete. Vse info. o porabi goriva in emis. CO₂ na voljo v prilož. o varčni porabi goriva, na prod. mestu ali www.kia.si/emission Pogoji garanc. na voljo v garanc. knjižici vozila, oz. pri poob. zastopniku. Slike so simbolične. KMGAG d.d., Leskovaška 2, Ljubljana.

Kazalo

Nagovor župana / 5

Iz občinske hiše / 6

Politika / 11

Turizem / 14

Ekologija / 15

Socialno varstvo in zdravje / 17

Izobraževanje / 22

Šport / 24

Kultura / 31

Društva / 45

Spomini in zahvale / 49

Obvestila / 50

Razvedrilo / 53

Napovednik dogodkov / 56

Uvodnik

Spoštovana bralka, spoštovani bralec Grosupeljskih odmevov,

lepo pozdravljena v veselim decembru, v mesecu, ko je temni del dneva najdaljši, zato ga moramo tako ali drugače popestriti. V službi, društvih in družbi smo deležni raznih zabav, za otroke pa imamo tu kar tri dobre može, ki jih obdarujejo, Miklavž se je že poslovil, božiček in dedek Mrzav pa sta pred vrati.

Leto se počasi končuje, zato večinoma delamo analize in obračune, kaj vse smo postorili v tem letu, kaj se nam je lepega ali žal tudi slabega zgodilo. To zadnje bomo poskusili čim prej pozabiti, hkrati pa delamo načrte za prihodnje leto, v upanju, da bo šlo na bolje. Ko se po 21. decembru svetli del dneva prične ponovno daljšati, z njim narašča tudi optimizem, saj je od sonca in svetlobe odvisno tudi naše počutje, pa če si to priznamo ali ne. Sicer se v naših krajih, za razliko od številnih, kjer so imeli hude vremenske neviščnosti, vsaj do sedaj ne moremo pritoževati nad slabim vremenom.

Tokratna številka je s tehtnim razlogom izšla nekoliko prej, kot smo načrtovali, razlog pa tiči v izjemnem dogodku, kateremu bomo priča 17. decembra, ob 19-tih, v telovadnici Osnovne šole Brinje. Slovensko kulturno umetniško društvo Mati domovina, festival Slovenske domoljubne pesmi skupaj z RTV Slovenija organizira že drugič. Lanski je bil organiziran v Kočevju, tokrat pa ga bomo gostili v Grosupljem, nastopilo bo veliko število priznanih slovenskih izvajalcev, več o dogodku si lahko preberete v glasilu, poudarim naj le, da je vstop prost. Ves dogodek bo posnela TV Slovenija, ogledali pa si ga bodo lahko na vseh kontinentih. Dogodek naj bi postal tradicionalen in upajmo, da ga obdržimo v Grosupljem.

Domoljubje je nekaj, česar pri nas zelo primanjkuje, kot da nam je nerodno ali se celo sramujemo svoje domovine, kar pa je včasih, žal zaradi določenih egoističnih posameznikov, celo upravičeno. Skrajni čas je, da stopimo skupaj in pričnemo podpirati pozitivne predloge in ideje, ne glede na to, kdo je predlagatelj, le da so ti koristni za širšo družbo, ne pa da jih a priori zavračamo, ker niso zrasli na našem zelniku.

Pozitivna naravnost v naši občini je vse bolj očitna, saj smo v zadnjih letih priča opaznemu napredku, kateremu daje še dodaten zagon sposobnost pridobitve evropskih razvojnih sredstev. Simbolično je tudi dejstvo, da je bil v naši občini izpolnjen loterijski listek z do zdaj največjim dobitkom v naši državi, še lepše bi bilo, če bi bil to naš krajan, vseeno pa dobitniku vse čestitke in uspešno razpolaganje z dobitkom.

V svojem in imenu uredniškega odbora Grosupeljskih odmevov želimo vsem lepo praznovanje bližnjih praznikov, božiča in novega leta, ter vse najboljše in srečo v novem letu, saj je znano, če imaš srečo, imaš tudi vse ostalo, tudi zdravje. Vsekakor pa želimo tudi več vzrokov za ponos na lastno domovino.

*Odgovorni urednik
Brane Petrovič*

NAVODILA

Članki naj bodo napisani in posredovani v elektronski obliki v programu Word, izjemoma jih lahko posredujete v rokopisu. Zaradi velikega števila prispevkov in zaradi želje uredništva, da čim večjemu številu ljudi omogoči povedati svoje mnenje, bomo objavljali prispevke, dolge do največ 30 tiskanih vrstic (cca. 2500 znakov). Vsa besedila morajo biti podpisana s polnim imenom in priimkom. Digitalne fotografije naj ne bodo vstavljene med besedilo, ampak naj bodo posredovane samostojno. K fotografijam je zaželeno, da posredujete tudi besedilo (podnapis) in obvezno avtorja fotografije. Uredništvo si pridržuje pravico, da članke ustrezno skrajša in v primeru, če v skladu s programsko zasnovano časopisa ne sodijo v nobeno od rubrik, ne objavi. V uredništvu nismo zavezani, da se z vsemi prispevki tudi strinjamo.

DIMENZIJE IN DODATNA NAVODILA ZA PRIPRAVO OGLASOV: celostranski pokončni 185 x 260 mm, 1/2 ležeči 185 x 127,5 mm, 1/4 pokončni 90 x 127,5 mm, 1/8 ležeči 90 x 61 mm. Vsi oglasi so barvni. Format datoteke naj bo *.PDF ali *.JPG.

GROSUPELJSKI ODMEVI – GLASILO PREBIVALCEV OBČINE GROSUPLJE

Ustanovitelj časopisa: Občinski svet Občine Grosuplje • Odgovorni urednik: Brane Petrovič • Uredniški odbor: Tamara Barič, Marjan Trobec, Gregor Steklačič, Janez Pintar, Marija Samec, Matjaž Trontelj • Naslov uredništva: Občina Grosuplje, 1290 Grosuplje, Taborska 2 (hišna centrala 788 87 50) • Elektronski naslov: odmevi@grosuplje.si • Lektoriranje: Marija Samec (oglasni in razpisi niso lektorirani) • Oblikovanje in tisk: PARTNER GRAF d.o.o., Kolodvorska 2, 1290 Grosuplje

Vabljeni k soustvarjanju občinskega glasila.

Vaše prispevke pričakujemo **do 15. januarja** na e – naslov: **odmevi@grosuplje.si**

Nagovor župana

Spoštovani!

Še malo, pa bo novo leto. Kako čas hitro beži. Spomnim se, kot bi bilo včeraj, kako smo skupaj na Kolodvorski ulici odštevali sekunde do leta 2013, sedaj pa se od njega že poslavljam. Za nami je uspešno leto. V naši občini se je v tem letu izvajalo veliko število projektov, od katerih se bodo nekateri nadaljevali tudi v letu 2014, ko imamo v načrtu že tudi nove plane, a o tem več po novem letu.

Tako smo v maju letos predali svojemu namenu krožišče pred občinsko stavbo, ki se je kot zadnje krožišče pridružilo tistim na Cikavi pri Fortuni, Pod Gozdom na Adamičevi cesti in pri Logotu na Ljubljanski cesti pred izvozom na avtocesto pri Hotelu Kongo. Promet skozi središče naše občine je s krožišči sedaj razbremenjen in teče bolj tekoče, brez zastojev in to kljub temu, da sta jutranja in popoldanska konica še dodatno obremenjeni s tranzitom vozil iz kočevske in ribniške smeri proti Ljubljani in obratno.

V začetku junija smo zaključili in predali v uporabo pločnik Tlake-Škofljica z urejeno javno razsvetljavo, ki je s sosednjo občino Škofljica povezan z brvjo prijateljstva in na simboličen način simbolizira odlično sodelovanje med obema občinama. Poleg tega, da služi varni hoji pešcem do avtobusnega postajališča, je pločnik postal že prava sprehajalna pot, ki jo zelo rade uporabljajo mlade družine na sprehodih z vozički in malimi otroki.

Takoj po podpisu pogodb v mesecu juliju se je pričelo z deli obnove otroškega in mladinskega športnega igrišča Šmarje – Sap pri osnovni šoli, ki smo ga svojemu namenu predali konec septembra. Igrišče se je res dobro prijelo, saj je vsak dan polno otrok, ki se lahko igrajo na novih igralih, igrišče ima lepo urejeno tekaško progo, peskovno površino in večnamensko igrišče in kar je najpomembnejše, igrišče je javno in namenjeno vsem krajanom. V juliju se je pričelo tudi z deli na nadzidavi in energetski sanaciji v osnovni šoli Šmarje – Sap. Potrdim že lahko, da bodo novi šolski prostori slovesno predani svojemu namenu še pred pogodbenim rokom zaključka del, in sicer 23. decembra, ob 17. uri. To bo lepo darilo učencem, staršem, učiteljem, krajevni skupnosti Šmarje – Sap in občini.

Meseca septembra so zabrnili stroji in pričel se je največji evropski projekt v naši občini, to je kohezijski projekt v okviru projekta porečja Krka. Z nekaj manj kot 15 milijoni evrov nepovratnih evropskih sredstev bo v naši občini zgrajeno okoli 15 km nove kanalizacije, sedem črpališč, trije zadrževalni bazeni in temeljito rekonstruirana osrednja čistilna naprava Grosuplje. Projekt je v tem trenutku v polnem teku, dela pa potekajo skladno s časovnim planom.

Prvega septembra je v naši občini pričelo obratovati šest lokalnih linij javnega potniškega prometa, ki povezujejo naselja v krajevnih skupnostih Spodnja Slivnica, St. Jurij, Škočjan, Žalna, Mlačevo, Polica in Ilova Gora z Grosupljem ter linijo 3G. Novost bomo spremljali tudi v okviru razvoja integriranega javnega potniškega prometa Ljubljanske urbane regije.

V povezavi z javnim potniškim prometom ne smemo prezreti brvi ljubezni, ki smo jo konec oktobra postavili na avtobusnem postajališču pri Domu obrtnikov v Grosupljem ter s tem omogočili dostop prebivalcem bližnjih stanovanjskih blokov do tega postajališča linije 3G. Lesena brv pa ima še eno funkcijo: na njej lahko s ključavnico za vedno zaklenete vašo ljubezen.

V mesecu novembru je podjetje OMV odprlo nov sodoben bencinski servis na Cikavi. Občina je ob robu urejanja platoja za bencinski servis zahtevala ureditev krožišča pri gostišču Fortuna na Cikavi, kar je DARS tudi izpolnil in danes te nevarne črne točke ni več, ampak je res lepo urejeno krožišče.

V mesecu decembru pa podpisujemo tudi pogodbo o pričetku gradnje prizidka k Zdravstvenemu domu Grosuplje, s čimer se bo uresničila dolgoletna želja Zdravstvenega doma Grosuplje za izboljšanje pogojev za delo s pacienti in višjo raven oskrbe.

Mesec december pa bo za nas še dodatno posebej slovesen zaradi osrednjega dogodka v občini v tem mesecu. Občina Grosuplje bo namreč gostila 2. festival slovenske domoljubne pesni Mati domovina, ki bo v torek, 17. decembra, ob 19. uri, v Športni dvorani Brinje Grosuplje. Festival je brezplačen, brez vstopnine, na njem pa bodo med drugimi nastopala zveneča imena slovenske glasbe, med njimi Eroika, Slovenski oktet, Jan Plestenjak, Nuška Drašček, Faraoni, Obvezna smer, Oto Pestner, Victory, Pop Design, Marko Vozelj, Manca Izmajlova, Simfonični orkester in Big Band RTV Slovenija, Mladi Dolenjci, Marcos Fink. Namen festivala je poklon rojstnemu dnevu samostojne slovenske države, materi domovini. To je festival, ki združuje in povezuje. Častni gost prireditve je Borut Pahor, predsednik države, poleg njega pa pričakujemo tudi ostale visoke goste, z vseh političnih polov, saj je namen festivala predvsem uživati v dobri glasbi in lepih pesmih, ki pejejo o tistem, kar nam je vsem skupno in je samo eno: domovina. Brez nje bi bili še danes brezdomci ali pa pod okovi drugih gospodarjev. Za občino Grosuplje bo to zares enkratni promocijski dogodek, ki ga bo posnela in kasneje prenašala tudi RTV Slovenija ne samo doma, ampak tudi po vseh kontinentih. Predvsem pa je pomemben namen festivala, s katerim bomo v pesmi, radosti in veselju prepevali materi domovini Sloveniji. Pristrčno vabljeni v Športno dvorano Brinje Grosuplje, pridite in poveselimo se skupaj na festivalu, ki nas združuje in povezuje v dobri volji!

Na zadnji decembrski, silvestrski dan, pa tako kot vsako leto pristrčno vabljeni na silvestrovanje na prostem v večernih urah na Kolodvorski ulici, ko bomo skupaj odštevali v novo leto!

Drage občanke in občani Občine Grosuplje!

Vsak nov trenutek v življenju je trenutek upanja in skritih želja. V svojem imenu ter imenu sodelavk in sodelavcev občinske uprave Občine Grosuplje Vam želim, da bi Vam novo leto prineslo mnogo lepih trenutkov, izpolnjenih s polno srečo, ljubezni in trdnega zdravja. Želim Vam prijetno in mirno praznovanje božičnih praznikov v mirnem krogu Vaših najdražjih.

Iskrene čestitke ob državnem prazniku, dnevu samostojnosti in enotnosti!

Dr. Peter Verlič,
župan občine Grosuplje

Festival slovenske domoljubne pesmi MATI DOMOVINA tokrat v Grosupljem – VABLJENI!

So dogodki in so – dogodki....

So prireditve in so – prireditve...

So festivali in so – festivali....

Vse prevečkrat vsi in vse površinsko poenotimo, dobesedno “stlačimo” v isti koš, naredimo stvari prisiljeno uniformirane, s tem pa do neprepoznavnosti brezčutne in brezosebne.

Pa tudi – brezizrazne, plitke in plehke.

Vse prevečkrat. In skorajda vsi, ali pa vsaj večina.

So zelo verjetno taki časi, da ljudje ne zmoremo več pristnega, srčnega odnosa do soljudi, niti do stvari žive in nežive sfere, ki nas obdaja (ta).

In zato nam manjka ... hja, marsikaj nam manjka.

Poleg najosnovnejšega za golo preživetje.

Človeka ozlovolji, ko vidi, kako otopelo apatični smo postali.

Kako izgubljam in čast in dostojanstvo in ponos.

Žalostno je to, da bolj biti ne bi moglo.

Skorajda sramujemo se stvari, ki nam bi morale biti svete in “naše”, tako zelo “naše”, da nikoli in nikdar in nikjer ne bi niti za milidesetinko pomislili, da bi bilo lahko kako drugače.

Ena takih stvari, vrednot je vsekakor – ljubezen do domovine.

Za Slovensko kulturno umetniško društvo – Mati domovina – Festival slovenske domoljubne pesmi bi mirne duše lahko zapisali, da je nastalo kot nekakšna nuja, potreba, želja, hotenje, celo najosnovnejša sla po ohranjanju in negovanju nacionalne domovinske zavesti.

Tiste zavesti, ki nam bi morala, preprosto morala biti lastna a priori. Vsem in vsakomur. Vedno in povsod.

Tako, kot je to pri vseh sosednjih narodih.

Zakaj se Slovenke in Slovenci skorajda sramujemo pojmov dom, domačija, domovina, slovenska zastava, slovenska himna – to je vprašanje za znanstvenike, ne za preproste ljudi.

Za preproste ljudi, za klene, poštene, ustvarjalne in marljive preproste ljudi, kakršni smo v velikanski večini, pa je vprašanje zelo preprosto: ali smo sposobni preseči vse, kar nas deli in zaživeti ponosno, pogumno in pametno v slogi in sobivanjski strpnosti, spoštuječ vse in vsakogar, predvsem pa vse tisto, kar nas konstituira kot narod že stoletja? Festival slovenske domoljubne pesmi, ki bo svoje letošnje udejanjanje doživel prav v Grosupljem, v **Športni dvorani Osnovne šole Brinje Grosuplje, v torek, 17. decembra 2013, ob 19. uri**, je kulturološki grosupeljski novum.

Globoko prepričani, da bo festival zadobil v občini Grosuplje tradicionalni, vsakoletni domicil, ga pripravljamo z največjo možno mero skrbnosti in profesionalnosti, vse v goreči želji ponuditi soljudem prestižno kulturno manifestacijo slovenske domoljubne pesmi, kot poklon dnev, “ko je prvič zadišalo po slovenski vojski”, ko smo se kot monolitna narodna tvorba odločali in odločili za lastno, tisočletje sanjano, samostojno in suvereno, predvsem pa svobodno državo in državnost, ko smo znali in predvsem zmogli preseči vse, tudi nasilne delitve, ko smo s krvjo osamosvojitvenih procesov sebi in svetu pokazali in dokazali, da smo vredni vsega, kar drugi imajo že stoletja.

Množica nastopajočih na festivalu (Simfonični orkester RTV Slovenija, Big Band RTV Slovenija, Slovenski tamburaški orkester, Komorni zbor Slovenske filharmonije, Zbor pevk in pevcev šole Nade Žgur, Oto Pestner, Ansambel Gregorji, Manca Izmajlova, Eroica, Nuška Drašček, Marko Vozelj, Nina Strnad, skupina Obvezna smer, Gianni Rijavec in Zidaniški kvintet, Gašper Rifelj, skupina Pop design, Urška Arlič Gololičič, skupina Victory, Faraoni, Marcos Fink, Ana Dežman, Ansambel Mladi Dolenjci, Slovenski oktet, Jan Plestenjak) daje trdno zagotovilo, da bomo priča vrhunskemu kulturnemu večeru, ki bo ostal v spominu še zelo dolgo.

Nadejamo se množičnemu obisku, zategadelj smo tudi uredili vse potrebno, da boste lahko prav vsi spremljali dogajanje na velikem odru, tako “v živo”, v dvorani sami, kakor tudi na velikem projekcijskem platnu, ki bo postavljeno pred dvorano.

Nihče ne more in ne sme biti prikrajšan za nekaj, kar ni prav pogosto udejanjeno.

Kjerkoli, ne le v Grosupljem.

Vljudno vabljeni. VSTOPNINE NI!

Ker se za darila in poklone ne pobira vstopnina!

In torkova prireditve prav hoče biti – **DARILO**.

Vsemu dobremu in čistemu in lepemu, kar je v nas, v ljudeh.

Dobrodošli, torej, vsi, **“ki v srcih dobro mislite”!**

Roman Končar

Podružnična osnovna šola Polica

Predstavitev umestitve in zasnove

Podružnična osnovna šola Polica se že dalj časa sooča s prostorsko problematiko. Razlog se skriva predvsem v trendu priseljevanja in veliki nataliteti (iz 278 prebivalcev leta 1990 na 788 prebivalcev 31. junija 2013 samo v vasi Polica), poostri pa so se tudi normativi za šole oz. razrede. POŠ Polica je organizirana v pet oddelkov. Kot najbolj problematična se je izkazala dotrajanost objektov in s tem povezana potrebna velika vlaganja, neustreznost prostorov glede normativnih površin ter zlasti neprimerne komunikacijske – prometne povezave, ki ne omogočajo varnega dostopa do prostorov šole.

Zato sta svet KS Polica in Občina Grosuplje podala pobudo za izgradnjo nove podružnične šole, POŠ Polica, ob vstopu v vas Polica iz Grosupljeja, na lokaciji ob lokalni cesti Polica-Peč («nad avtocesto»). Omenjena lokacija je imela svoje prednosti v dostopu, možnostih širitve, prometni povezanosti ter v priklopu na vodovodno in kanalizacijsko omrežje. Člani Sveta Krajevne skupnosti Polica so že v začetku leta 2011 pričeli z več usklajevalnimi sestanki z lastniki zemljišč, na katerih bi lahko nastala nova šola. Sestanki so obradili sadove in še v istem letu je bila za namen umestitve v prostorske akte izdelana Študija preveritve prostorsko programske postavitev POŠ Polica v prostor, ki je zajemala analizo lokacije postavitev »nad avtocesto«. Študija je nastala v sodelovanju s predstavniki Občine, POŠ Polica in OŠ Brinje ter predstavnikov KS Polica.

POŠ Polica in OŠ Brinje sta podali programska izhodišča za potrebe delovanja POŠ Polica, ki so bila opredeljena v Dokumentu identifikacije investicijskega projekta, in so izhajale iz veljavnih normativov za tovrstne objekte. POŠ Polica naj bi bila zasnovana kot podružnična šola s petimi oddelki, po projekcijah rasti učencev naj bi zadoščala za do 98 otrok.

Občina Grosuplje pa je podala izhodišča za umestitev predšolskega varstva, dodatne želje glede prostorskih kapacitet v okviru prostorov nove šole je na podlagi potreb predlagala tudi KS Polica, ki je v izgradnji šole videla možnost ureditve dodatnih prostorov za potrebe krajevne skupnosti in lokalnih društev. Tako je bila izpostavljena želja po dodatnem prostoru za potrebe KS, dveh prostorih za krajevna društva ter prostorov za dva oddelka vrtca. Glede na to, da v kraju tudi ni nobene večje dvorane, kjer bi se odvijale krajevne prireditve, je bil podan tudi predlog po ureditvi večje telovadnice, večnamenske dvorane.

Programska zasnova: PODRUŽNIČNA OSNOVNA ŠOLA POLICA

- šolski prostori: matične učilnice, kabineti, knjižnica, večnamenski prostor, vadbeni prostor, prostori za zaposlene (uprava, zbornica), zunanja igrišča;
- servisni prostori: avla s stopniščem, razdelilna kuhinja, shrambe, sanitarije, garderobe, prostor za čistila, delavnica, arhiv, kurilnica, parkirišče;
- skupna površina: 1.400 m²:
  - prostori za pouk: 920 m²
  - površina za komunikacije in šport: 480 m²
- višinski gabarit: največ P+1 (zaradi vizualne izpostavljenosti).

VRTEC in PROSTORI KRAJEVNE SKUPNOSTI

- vrtec: igralnice, skupni igralni prostori (šola), skupni servisni prostori

- (šola), skupni vadbeni prostori (šola), nadkrita terasa, zunanje igrišče;
- servisni prostori: avla s stopniščem, shrambe, garderobe, prostori za zaposlene, skupni prostori s šolo – kuhinja;
- Krajevna skupnost Polica: prostor za potrebe Krajevne skupnosti Polica, prostor za krajevna društva, sanitarije;
- skupna površina: 408 m²:
  - prostori za vrtec: 368 m²
  - Krajevna skupnost Polica: 40 m²
- višinski gabarit: največ P+1 (zaradi vizualne izpostavljenosti).

Objekt nove šole je zasnovan kot niz prostorov. V pritličju bodo umeščeni predvsem prostori za učence in otroke, v neposredni bližini učilnic pa bodo glede na usmeritve OŠ Brinje tudi prostori za zaposlene, kabinet in ločeno obravnavo.

Sicer pa je celotna šola pritlična. Bistvenega pomena pri tem je, da so prostori razvrščeni tako, da bodo v primeru izgradnje obeh faz omogočali optimalno uporabo skupnih površin. Zato je zasnova izdelana tako, da omogoča širjenje programa in kapacitet tako v horizontalnih gabaritih kot tudi v višino (nadzidava dela objekta – III. faza).

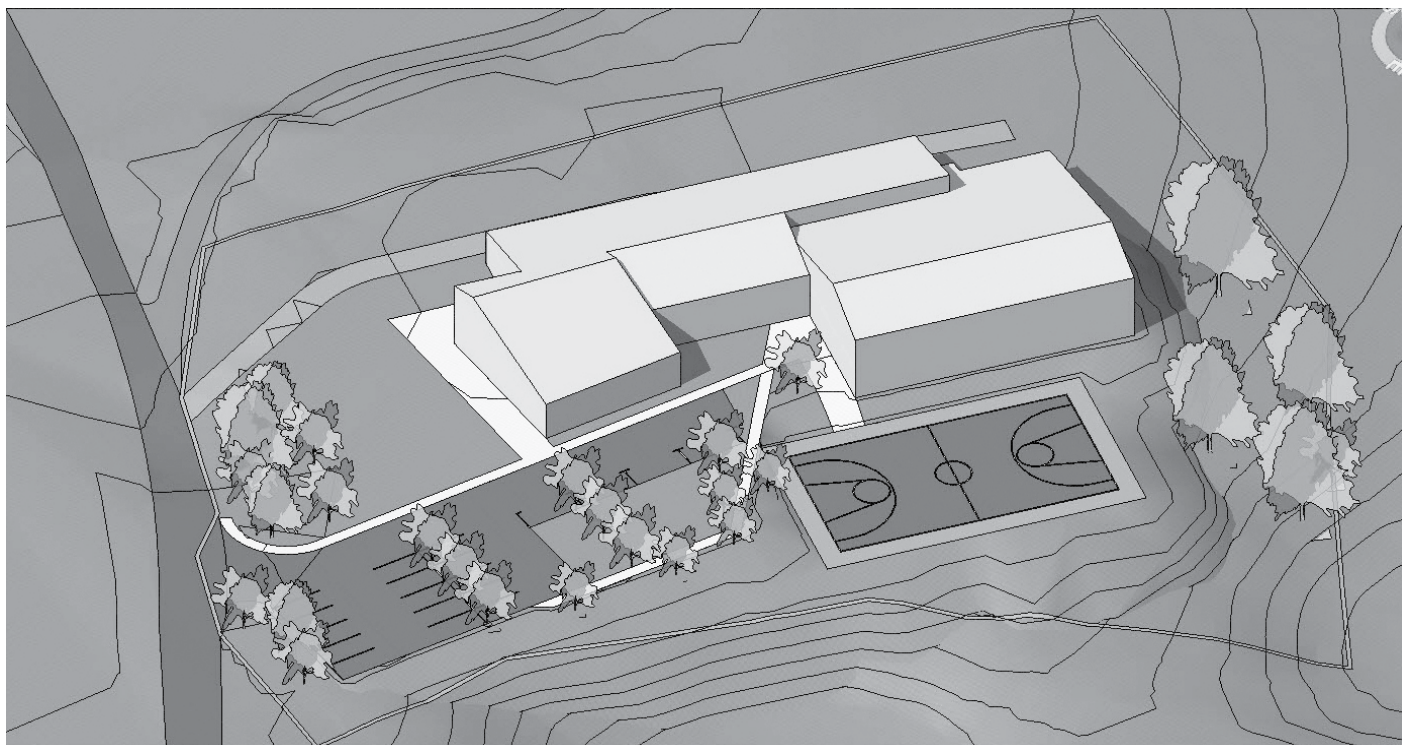
Konstrukcija objekta bo tudi zato enostavna, izvedba streh pa takšna, da bo s čim manjšimi stroški mogoče nadzidati del pritličja (trapezna ploščevina na kovinski podkonstrukciji, dvokapnica ali enokapnica). Edini višinski izpostavljen del kompleksa je vadbeni prostor oz. večnamenska dvorana, ki bo umeščena na severno stran območja preveritve, proti »hrupni« strani (cesta), in se bo lahko navezovala na zunanje igrišče in pas rekreativnih zelenih površin.

Dostopi do objekta bodo s severne strani, pri čemer bo vrtec na skrajni vzhodni strani objekta umeščen najbližje parkirišču (najlažji dostop). Prostori vrtca se bodo navezovali na skupno jedilnico z razširjenim hodnikom, na skupno knjižnico in telovadnico. Servisni vhod bo ločen, prostori za potrebe Krajevne skupnosti Polica bodo imeli neposreden dostop.

V območju dostopa do šole bo urejeno parkirišče za 17 parkirnih mest (z možnostjo širitve na 25 oz. 27 parkirnih mest), preko katerega bo mogoče tudi dovoz do servisnega vhoda in bo služil tudi kot intervencijska pot.

Prav tako bo vzdolž poti za dostop do šole in vrtca urejen pločnik. Ostale površine se bo ozelenilo, predvsem pa obstaja težnja po ohranjanju obstoječe visokorasle vegetacije. Na severni strani kompleksa bo umeščeno še zunanje športno igrišče.

Z umestitvijo POŠ Polica na lokacijo »nad avtocesto« bo tudi južni del naselja Polica pridobil centralne funkcije, program pa se bo idealno navezoval na zaledne zelene (lahko tudi rekreacijske) površine. Vzpostavitev novega infrastrukturnega omrežja, predvsem z umestitvijo avtobusnega postajališča in parkirišča, bo postalo območje tudi lažje dostopno, obenem pa izločeno iz osrednjega dela naselja, ki je prometno zelo slabo pretočno. Krajevna skupnost Polica ima vizijo nadgrajevanja centralnih funkcij na tem področju, saj gradnja šole pomeni tudi možnosti za razvoj druge komunalne infrastrukture v kraju, od gradnje pločnika do centra vasi, ukrepov za umiritev prometa ob vstopu v vas, razširitve območja javne razsvetljave na južno stran avtoceste in podobno. Skladno s finančnimi zmožnostmi namerava KS tudi odkupiti dodatna zemljišča v sklo-

pu šolskega objekta, s čimer se bi omogočil tudi razvoj nešolskih dejavnosti na tem območju (igrala za otroke, prostori za druženje mladih družin, dodatni športni poligoni, urejene parkovne površine, ...), ki bodo služili spoznavanju, druženju in kvalitetnemu preživljanju prostega časa naših krajanov. Verjamemo, da bo območje nove šole na Polici postalo nov družbeni center vasi, ki bo imel svojo funkcijo tudi izven šolskih urnikov otrok in se bo odražal v okrepljenem vključevanju krajanov v prostočasne aktivnosti ter skupne projekte.

V letu 2011 je bila za namen umestitve v prostorske akte izdelana Študija preveritve prostorsko programske postavitve POŠ Polica v prostor, ki je zajemala analizo lokacije postavitve »nad avtocesto«. Ta je pokazala, da je realizacija predvidenega programa ob upoštevanju vseh danosti in

omejitev mogoča. Programska izhodišča so bila preverjena z vidika prostorskih normativov za dejavnosti in aktivnosti POŠ Polica, pri čemer pa je bila upoštevana tudi izvedljivost fazne gradnje in dodatne zahteve po zagotovitvi prostorov za delovanje vrtca in potrebe krajevne skupnosti.

V sedanjem postopku priprave Sprememb in dopolnitev OPN, je POŠ Polica vodena kot prioritarna občinska pobuda. OPN bo predvidoma sprejet v drugi polovici leta 2014, s čimer bodo izpolnjeni pogoji za takojšnjo gradnjo šole. Gradnja bo potekala v letu 2015, otroci bodo s poukom v novi šoli pričeli 1. septembra 2015.

Gregor Steklačič, predsednik KS Polica,
Miha Simončič, vodja urada za prostor,
Jana Roštan

Podpis pogodbe za gradnjo prizidka k Zdravstvenemu domu Grosuplje

V torek, 10. decembra 2013, sta župan dr. Peter Verlič in direktor podjetja GIC gradnje Ivan Cajzek podpisala pogodbo za gradnjo prizidka k Zdravstvenemu domu Grosuplje. K pomembnemu dogodku za našo občino Grosuplje so prisostvovali tudi direktor Zdravstvenega doma Grosuplje Janez Mervič, direktor občinske uprave Dušan Hočevar in vodja urada za prostor Miha Simončič.

Pogodbena vrednost znaša cca. 3.500.000 eur z DDV, gradnja prizidka pa naj bi bila končana v roku 8 mesecev.

»Tisto, kar smo sanjali dolgo let, se je danes uresničilo,« je ob tem povedal župan dr. Peter Verlič, vse občane pa v času gradnje prosi za veliko razumevanja.

Direktor Zdravstvenega doma Grosuplje Janez Mervič pa je dejal, da so se mu po 16 letih pravzaprav izpolnile želje. Že pred 16 leti si je želel, da bi za občane in svoje sodelavce vzpostavil boljše pogoje. Z novim prizidkom se bo situacija bistveno spremenila, vsak zdravnik bo imel tudi svojo ordinacijo.

Zdravstveni dom Grosuplje že dlje časa funkcionalno, prostorsko in organizacijsko ne zadošča več potrebam zdravstvene oskrbe Grosupljega in okolice. Zaradi vzpostavitve boljše oskrbe se bo dogradil prizidek z novimi splošnimi ambulantami in prostori za nujno medicinsko pomoč, ki so sedaj od glavne enote zdravstvenega doma dislocirani.

Nov prizidek k zdravstvenemu domu se bo zgradil vzdolž hriba, desno od zdravstvenega doma. Nova stavba bo obsegala pritličje in prvo nadstropje, z dvema starima objektoma pa jo bo povezoval stekleni povezovalni hodnik oziroma lobby, ki bo hkrati predstavljal tudi novi glavni vhod. Prizidek bo obsegal 8 splošnih ambulant, urinski in hematološki laboratorij, službo nujne medicinske pomoči, garažo, tehnične prostore in povezovalni hodnik. Dostop gibalno oviranim v vse objekte pa bo omogočen z dvigali.

Jana Roštan

Čebelice iz vrtca Kekec okrasile božično smrekico v prostorih občinske hiše

Božično smrekico v prostorih občinske hiše že krasijo rdeči, beli in zeleni srčki, zvezdice in smrekice, pod njo pa se skrivajo darila. Za okrasitev božične smrekice so tokrat poskrbele pridne čebelice iz vrtca Kekec. Ko pa so s svojim delom končale, so nam zapele še pesmico Lojzeta Slaka Čebelar.

Jana Roštan

Tradicionalni slovenski zajtrk v vrtcu Kobacaj

V petek, 15. novembra 2013, smo že drugič obeležili dan slovenske hrane, s katerim smo želeli poudariti pomen zagotavljanja hrane iz lokalnega okolja. Pomembna aktivnost dneva slovenske hrane je projekt Tradicionalni slovenski zajtrk, ki letos poteka že tretje leto zapored.

Vrtčevski in osnovnošolski otroci so dan slovenske hrane začeli s tradicionalnim slovenskim zajtrkom, sestavljenim iz mleka, medu, masla, kruha in jabolk. V projekt je skupaj vključenih skoraj 273.000 otrok iz 361 vrtcev in 488 osnovnih šol. Med njimi so tudi vrtčevski otroci, ki obiskujejo vrtec Kobacaj v Brezju pri Grosupljem, pri zajtrku pa sta se jim na dan slovenske hrane pridružila župan dr. Peter Verlič in direktor občinske uprave Dušan Hočevar.

Žabice in palčki so bili nad tradicionalnim slovenskim zajtrkom navdušeni. Na koščke kruha, namazanega z maslom, so si s palčkami za med kar sami nanašali sladek med, nato pa vanj veselo ugriznili.

Malčke sta na ta dan obiskala tudi čebelarja iz Društva čebelarjev Grosuplje in jim po zajtrku povedala veliko zanimivega o čebelah, medu in o čebelarstvu nasploh.

Sredstva za izvedbo projekta Tradicionalni slovenski zajtrk v vrtcih in osnovnih šolah je letos zagotovilo Ministrstvo za kmetijstvo in okolje. Projekt se izvaja v sodelovanju s Čebelarstvo zvezo Slovenije, ki je sicer pobudnica projekta, Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije, Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport, Mini-

strstvom za zdravje, Inštitutom za varovanje zdravja, Zavodom za šolstvo, GIZ Mlekarstva Slovenije in Gospodarsko zbornico Slovenije - Zbornico kmetijskih in živilskih podjetij. Aktivno pa sta se letos vključili tudi Zadruga zveza Slovenije in Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije.

Jana Roštan

Najmlajši iz PGD Luče obiskali župana dr. Petra Verliča

Konec meseca oktobra so gasilci Prostovoljnega gasilskega društva Luče ob zaključku celoletnega zelo uspešnega dela z mladimi v društvu pripravili kosanjen piknik in v svojo družbo povabili tudi župana dr. Petra Verliča. Družabno srečanje ob lepem sončnem popoldnevu in pečenem kosanju pa tudi takrat ni minilo brez veččin gasilstva. Mladi gasilci so se na bližnjem travniku preizkusili v gašenju ognjenih zubljev z gasilnim aparatom ter starejšim gasilcem, svojim staršem in županu pokazali svoje spretnosti in znanje.

Prijetno popoldne je hitro minilo, že takrat pa je župan mlade gasilce PGD Luče povabil, da ga ob naslednjem srečanju oni obiščejo v prostorih občinske hiše.

Župan dr. Peter Verlič in direktor občinske uprave Dušan Hočevar sta tako v sredo, 20. novembra 2013, najmlajše iz PGD Luče sprejela v županovi pisarni. Mladi, ki imajo veliko znanja o gasilstvu, so tokrat izvedeli tudi veliko zanimivega o naši občini Grosuplje, delu občinske uprave, pa tudi o pravilni postavitvi zastav in drugih zanimivostih, na katere je nanesele klepet. Ob zaključku srečanja je pred občinsko hišo v spomin na prijeten obisk nastala tudi skupinska fotografija.

Jana Roštan

Volilni kongres Kluba seniorjev in seniork Slovenske demokratske stranke

SDS

V soboto, 23. novembra 2013, je na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani potekal 5. kongres Kluba seniorjev in seniork SDS, katerega so se udeležili tudi člani in članice občinskega odbora SDS Grosuplje. Deleгатke in delegati so na kongresu volili novo vodstvo. Za novega predsednika je bil izvoljen mag. Zvonko Zinrajh, ki je ob izvolitvi dejal: »Zelo sem vesel, da so me na današnjem kongresu seniorke in seniorji izvolili za svojega predsednika, še posebej v teh težkih časih, ko se tudi v aktualni vladi pozablja na starejše, obnemogle, upokoјence, na tiste, ki so pomoči potrebni. Kontinuiteta seniork in seniorjev je izjemno močna in še naprej se bomo trudili, da bomo ne samo zagotovili njihove pravice, ampak da jih bomo oplemenitili, da bomo aktualni in prodorni element pri odločanju tako o pokojninski kot zdravstveni zakonodaji in vsem tistem, česar se seniorji najbolj zavedamo in nas najbolj teži.«

Izvoljen je bil tudi nov izvršilni odbor v sestavi: Vera Ban, Ivan Bračko, Irena Brodnjak, Anton De Costa, Milan Goršič, Cvetka Jaklič, Miro Kokošinek, Karolina Kopše, Anica Kramberger, Mitja Ljubeljšek, Marta Novak, Justina Pančur, dr. Eva Perman, Leon Podlinšek, Savina Marija Savšek, Beti Svete, Franja Šilih in Jožica Vrhunc.

Za člane nadzorne komisije KSS pa so bili izvoljeni Jože Čegovnik, Jože Homan, Jožica Likar, dr. Ivan Vivod ter Sonja Žgavc.

KSS OO SDS Grosuplje

Volilna konferenca Ženskega odbora SDS Grosuplje

Volilna konferenca Ženskega odbora SDS Grosuplje je potekala v sredo, 20. novembra 2013, v Gostišču Krpan v Grosupljem.

Uvodoma je vse prisotne: članice Ženskega odbora SDS Grosuplje, predvsem pa goste župana dr. Petra Verliča, pooblaščenca župana Iztoka Vrhovca, članico IO ŽO SDS Ksenijo Sever, predsednika Občinskega odbora SDS Grosuplje Dušana Hočevarja, predsednika Kluba seniorjev in seniork OO SDS Grosuplje Danijela Naglja in predsednico Slovenske demokratske mladine OO SDS Grosuplje Uršo Leah Predalič pozdravila predsednica ŽO SDS Grosuplje Marina Rački.

Sledila je izvolitev delovnega predsedstva, za tem pa smo prisluhnili besedam gostov.

Prisotne je pozdravil župan občine Grosuplje dr. Peter Verlič in ŽO SDS Grosuplje čestital za lepo število članic. Povedal je, da bo na naslednjih lokalnih volitvah ponovno kandidiral za mesto župana občine Grosuplje in dodal, da so v sedanjem mandatu dokazali, da se v kratkem času da narediti več, kot se je naredilo prej v več mandatih. Imajo energijo, načrte in kljub trenutnemu stanju državne politike ostajajo optimisti. Prav tako ostaja v načrtu pridobivanje sredstev Evropske unije, vendar tokrat več na področju zdravega življenja in dobrega počutja, je še povedal župan.

Predsednik OO SDS Grosuplje Dušan Hočevar je povedal, da OO SDS Grosuplje dela dobro, zelo aktivna sta tudi KSS OO SDS Grosuplje in OO SDM Grosuplje, prav tako pa stranka uspešno povečuje svoje članstvo. Povedal je še, da je pomembno, da se tudi na naslednjih lokalnih volitvah izvoli dobro vodstvo in tako podpre župana dr. Petra Verliča.

Prisotne je za tem pozdravila tudi predsednica Sveta ŽO SDS Ksenija Sever in ob tej priložnosti namenila nekaj besed samemu ženskemu odboru. Kot je dejala, je namen ženskega odbora predvsem ta, da nagovarja žensko populacijo, se več posveča ženskim tematikam, kot so šolstvo, prehrana, zdravje, in si prizadeva za večjo vključenost žensk v politiko.

Predsednik KSS OO SDS Grosuplje Danijel Nagelj in predsednica OO SDM Grosuplje Urša Leah Predalič pa sta na kratko predstavila aktivnosti seniorjev in mladincev OO SDS Grosuplje.

Po pozdravnih nagovorih gostov je predsednica ŽO SDS Grosuplje Marina Rački podala poročilo o delu odbora v preteklem dveletnem mandatnem obdobju. Kot je povedala, so članice IO ŽO SDS Grosuplje v mesecu marcu ob praznovanju materinskega dne že tradicionalno na domu obiskale starejše članice SDS in jim podarile rožico. Ob svetovnem dnevu zdravja, 7. aprila, so pred trgovskim centrom v Grosupljem mimoidočim delile jabolka in jih ozaveščale o težavah, ki jih povzroča povišan krvni tlak. Ob tednu otroka v mesecu oktobru so obiskale

Krizni center za otroke - Hišo zavetja Palčica in malčke obdarile z otroško hrano. Članice IO ŽO SDS Grosuplje so se ob prvono-vembrskih komemoracijah s prižigom svečke poklonile žrtvam medvojnih in povojnih pobojev. Prav tako so aktivno sodelovale pri projektu Simbioza, katerega namen je medgeneracijsko sodelovanje in pomoč. V prihodnje pa namerava ŽO SDS Grosuplje še več časa posvetiti prostovoljstvu in predvsem pomoči starejšim.

Ob koncu volilne konference je sledila izvolitev novega vodstva. Predsednica ŽO SDS Grosuplje je ponovno postala Marina Rački, za članice IO ŽO SDS Grosuplje pa so bile imenovane Mojca Globokar Anžlovar, Marija Vovk, Karolina Lavrih, Gabi Stopar, Irena Srdinšek, Nevenka Dušan, Sabina Roštan in Jana Roštan.

Uradnemu delu volilne konference je sledilo še družabno srečanje.

Ženski odbor SDS Grosuplje

Bliža se božič in z njim praznovanje, ki že nestrpno ga čakamo vsi. Božje drevesce krasi stanovanje, v jaslicah detece božje leži. Naj uresničijo vaše se sanje! Toplini vsa vrata naj božič odpre, naj srečno obdobje se zate prične! A leto prihodnje naj zdravja ti da, obilja, ljubezni pa v čaši brez dna.

Zato vsem občankam in občanom občine Grosuplje, članicam in članom ter podpornikom krščanske demokracije ob Božičnem prazniku in Novem letu 2014 želimo mirne, blagoslovljene in vesele praznike, predvsem pa veliko zdravja, veselja in vsega dobrega v prihajajočem letu, ki naj nam prinese upanje na nove priložnosti.

Srečno!

Ob državnem prazniku Dnevu samostojnosti, pa želimo vsem občankam in občanom občine ponosno praznovanje praznika, ki Slovence po svetu in doma združuje, bogati in pomaga ustvarjati zavest in ljubezen do domovine.

Občinski odbor NSi Grosuplje

NSi

**KRŠČANSKI DEMOKRATI
ODGOVOR ZA PRIHODNOST.**

**RAD
IMAM
GROSUPLJE**

Svetniška skupina in društvo RAD IMAM GROSUPLJE vsem občankam in občanom občine Grosuplje želimo vesele božične praznike ter uspešno, zdravo, srečno ter optimizma polno novo leto 2014!

Čestitamo vam tudi ob dnevu samostojnosti in enotnosti.

Društvo RIG

Vsem članicam in članom, simpatizerjem in vsem ostalim občankam in občanom želimo prijetne praznične dni ter vse dobro v letu 2014.

Občinski odbor socialnih demokratov Grosuplje

SLS

Slovenska ljudska stranka

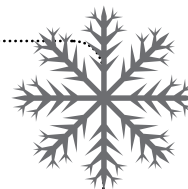
Vse, v kar upate, naj se izpolni,
kar iščete, naj se odkrije,
kar si želite, naj se uresniči!
Želimo vam miru in veselja božične noči, v novem letu 2014 pa obilo
uspehov, sreče in osebnega zadovoljstva!

Slovenija prečudovita,
najdražja nam si domovina,
da izgubili te nikdar ne bomo,
spoštovali in borili se zate bomo.
Vsem iskreno čestitamo ob prazniku samostojnosti

SLS, občinski odbor Grosuplje

SDS

*Prišel bo čas okrog božiča,
ki prinesel bele bo steze,
v novem letu pa naj zdravje
in sreča nasmejeta se.*

**Vsem občankam in občanom občine Grosuplje, članicam in članom Slovenske
demokratske stranke želimo vesele božične praznike ter srečno, zdravo in uspehov
polno novo leto 2014!**

Iskrene čestitke ob dnevu samostojnosti in enotnosti!

OO SDS Grosuplje

**VSEM OBČANKAM IN OBČANOM OBČINE GROSUPLJE
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE,
SREČNO IN USPEHA POLNO NOVO LETO 2014!**

Vam želi - OO DeSUS Grosuplje

**Ekipa MKVG vam v prihajajočem letu želi:
obilo brezskrbnega čofotanja v sreči,
sončenja v ljubezni,
elegantnih skokov v ponujene priložnosti
ter neskončno lepih trenutkov,
ob katerih boste zadržali dih!**

Druge kopalne sezone na prenovljenem Mestnem kopališču v Višnji Gori je že davno konec, dogajanje na terasi kavarne in na bazenski ploščadi pa se še kar nadaljuje. Poleg kulturnih dogodkov in koncertov, smo veliko pozornost namenili najmlajšim, in sicer razne ustvarjalne delavnice, v soboto, 28. 12. 2013, pa nas bo na otroškem rajanju obiskal Dedek Mraz. Na silvestrski večer bomo organizirali tradicionalno silvestrovanje na prostem!

Vse starše obveščamo, da bomo poleti 2014 organizirali 14 dnevno varstvo otrok starih od 6 do 10 let. Vse naše novice, ponudbo in aktualne dogodke lahko spremljate na našem facebook profilu <https://www.facebook.com/MestnoKopalisceVisnjaGora> ali internetni strani: www.mestnokopalisce.si

Naš elektronski naslov je info@mestnokopalisce.si ali telefonska številka **051-442-800**.

Veselimo se vašega obiska!

(oglasni članek)

Na jesenskem izletu v Istanbulu

Krajani Št. Jurija in okolice smo se v četrtek, 7. novembra 2013, odpravili na jesenski izlet v Istanbul. Zbrali smo se na brniškem letališču, nato pa polete proti Turčiji, kjer nas je sprejel vodnik Omer. Po uvodnem pozdravu in predstavitvi je bil organiziran prevoz do centra hotela, kjer smo bivali. Po večerji smo se sprehodili čez hipodrom, kjer nas je najbolj očaral pogled na v soju luči obsijano Modro mošejo.

Pravo raziskovanje Istanbula smo začeli naslednji dan, ko smo se najprej ustavili na konstantinopelskem hipodromu, kjer so v antiki potekale konjske dirke. Območje hipodroma se sedaj imenuje Trg sultana Ahmeda in je zelo skrbno vzdrževano. Nekdanje tekmovalne proge so tlakovane, čeprav so bile v resnici kakšna dva metra pod sedanjo površino. Preživeli so spomeniki s pregrade na tekmovalni progi, oba obeliska in Kačji steber, ki sedaj stojijo v kakšna dva metra globokih jamah.

Pot nas je vodila naprej do Hagije Sofije, nekdanje patriarhalne bazilike, kasnejše mošeje ter današnji muzej. V cerkvi Hagije Sofije – Svete modrosti se je odvijalo kronanje bizantinskih cesarjev. Po padcu Carigrada je leta 1453 sultan Mehmed II. cerkev preuredil v mošejo. Po osmanski osvojitvi Bizantinskega cesarstva je Hagija Sofija postala najpomembnejša mošeja Osmanskega cesarstva. Po prihodu Kemala Atatürka na oblast so jo leta 1935 preuredili v muzej.

V popoldanskih urah smo obiskali znameniti bazar z več kot 4000 trgovinami in nato še egipčanski bazar – bazar z začimbami. Ob ogledu smo seveda naredili tudi postanek za svež sok, ki ga pripravijo na vsakem vogalu, dišalo je po pečenem kostanju, seveda pa ni manjkala tudi prava turška kava.

Naslednji dan je sledil ogled glavne istanbulske mošeje - Modre mošeje, ki jo je leta 1609 dal zgraditi sultan Ahmed I. in je bila končana leta 1616, eno leto pred sultanovo smrtjo. Mošeja ima šest minaretov, ime pa je dobila po modri notranjosti. Po ogledu Modre mošeje smo se odpravili na križarjenje po bosporski ožini, ki loči mesto na evropski in azijski del, mimo številnih

palač, mošej, obeh bosporskih mostov, do vasi Anadolu Kavagi, kjer smo se odpravili na ogled ostankov Yoros gradu, od koder se razprostira čudovit pogled na konec bosporske ožine, ki se zliva v Črno morje, in na gradnjo tretjega mostu čez Bospor.

Proti večeru smo se vrnili v center mesta in se z vzpenjačo povzpeli do ene najbolj priljubljenih istanbulskega avenij İstiklal, ki jo vsak dan obišče približno 3 milijone ljudi. Sprehodili smo se mimo številnih butikov, knjigarn, galerij, gledališč, barov, slaščičarn in restavracij. Večer smo zaključili s kosilom v restavraciji Sarajevski roštilj. Sledil je še povratek do hotela, naslednji dan po zajtrku pa polet z glavnega istanbulskega letališča Atatürk proti domovini.

V sodelovanju s Turističnim društvom Županova jama Št. Jurij in Terapevtskim društvom Slovenije bomo izlet v Istanbul ponovno organizirali v spomladanskem času in si lahko za več informacij ogledate spletno strani društev.

Tanja Kadunc

Spoznavanje naravnih in kulturnih znamenitosti v slovenski Istri

Terapevtsko društvo Slovenije je v soboto, 16. novembra 2013, organiziralo izlet na Primorsko. Udeleženci smo bili pretežno iz občine Grosuplje. Peljali smo se proti slovenski obali, kjer smo spoznavali izrazito oblikovano kulturno krajino Sečoveljske soline, ki jo je zaznamovalo delo človeških rok. Sečoveljske soline so največje delujoče slovenske soline, ki se raztezajo na približno 650 ha površine ob ustju reke Dragone pri Sečovljah. Udeležence smo seznanili o današnjem pomenu in gospodarski vlogi solin. Spoznali smo tudi, kako se ohranjajo solinarske navade in kako celotno območje solin daje zavetje številnim rastlinskim in živalskim vrstam. Poleg žetve soli in solnega cveta pa tržijo blato, ki je zdravilno za kožo.

Pot smo nadaljevali proti osrčju krajinskega parka Strunjan, Belvederu, kjer smo v času obiranja oljk udeležence seznanili s tradicionalnim načinom obiranja oljk v balige in to delo tudi praktično spoznali. Ženske so dobile nalogo, da oberejo istrsko belico, moški pa smo obirali črne olive. Vsaka skupina je nabirala v svoj zabojček. Nabrli smo približno enako. Po obiranju je sledila degustacija oziroma pokušanje dveh vrst oljčnih olj. Oljkar, pri katerem smo obirali, je uradni ocenjevalec slovenskih oljčnih olj. Naš trud je poplačal s podelitvijo diplom "za ročno obiranje oljk v Slovenski Istri". Po kosilu nas je peljal v Strunjan, na ekološko kmetijo, kjer smo lahko kupili kakije. V Izoli smo si ogledali oljarno, kjer so nam razložili, kako poteka proces mletja oliv in stiskanje olja. Avtobus nam je ustavil pri

Delfinu, od koder smo se ob obali sprehodili do starega mestnega jedra Izole, kjer smo bili priče prazniku kostanja in mladega vina. Za krajši čas smo se ustavili v Kopru, kjer je bil organiziran veliki zaključek martinovanja na prostem. Odpravili smo se proti domu polni novih vtisov. Malico je prispevala Pekarna Grosuplje, štrukeljčke Marija Kadunc, projekt pa je podprla tudi Občina Grosuplje. Izlet je vodila Tanja Kadunc. Vsem se najlepše zahvaljujem.

Igor Ponikvar

Hotel za žuželke

Da, tudi nekatere koristne žuželke že imajo svoje »hotele«. Seveda, če jim ga pridne roke mladih ustvarjalcev sestavijo, kot so ga sestavili in postavili otroci na vrtičku pred brinjskim vrtcem. (Na fotografiji.)

Pa sem malo pokukal na internet, kako je s tem. Napišeš »hotel za žuželke« in že se ti ponudi nešteto naslovov, ki ponujajo vsemogoče informacije, v pisni obliki, pa tudi kot skice ali fotografije. Skratka, ponujajo se ideje, kako tak »hotelček« sestaviš tudi doma.

Prepisal bom le en stavek, ki govori v prid tem »hotelčkom«, oz. prebivalčkom v njih, torej tem žuželkam: »Koristne žuželke uničijo večino škodljivih žuželk in poskrbijo za naravno ravnotežje v vrtovih.«

Torej idej, mladi ustvarjalci, kako vsaj malo »pomagati« naravi, je kar nekaj. Seveda smo pa tik pred zimo in je predlog ornitologa Miheliča o ptičjih krmilnicah v prejšnjih Odmevih tokrat – povsem v prednosti.

Marjan Trobec

Učenci OŠ Brinje izdelali in namestili gnezdilnice za šolo ob Grosupeljščici

V torek, 26. 11. 2013, so učenci tretjih razredov svoje znanje in spretnosti posvetili skrbi za ptice. Dan se je začel s predavanjem o skrbi za ptice domačega vrta preko zime. O pomenu plodonosnih rastlin in dreves z dupli. Kadar teh primanjkuje, je rešitev, s katero skušamo dupla nadomestiti, nameščanje gnezdilnic. In temu je bil posvečen naravoslovni dan v OŠ Brinje. Učenci so, razdeljeni v skupine po tri ali štiri, izdelali svoje gnezdilnice. Vsaka od njih je dobila številko, s pomočjo katere bodo skupine spomladi lahko spremljale, če katera od ptic gnezdi ravno v »njihovi« gnezdilnici.

Izdelava gnezdilnice je odličen način, da se spoznamo s pomenom drevesnih dupel v naravi in pravili, ki jih moramo upoštevati pri nameščanju gnezdilnic. Nameščanje teh je letos organizirano v sklopu ohranjanja naravnih virov v občini Grosuplje.

Bistvene lastnosti vsake gnezdilnice so njena trdnost, velikost vhodne odprtine, možnost odpiranja zaradi čiščenja in pa seveda skrb, da jo z leti kontroliramo, ali je še do-

volj čvrsta, da bo omogočala varno gnezdenje pticam.

Ptice pri otrocih očitno sprožajo veliko zanimanja, saj so bili učenci za delo izjemno stimulirani. K temu je dodatno pripomoglo pestro dogajanje v razredu, kjer so se skupine spontano merile tudi v tem, katera bo čim bolj samostojno izdelala svojo gnezdilnico. In večini je to odlično uspelo. Namestili smo jih kar za šolo, saj drevesa ob Grosupeljščici nudijo odlična mesta za gnezdenje ptic. Ob nameščanju so učenci spoznali, kaj so teritorialne vrste in zakaj pari pri vrstah, kot je na primer velika sinica, nikoli ne gnezdiyo zelo blizu drug drugemu.

Akcija je odlično uspela, zdaj pa bo še najtežje počakati do pomladi, da bodo ptice začele z gnezdenjem.

Tomaž Mihelič

Lekarna Kosobrin

- ob nedeljah do 13h

Minilo je leto dni, odkar je Lekarna Kosobrin odprla svoja vrata. Poleg zdravil na recept smo v tem letu sklenili pogodbo z ZZS tudi o izdajanju medicinsko tehničnih pripomočkov. Tako lahko v naši lekarni poleg zdravil, prehranskih dopolnil in kozmetike dobite tudi medicinsko tehnične pripomočke na naročilnico (listki za merjenje glukoze v krvi, plenice,...). Med letom so se prebivalci in prebivalke Grosupljega lahko prepričali o naši strokovnosti in prijaznosti, še vedno pa prihajajo v Lekarno Kosobrin novi obrazi.

Ker je na tržišču vse več zdravil in lekarniških izdelkov, se laik v tej poplavi informacij ne znajde več. Zato smo tukaj mi, da vsaki stranki posvetimo potreben čas in se potrudimo s primernim svetovanjem. V primeru, da katerega izdelka nimamo na zalogi, ga lahko naročimo in dobavimo v večini primerov že naslednji dan. Lekarna Kosobrin izdaja tudi katalog ugodnosti, ki izide vsako četrletje. V njem vas obveščamo o možnostih ugodnih nakupov in posebnih popustov. V času prazničnih nakupov se je vredno spomniti, da tudi v naši lekarni lahko dobite lepa ter predvsem koristna darila za vso družino in prijatelje.

V preteklem letu smo sodelovali na različnih lokalnih prireditvah, kjer se na tak način trudimo poglobiti stik s prebivalci Grosupljega in okolice.

V mesecu aprilu smo pričeli z nedeljskim dežuranjem za Grosuplje in okolico. Izkazalo se je, da so to dodatno storitev ljudje toplo sprejeli. V tem času smo marsikomu skrajšali pot do Ljubljane in omogočili dostopnost do nujno potrebnih zdravil tudi v Grosupljem. Da bi dostopnost do lekarniških storitev v nedeljo še povečali ter da bi se čim bolj uskladili z delovanjem dežurnega zdravnika, smo se odločili, da nedeljski delovni čas podaljšamo za eno uro. Lekarna Kosobrin je tako ob nedeljah po novem odprta od 9h do 13h.

Ob tej priložnosti bi vsem našim strankam zaželeli zdravo in uspešno novo leto 2014. Če pa vam zdravje kaj ponagaja, se lahko vedno oglasite pri nas, kjer vam bomo z veseljem pomagali, ob nedeljah po novem do 13h.

(oglasni članek)

eRecept

Z novim letom se v Sloveniji začneja projekt eRecept oz. elektronski recept. Na primarni ravni (splošni zdravniki, pediatri, šolski zdravniki) bodo zdravniki recepte predpisovali elektronsko in informacije o zdravilih bodo tako do lekarn prišle po elektronski poti in ne več s papirjem, kot je bilo to do sedaj. Pomembno je vedeti, da bo recept v papirnati obliki še vedno v uporabi toliko časa, dokler se vsi izvajalci v zdravstvu ne vključijo v ta projekt. Prav tako boste papirnati recept še vedno dobili pri zobozdravnikih, v specialističnih ambulantah, pri obisku dežurnega zdravnika na domu, ipd.. Pred nami je torej prehodno obdobje, ko bomo v lekarnah sprejemali tako eRecepte kakor tudi papirnate recepte.

In kakšne so prednosti eRecepta?

- Uvedba eRecepta bo omogočala boljšo učinkovitost in večjo preglednost predpisovanja receptov. Zdravniki bodo imeli na voljo lažji vpogled v vsa predpisana in izdana zdravila.

- Varnejši in zanesljivejši prenos informacij med zdravnikom in lekarno ter zmanjšana možnost zlorab.
- Sama aplikacija bo omogočala tudi pregled medsebojnega delovanja zdravil oz. interakcije med zdravili. Zdravniki in lekarniški farmacevti bomo lažje našli morebitna neskladja med zdravili.
- Z uvedbo eRecepta se naj bi zmanjšano število napak in naj bi se povečala varnost bolnika.
- Z eReceptom bo lahko zdravnik recept predpisal tudi v odsotnosti bolnika.
- S sistemom bodo omogočene dodatne kontrole in opozorila pri določenih skupinah bolnikov (otroci, nosečnice in športniki).

Petra Žagar, mag. farm.
in ekipa Lekarne Kosobrin

Odkrivaj pomen življenja!

Želiš spoznati krščansko vero na svež in zanimiv način?

Iščeš odgovore na življenjska vprašanja?

Ne veš, kako naprej?

Se ne zadovoljiš s povprečno potrošniško miselnostjo?

Želiš navezati stike z drugimi na poti duhovnega iskanja?

Vabimo te, da se nam pridružiš na tečaju ALFA, kjer bomo poskušali predstaviti krščanstvo tistim, ki ga šele odkrivajo in pomagali poživiti vero tistim, ki jo že živijo.

Tečaj bo potekal ob ponedeljkih zvečer, ob 19.30, od 6. januarja do 31. marca 2014, v učilnicah pod cerkvijo sv. Mihaela v Grosupljem.

Večer začnemo s spoznavanjem ob prigrizku. Sledi pesem in predstavi-

tev glavne teme, nato pa se v manjših skupinah sproščeno pogovarjamo in iščemo odgovore na vprašanja, ki se nam porajajo.

Tečaj je brezplačen.

Več o tečaju lahko izveste na www.alfatecaj.si.

Prijave in informacije:
alfa.grosuplje@gmail.com
 Kristina: 040 513 246
 Ema: 051 419 755 (popoldne)

Preprečevanje padcev v starosti

V galeriji Mestne knjižnice Grosuplje smo imeli v ponedeljek, 25. novembra 2013, prvo srečanje. Tečaj vodi gospa Marina Rački, ki se je usposabljala na Inštitutu Antona Trstenjaka. Tečaj je brezplačen, izvaja se po programu Inštituta in predvideva 14 srečanj.

Tokrat se nas je zbralo 18 slušateljev. Statistika opozarja, da je padec po 65. letu najpogostejši vzrok poškodbi in med poškodbami najpogostejši vzrok smrti. Ugotovili smo, da se je že vsak izmed nas srečal s poškodbo, lovljenjem. S starostjo pa se zaradi neokretnosti, raznih sprememb v telesu, še povečuje verjetnost hujših poškodb. Za naše poškodbe so bile največkrat vzrok stopnice, poledenost ali pa tudi neprevidnost pri delu v kuhinji zaradi prstanov. Predstavljen je bil primer, ko je imel sprehajalec psa poškodbo roke, ker je imel napačno ovito vrstico. Prav je, da si vsi skupaj izmenjavamo izkušnje in smo zato bolj pazljivi.

Za boljše ravnotežje je gospa Rački pokazala še vaje za krepitev ravnotežja in preprečevanje padcev.

Odmerjeni čas je vse prehitro minil. Veselimo se naslednjega srečanja.

Za informacije in obvestila o novem terminu je gospa Rački dosegljiva na 041/749-778.

Danijel Nagelj, član Komisije za projekt
 »Starosti prijazno občino Grosuplje«

Srečanje starejših krajanov Grosupljega

V soboto, 26. oktobra, se je dan prevesil v sončno popoldne, ko smo prostovoljci Krajevne organizacije Rdečega križa hiteli z zadnjimi pripravami za sprejem 120 udeležencev srečanja. Ponudili smo roko vsem osamljenim, ostarelim in invalidom. Pridne roke prostovoljcev so lepo pogrnjene mize obložile s pecivom, ki so ga same spekle, in okrasile s šopki z domačih vrtov. Darinka, Marija, Olga, Toni, Marko, Blanka in Milena smo lepo pripravili dvorano, ki so nam jo odstopili za srečanje prijazni gasilci v Gasilskem centru Grosuplje. Po pozdravu je zbrane najprej nagovoril predsednik RKS – OZ Grosuplje Franc Horvat, že drugo leto nas je potem razveseljevalo ubrano petje pevka iz Šmarja - Sapa ob spremljavi harmonike. V nadaljevanju se je ob petju starih ljudskih pesmi skupine Studenček iz Ivančne Gorice marsikatero oko orosilo, saj so nam pričarali pretekle čase. Ko sta se jim pridružila še harmonikarja Janez Pelko in njegov sin Primož, se je prepevanju pridružila vsa dvorana in vzdušje je bilo čudovito.

Mlade prostovoljke Eva, Ana in Katarina so nato razdelile bograč golaž, da smo napolnili tudi želodčke. Pri tem nam je pomagala z donacijo kruha Pekarna Grosuplje, za kar se jim iskreno zahvaljujemo! Hvala tudi vsem prostovoljcem, nastopajočim, Radiu Zeleni val za

obveščanje in udeležencem srečanja, ki so se odzvali in sprejeli ponujeno roko.

Predsednica KORK Grosuplje Milena Mušič

Srečanje starejših v Krajevni skupnosti Škocjan

Zadnjo soboto v novembru sta Krajevna organizacija Rdečega križa (KORK) Škocjan in Župnijska Karitas zopet organizirali srečanje starostnikov in bolnikov. Začelo se je v pastoralnem centru s sv. mašo ob 15. uri, ki jo je daroval župnik Edo Škulj, ter se nadaljevalo z druženjem in pogostitvijo. Slavnosti se je udeležil tudi sv. Miklavž, ki je svoj prihod popestril s pesmijo ter vsakemu prisotnemu izrazil dobre želje, ob tem pa so prejeli tudi darilo in ročno izdelane adventne venčke, ki so jih naredili naši skavti.

Nekateri se na žalost niso mogli udeležiti srečanja, zato smo jih člani KORK-a obiskali na njihovih domovih, jim izrazili lepe želje ter jih razveselili z darilom.

V upanju, da se naslednje leto v še večjem številu srečamo, Vam želimo člani KORK-a in Karitasa veliko zdravja in sreče v prihodnjem letu.

Predsednica KORK Škocjan
Darinka Virant

Srečanje starejših, bolnih, invalidnih in osamljenih krajanov na Polici

Krajevna organizacija Rdečega križa Polica je v nedeljo, 24. novembra popoldne, organizirala že peto srečanje naših krajanov. Poslali smo vabila na 79 naslovov, na srečanje je bilo povabljenih 100 starejših, bolnih, invalidnih in osamljenih krajanov. Srečanja se je udeležilo 22 povabljenec.

Zbrane je v uvodnem nagovoru pozdravila Anica Smrekar, sekretarka OZRK Grosuplje. Pozdravnemu govoru se je pridružila tudi Marija Podvršič, vodja Podružnične osnovne šole Polica in poudarila pomen medgeneracijskega sodelovanja. Otroškemu nastopu so poleg povabljenih prisluhnili tudi starši nastopajočih otrok, zato je bila največja učilnica na šoli premajhna za vse. Učenci so s petjem, plesom in igranjem na instrumente vsem zbranim prinesli mladostno razigranost in veselje. Sledila je pogostitev, ob kateri so krajanje obujali spomine in tudi veselo zapeli. Najstarejši udeleženci Zalki Steklačič so nazdravili za 90. rojstni dan in ji zaželeli, da bi bila še dolgo tako bistra, polna vedrine, smeha in zadovoljstva. Vsi prisotni so bili zadovoljni s srečanjem in si želijo še takih druženj. V mesecu decembru bodo prostovoljke vse starejše, bolne, invalidne in osamljene krajanje, ki se niso udeležili novembrskega srečanja, obiskale na domu in jih obdarile, za kar sta sredstva prispevali Občina Grosuplje in Krajevna skupnost Polica.

Tajnica KORK Polica
Tončka Kastelic

Srečanje starejših v Krajevni skupnosti Št. Jurij

V soboto, 30. 11. 2013, so člani Krajevnega odbora Rdečega križa Št. Jurij ob sodelovanju Krajevne skupnosti Št. Jurij pripravili drugo srečanje starejših krajanov v dvorani kulturnega doma v Mali vasi. Srečanja se je udeležilo okrog 50 krajanov. Program so popestrili učenci Podružnične osnovne šole Št. Jurij, ki so skupaj s svojimi učiteljicami pripravili deklamacije, prikupno igrico in dve živahni pesmici. Člani folklorne skupine KUD sv. Mihaela iz Grosupljega so zaplesali, pevci ljudskih pesmi Studenček iz Ivančne Gorice pa so prisotne vzpodbudili, da so skupaj zapeli. S pomočjo dobrih krajanov, ki so kljub težkim časom darovali prostovoljne prispevke, in s sredstvi, ki so jih prejeli od Občine Grosuplje, so člani Krajevnega odbora Rdečega križa Št. Jurij pripravili pogostitev za starejše krajanje. Krajevna skupnost pa je vse prisotne na srečanju obdarila, tiste, ki zaradi bolezni niso prišli v kulturni dom, pa bodo v predprazničnih dneh obiskali in jim izročili darilo na domu.

Predsednica KORK Št. Jurij
Darka Rački

Podružnična šola Žalna (OŠ Louisa Adamiča Grosuplje) sodelovala v zbirni akciji 'Zariši lepši svet'

Ob pomoči Tine Koščak in Kulturnega društva Grosuplje – mesto kipov je v mesecu oktobru PŠ Žalna sodelovala v zbirni akciji malih šolskih potrebščin "Zariši lepši svet". Akcija zbiranja svinčnikov, radirk, šilčkov in raznih materialov za ustvarjanje je bila izpeljana v sodelovanju s Humanitarnim društvom Luč upanja in Damskim krogom Slovenije za nujne potrebe PialiAsharAlo – šole v Indiji, ki se nahaja blizu mesta Kalkute. PialiAsharAlo sta ustanovila slovenska otroška psihologinja Mojca Gayen in njen mož Anup Gayen, ki je bil v svojem otroštvu sam deležen botrske podpore in se sedaj bori za šolanje in preprečevanje revščine za preko 100 otrok. Šola v vasi Piali je namenjena izobraževanju izjemno revnih otrok, ki brez zunanje pomoči ne bi imeli možnosti niti za osnovno šolanje in/ali opismenjevanje. Ob prizadevanju naših učencev smo v prvem sklopu akcije zbrali preko 100 kg malih šolskih potrebščin; okoli 3000 svinčnikov, barvic in pisal, nekaj sto radirk in šilčkov ter še mnogo drobnega materiala, kot so škarjice, lepila, nalepke, ravnila itd. S pomočjo ugodne donatorske poštnine bodo te potrebščine naše hvaležne roke na drugem koncu sveta, medtem ko so naši otroci v Sloveniji imeli priložnost seznaniti se s težkimi razmerami drugod po svetu ter se zavedati, da tudi mali koraki lahko prispevajo k velikim spremembam v širšem svetu ter nasploh v življenju posameznikov in njihovih vasi. Izjemno smo hvaležni sodelujočim učencem iz PŠ Žalna, kot tudi učiteljem in staršem za podporo. Posebno se zahvaljujemo tudi Tini Koščak, ki je predavala učencem o svojih osebnih izkušnjah na šoli PialiAsharAlo ter na zanimiv način predstavila kulturo in običajen potek življenja šolarjev v Indiji. Ravno tako spodbujamo občane, da spremljajo in podpirajo šolo PialiAsharAlo še naprej.

Več o šoli lahko zasledite na www.pialiasharalo.org. Hvala!

mag. Mojca Kodrič,
predsednica Humanitarnega društva Luč upanja

Dobrota razorožuje ... in osrečuje ...

Vsem občanom, donatorjem, krvodajalcem in prostovoljcem se zahvaljujemo za vsa dejanja dobrote v iztekajočem se letu ter voščimo vesele božične praznike ter zdravo in srečno novo leto 2014!

OBMOČNO ZDRUŽENJE RDEČEGA KRIŽA GROSUPLJE

Skupine za samopomoč za ljudi s čustvenimi težavami

Vse tiste, ki Vas pestijo razne čustvene motnje, obveščamo, da namerava Društvo za mentalno zdravje organizirati dopolnilno mentalno zdravljenje – skupine za samopomoč pod vodstvom izkušenega terapevta.

Če ste depresivni, nevrotični, žalujete, imate socialno ali kakšno drugo fobijo, psihosomatske motnje ali kakšne druge čustvene težave, Vas vabimo, da nas pokličete na telefonsko številko 031/643-782, da se dogovorimo o vaši prisotnosti v skupini.

Vljudno vabljeni!

Društvo za mentalno zdravje,
predsednik Zlatko Jajčanin

Praznično obdarovanje rejencev v knjižnici Grosuplje

Izkušnje v življenju potrjujejo, da kar drugim daš iz srca, naj bo to pozornost, nasmeh, majhna misel, materialna dobrina, ogreje srce, zato Rotary klub Grosuplje tradicionalno vsako leto obdaruje rejence v sodelovanju s Centri za socialno delo. V prazničnem času bomo 17. 12. 2013 v knjižnici Grosuplje obdarovali 23 rejencev, starih od 5 do 18 let, in sicer 13 deklic in 10 dečkov, za katere skrbi 12 rejniških družin. Podarili jim bomo igračo in bon v vrednosti 30 EUR ter tako pričarali praznovanje dedka Mraza. Vsem rejencem in rejniškim družinam bomo zaželeli srečen in topline poln božič ter veselja, zdravja in miru v prihodnjem letu. Za naš Rotary klub pa bo darilo zadovoljstvo in nasmeh rejencev ob prejemu podarjenega.

Katarina Vukelič

RASLA JE ŠOLA ... do neba, do neba, širila stene do zemlje

Še nekaj časa in v Šmarju bomo končno dočakali povečanje šolskih prostorov, ki so že več let nujno potrebni za nemoten potek vzgojno-izobraževalnega dela. Tudi obstoječi del šole je bil že v času poletnih počitnic precej preurejen, ko smo iz dveh specialnih učilnic s kabine-toma, tehnike in gospodinjstva, pridobili dve učilnici za razredni pouk. Učilnica za gospodinjstvo bo nastala v 1. nadstropju obstoječe zgradbe, učilnica za tehniko pa v nadzidku telovadnice. Da bi imeli v zimskem času manjše toplotne izgube, so bila na šoli zamenjana stekla na oknih in nameščen je bil nov prezračevalni sistem. Vse to bo možno videti ob otvoritvi nadzidka. Pred tem dogodkom sem želela pogledati v razvoj šolske zgradbe v Šmarju 70 let nazaj.

Šolska zgradba v Šmarju - Sapu ima res pestro zgodovino. Število učencev je večkrat močno nihalo. Nekajkrat se je zmanjšalo kot posledica različnih sprememb, kot so spremembe šolskih okolišev in uvedba nižje gimnazije za učence z zaključenim 4. razredom osnovne šole. Zadnjih 40 let pa število učencev vsako leto narašča. Npr. leta 1960 je bilo 138 učencev, 1979 217 učencev, danes 328 učencev. Rdeča nit zapisov v šolski kroniki je potreba po širjenju šolskega prostora.

Na mestu, kjer danes stoji šola, je stala nova šolska zgradba, ki je bila zgrajena tik pred 2. svetovno vojno in ni nikoli sprejela učencev, saj je bila med vojno, žal, porušena. Z gradnjo nove šole so pričeli šele julija 1954. Od konca vojne pa do izgradnje nove šole je pouk potekal na dveh lokacijah: v tako imenovani stari šoli (stara zgradba nasproti cerkve) in v stavbi tedanjega Krajevnega ljudskega odbora (v objektu, kjer je danes pošta). Nova šola je bila dana v uporabo šele v šolskem letu 1959/60, torej 14 let po osvoboditvi. Imela je štiri učilnice in ni imela telovadnice. V šoli sta bili tudi dve stanovanji, eno učiteljsko in eno namenjeno tehničnemu osebju (hišniku ali snažilki). Takratna »telesna vzgoja« se je izvajala bodisi v učilnici ali v avli. Glavno vlogo za gibanje učencev je takrat imelo TVD Partizan. Dejavnost se je izvajala izven pouka in v kletnem prostoru v velikosti učilnice, a gibalne vaje je oviral nizek strop. Štiri leta po izgradnji nove šole (1959) je bilo na šoli že osem razredov, popolna osemletka, pouk pa seveda dvoizmenski. Leta 1963 so prvič dobili nekaj učnih sredstev za pouk fizike in kemije. Leta 1964 se je na šolskem travniku pričela gradnja igrišča in plavalnega bazena po načrtu Dušana Mazaja. Večina je bilo narejena z udarniškim delom. Leta 1964 je šola Šmarje postala podružnična osemletna šola, ko se je finančno poslovanje preneslo na šolo Grosuplje.

Šolska kuhinja, ki je do leta 1969 delovala kar na hodniku pred kurilnico, dobi nove prostore v učilnici, ki je bila namenjena telesni vzgoji.

Asfaltirani igrišči ob šoli (iz šolskega arhiva)

Zopet smo ostali brez telovadnice in želja po njej in širitvi šole je postala vedno bolj goreča.

1977 je bi izglasovan samoprispevek občanov za izgradnjo šolske telovadnice in širitev šole. Na šolskem sadovnjaku pa je »zrasel« prvi vrtec v Šmarju - Sapu. V kraju smo praznovali njegovo otvoritev v marcu 1977. 1979 so asfaltirali šolsko nogometno igrišče in šolsko dvorišče, dve leti kasneje pa še košarkarsko igrišče.

Prostorska stiska v šoli je postajala čedalje večja, saj je bilo na šoli 100 učencev več od izgradnje prvotne šolske zgradbe. Tedanja svetovalno-inšpekcijska služba je kljub prostorski stiski zahtevala uvedbo kabine-tnega pouka za učence predmetne stopnje. Priprave za gradnjo telovadnice in prizidka k šoli so se začele leta 1980.

Gradnja telovadnice se pričinja (iz šolskega arhiva)

Izgradnja telovadnice se je zavlekla v leto 1985, ko je bila 29. 11. slavnostna otvoritev. Prizidana je bila na južni strani šole in vhod v šolo je bil prestavljen na zahodno stran. Poleg tega je bilo potrebno izvesti še nekaj drugih prilagoditev ter opremiti šolsko zobno ambulanto. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev niso zgradili načrtovanega prizidka k šoli v Šmarju.

Šola s telovadnico (iz šolskega arhiva)

Na prizidek je bilo potrebno počakati še celih 11 let, do leta 1996, ko sta na severni strani šole zrasla dva kraka prizidka z desetimi novimi učilnicami, 7 kabineti, novo kuhinjo in prostorno jedilnico. Projekt je zasnoval arhitekt Jurij Kobe. Tedaj je veljalo mnenje, da je prizidek prevelik, prerazkošen in ne bo v celoti izkoriščen. Že v času gradnje je prišlo do popravkov projekta, da bi privarčevali pri investiciji. V šoli smo z novo pridobitvijo lahko prešli na enoizmenski pouk.

Le kdo bi si tedaj mislil, da bo že čez desetletje šola premajhna in da je minilo še naslednjih 7 let, da smo bili slišani in uslišani.

Šola s prizidkom iz leta 1996 in novo nadzidavo (foto: Renata Križman)

Prihaja torej čas, ko bomo lahko rekli, da imamo dovolj prostora za izvajanje športne vzgoje, saj bomo dobili dodaten prostor, namenjen temu predmetu, da imamo prostor za izvajanje dopolnilnega oziroma dodatnega pouka, za izvajanje interesnih dejavnosti, za pouk heterogenih skupin, saj bomo pridobili tudi dodatne učilnice.

Šolska zgradba je sedaj najvišja v Šmarju - Sapu, če ne upoštevamo cerkvenega zvonika. Naša pričakovanja so velika. Veselimo se boljših,

Šmarska šola na dan 24. 11. 2013 (foto: Renata Križman)

ustrežnejših pogojev za delo. Zanima nas, ali bo razporeditev funkcionalna ali bo nadzidek postal del celote. Če bo šlo vse po sreči, nam bodo novi prostori dani v uporabo konec decembra. Res velik dogodek za šmarsko šolo, ki bo v letu 2014 obeležila že 510. obletnico začetka šolstva v Šmarju.

Renata Križman

Viri: Šolska kronika, Šmarska knjiga

10. Miklavžev pohod z lučkami

Malčki iz vrtca Kosobrin v Št. Juriju so se v četrtek, 5. decembra 2013, odpravili na že 10. Miklavžev pohod z lučkami, posvečen 10-letnici enote Kosobrin VVZ Kekec Grosuplje. V zgodnjih večernih urah so se malčki s svojimi starši zbrali pred Županovo jamo in se z lučkami v rokah podali na Tabor Cerovo.

V prijetnem ambientu Tabora Cerovo je malčke in njihove starše pozdravila ravnateljica VVZ Kekec Grosuplje Majda Fajdiga. Povedala je, da je tokratni pohod z lučkami prav poseben, saj je že 10. po vrsti, z njim pa obeležujemo tudi 10. obletnico vrtca Kosobrin. Pred 10. leti je v šentjursko dolino posijal poseben žarek, ki je dal prostor v novi osnovni šoli tudi najmlajšim, in takrat je VVZ Kekec Grosuplje dobil tudi novo enoto Kosobrin. Enota je dobila ime po zgodbah iz Kekca, ki pripovedujejo o ljubezni do narave in so prava zakladnica modrosti in znanja. Majda Fajdiga nam je še zaupala, da je bil ob 10-letnici enote Kosobrin izdan tudi koledar za leto 2014 s fotografskimi utrinki dogodkov vseh desetih let v enoti.

V imenu Občine Grosuplje je malčke in njihove starše pozdravil tudi pooblaščenec župana Iztok Vrhovec. Malčkom je čestital za vso ustvarjalnost, pridnost in za vse izdelke, ki jih naredijo v vrtcu, ter jim naročil, naj bodo pridni še naprej, zvečer pa naj ne pozabijo nastaviti košarice Miklavžu tudi doma.

Malčke pa je v prijetnem ambientu Tabora Cerovo z obiskom presenetil tudi angel, ki jim je najprej zapel pesmico, nato pa so skupaj priklicali samega Miklavža. Miklavž je malčkom sprva podal nekaj naukov, da morajo biti pridni in ubogati svoje starše, za tem pa jih je razveselil s slastnimi parkeljmi. Te je prispevala Pekarna Grosuplje.

Malčki in njihovi starši so se okrepčali s toplim čajem in pecivom, nato pa se z lučkami v rokah vrnili proti Županovi jami.

Občinska in medobčinska rekreativna tekmovanja

Mali nogomet

V rekreativnem prvenstvu Občine Grosuplje v malem nogometu je sodelovalo šestnajst ekip, ki so se med seboj pomerile po enokrožnem ligaškem sistemu. Tekmovanje je potekalo v dveh delih, in sicer od aprila do junija ter septembra. Razmerja sil so se, glede na prejšnje leto, povsem spremenila. ŠMARJE - SAP, ki je bilo še lani prepričljivo najboljšo, je tokrat osvojilo le 6. mesto, mesta med najboljšimi pa je uspelo ohraniti le ŠD RAČNI.

Tekmovanje je bilo negotovo in razburljivo do samega konca, saj so bile pred zadnjim krogom v igri za prvaka kar tri ekipe. Na koncu je zaslužno slavil GP CONDO & GOLICA TV, ki si je privoščil najmanj spodrseljavev proti slabše uvrščenim ekipam. KMETIJA ČOŽ & KAVARNA AMANDA, ki je imela na koncu najboljšo gol razliko (+61), je sicer prepričljivo odpravila vse neposredne konkurente, prvo mesto pa zapravila sredi junija, ko je v dobrem tednu dni v treh tekmah iztržila le en neodločen izid.

Doseženi so bili naslednji zanimivejših izidi:

GP Condo& Golica TV – ŠD Račna	3 : 2
GP Condo& Golica TV – Kmetija Čož & Kavarna Amanda	2 : 6
Street – ŠD Račna	0 : 2
Street – Kmetija Čož & Kavarna Amanda	3 : 10
Street – GP Condo& Golica TV	4 : 5
Kmetija Čož & Kavarna Amanda – ŠD Račna	4 : 0

LESTVICA

		tekme	zmage	remiji	porazi	TOČKE
1.	GP CONDO & TV GOLICA	15	13	0	2	39
2.	KMETIJA ČOŽ &	15	12	1	2	37
3.	ŠD RAČNA	15	12	0	3	36
4.	STREET	15	12	0	3	36
5.	MASAŽE BELIN	15	11	0	4	33
6.	ŠMARJE - SAP	15	10	1	4	31
7.	FC ŽALNA	15	7	2	6	23
8.	ADI TEAM - KF AVTO	15	7	1	7	22
9.	ODVISNIKI	15	7	2	6	22
10.	ŠD PRIKAZ - RISI	15	6	1	8	19
11.	AVTOVAL RAČNA	15	6	1	8	19
12.	AMATERJI	15	5	0	10	15
13.	VINO	15	3	0	12	9
14.	FITNES CENTER OZ	15	1	2	12	5
15.	JETIJI	15	1	1	13	4
16.	PANIKA	15	0	2	13	1

Najboljši strelec prvenstva je postal KRISTJAN ČOŽ iz ekipe Kmetija Čož & Kavarna Amanda, ki je dosegel kar 46 zadetkov, medtem ko je najmanj prekrškov, samo 17, napravila ekipa FITNES CENTER OZ.

Odbojka

Na medobčinskem prvenstvu v odbojki za ženske je sodelovalo osem ekip. Našo občino so zastopale štiri ekipe: ŠD GROSUPLJE, ŠMARČANKE, TIM-TRADE TEAM in ŽABE. Tekmovanje je potekalo po dvokrožnem sistemu (pomlad, jesen). Lansko prvo mesto je zanesljivo ubranila ekipa TIM BAR, ki je v štirinajstih tekmah izgubila le dva niza. Drugo mesto so osvojile BOMBE, ki so prvič nastopile v našem tekmovanju, tretje mesto pa je pripadlo ekipi TIM-TRADE TEAM, sicer daleč najbolj uspešni ekipi v zgodovini tega tekmovanja.

LESTVICA - ženske

		tekme	zmage	porazi	TOČKE
1.	TIM BAR	14	14	0	28
2.	BOMBE	14	12	2	26
3.	TIM-TRADE	14	9	5	23
4.	ANGELCE	14	8	6	22
5.	ŠMARČANKE	14	7	7	21
6.	ŽABE	14	2	12	16
7.	ŠD	14	3	11	15
8.	ZELENE REGE	14	1	13	15

V moški konkurenci je sodelovalo šest ekip. Našo občino so zastopale štiri ekipe: PR' MRTINET, TIM-TRADE LULČKI, TORPEDO BANANE in XRB TEAM. Razmerja sil se glede na lansko leto niso spremenila, saj na vrhu ostajajo iste ekipe. Ekipa PR' MRTINET, za katero nastopa tudi nekaj bivših aktivnih igralcev in igralk, sedaj pa trenerjev v Odbojarskem društvu Flip-Flop, je doživela le en poraz. Drugo mesto je zaradi boljše razlike med osvojenimi in izgubljenimi nizi pripadlo ŽOGCI BAR AMBRUS, tretji pa so bili TIM-TRADE LULČKI, ki so edini premagali zmagovalca prvenstva.

LESTVICA - moški

	tekme	zmage	porazi	TOČKE
1. PR' MRTINET	8	7	1	15
2. ŽOGCA BAR	8	5	3	13
3. TIM-TRADE	8	5	3	13
4. TORPEDO	8	2	6	10
5. XRB TEAM	8	1	7	9
6. ŠRD KOSEC				DNF

Balinanje

Balinarji so s svojim tekmovanjem v medobčinski rekreativni ligi zaključili v oktobru. V ligi je nastopilo osem ekip iz občin Škofljica, Ivančna Gorica in Grosuplje. Našo občino so zastopale tri ekipe: BK GROSUPLJE, BŠK MRAVLJICA in OPTIMISTI. Tekmovanje je potekalo po dvokrožnem ligaškem sistemu (pomlad, jesen). Vsaka ekipa se je pomerila z ostalimi po dvakrat (enkrat doma in enkrat v gosteh). Naslov najboljšega je obranila ekipa BALINARSKEGA KLUBA GROSUPLJE, ki je bila najboljša tudi v lanskem letu. Doživela je le en poraz, ob tem pa še dvakrat remizirala. Drugo in tretje mesto je pripadlo obema ekipama iz IVANČNE GORICE, pri čemer je bila druga boljša od prve.

LESTVICA

	tekme	zmage	remiji	porazi	TOČKE
1. BK GROSUPLJE	14	11	2	1	24
2. IVANČNA GORICA	14	9	3	2	21
3. IVANČNA GORICA	14	7	4	3	18
4. BD BALINČEK	14	4	5	5	13
5. BŠK MRAVLJICA	14	3	4	7	10
6. BD BALINČEK	14	4	1	9	9
7. OPTIMISTI	14	3	3	8	9
8. BK GRADIŠČE	14	3	2	9	8

Namizni tenis

Končuje se tudi medobčinska namiznoteniška liga, v kateri nastopa devet ekip iz občin Ivančna Gorica, Dobrepolje, Velike Lašče in Grosuplje. Tekmovanje je potekalo po dvokrožnem ligaškem sistemu (pomlad, jesen), v katerem se je vsaka ekipa pomerila z ostalimi po dvakrat (enkrat doma in enkrat v gosteh). Vlogo favoritov sta upravičili KGG KRKA I in VELIKE LAŠČE,

LESTVICA

	tekme	zmage	remiji	porazi	TOČKE
1. KGG KRKA I	16	14	1	1	29
2. VELIKE LAŠČE	16	11	3	2	25
3. FLIRT BAR	15	9	4	2	22
4. ŠMARJE - MLADI	14	9	2	3	20
5. KGG KRKA II	15	9	2	4	20
6. ŠD KOMPOLJE	16	6	0	10	12
7. ŠMARJE -	16	3	0	13	6
8. ŠD KOMPOLJE	16	3	0	13	6
9. STIČNA	16	0	0	16	0

ki sta še petič zapored osvojili prvi dve mesti. O tretjem mestu bo odločalo zaostalo srečanje med FLIRT BAROM in ŠMARJE - MLADIMI. Slednji so morali vsa srečanja drugega dela zaradi prenove telovadnice v Šmarju - Sapu odigrati v gosteh. Našo občino so zastopali tudi ŠMARJE - VETERANI, ki so osvojili sedmo mesto.

V drugem delu so bili doseženi naslednji zanimivejših izidi:

Flirt Bar – Velike Lašče	5 : 5
Velike Lašče – Šmarje - Mladi	7 : 3
Flirt Bar – KGG Krka I	5 : 5
KGG Krka I – Šmarje - Mladi	7 : 3
Velike Lašče – KGG Krka I	4 : 6

Trenutno je v teku tudi daleč najbolj množično športno-rekreativno tekmovanje v naši občini "Zimsko prvenstvo občine Grosuplje v malem nogometu". Na njem nastopa osemindvajset ekip z več kot 450 prijavljenimi igralci. Tekmovanje, na katerem bo od začetka novembra do sredine februarja odigrano 186 tekem, se odvija ob nedeljah v Športni dvorani Brinje Grosuplje in v športni dvorani na Škofljici.

Franc Vidmar,
Zveza športnih organizacij Grosuplje

AllStars Grosuplje 2013

AllStars oziroma Dan slovenske košarke je v našem prostoru prisoten že več kot desetletje. Prva prireditelj je v sezoni 1991/1992 potekala v ljubljanskem Tivoliju in vse od takrat prerasla v tradicionalni praznik slovenskih košarkarjev, ki ga številni športni navdušenci vsako leto z veseljem obiščejo. Letošnja organizacija te zanimive in atraktivne prireditve je zaupana KK Grosuplje, ki bo skupaj s soorganizatorjema KZS in Združenjem klubov lige Telemach, perspektivne košarkarje vseh starosti gostilo v nedeljo, 29. decembra, v ŠD Brinje.

Program srečanja AllStars Grosuplje 2013; nedelja, 29. decembra 2013, ŠD Brinje:

12.00: Tekma mlajših pionirjev (U12) – BELI : MODRI
13.30: Tekma starejših pionirjev (U14) – BELI : ZELEN
15.00: Tekma kandidatov za kadetsko reprezentanco (U16) – BELI : ZELEN

16.30: Tekma kandidatov za mladinsko reprezentanco (U18) – BELI : ZELEN

18.00: Tekma kandidatov za reprezentanco mlajših članov (U20) – BELI : ZELEN

20.00: Članska tekma - BELI : RDEČI (Ekipa kapetana 1 : ekipa kapetana 2) - Prenos tudi na ŠPORT TV!

Vljudno vabljeni v košarkarsko družbo!

Novice iz KK Grosuplje

Sezona 2013/2014 je v polnem zamahu in kot smo že navajeni, KK Grosuplje tudi tokrat v državnem prvenstvu KZS sodeluje s celotno piramido ekip, od najmlajših pionirjev do članov. Vse sekcije tekmujejo v 1. SKL, člani pa v najvišji Ligi Telemach.

Člani so prejšnjo sezono prvič zaigrali v prvi slovenski ligi Telemach in si po razburljivi končnici zagotovili mesto med najboljšimi tudi v aktualni sezoni. V letošnjo tekmovalno sezono so stopili z močno spremenjeno ekipo, tako v trenerskih, kot igralskih vrstah. Strokovno vodenje ekipe je prevzel mlad trener Dejan Mihevc, ki je v lanski sezoni deloval v Veliki Britaniji. V igralski zasedbi pa so ekipo okrepili Ousman Semega Krubally, Anthony Kaylon Williams, Kannan Butler Burrage, Mensud Julevič, Matej Krušič, Sedin Karavdič, Tilen Hojč in Sandi Grubelič. Slednji trije so sicer še mladinci in tekmujejo tudi v mladinski selekciji. Po nekoliko slabših uvodnih tekmah se je ekipa dobro uigrala in nanizala kar nekaj zmag, kar jo trenutno (prispevek je nastal 7. 12.) uvršča na 5. mesto lestvice.

Mladinci tekmujejo v 1. SKL in so v času, ko nastaja prispevek, na 8 tekmah zabeležili eno zmago, in sicer v prvem krogu proti ekipi Parkljev. Ekipa je zelo mlada, saj jo sestavlja samo en igralec "pravega" letnika (1995), vsi ostali pa so eno, dve ali pa celo tri leta mlajši. V ekipi se je poznala tudi odsotnost prvega organizatorja igre, Sandija Grubeliča, ki je zaradi boleznih manjkal skoraj dva meseca.

Kadeti A prav tako tekmujejo v 1. SKL. Odigrali so 8 tekem in vknjižili 4 zmage in 4 poraze ter trenutno zasedajo 4. mesto na lestvici Vzhod 2. Obe ekipi se še privajata na novega trenerja, ki je prišel iz KK Union Olimpije, Tomaža Fartka. V državnem prvenstvu tekmujejo tudi kadeti B v 2. SKL. Ekipo zastopajo igralci, ki sicer tekmujejo v kategoriji starejših pionirjev A, s tekmami v višji kategoriji pa si nabirajo nove izkušnje in izpopolnjujejo svoje znanje. Fantje so trenutno zabeležili 2 zmagi in 3 poraze in se nahajajo na 3. mestu lestvice skupine 6.

Sezona pa se je že končala za starejše pionirje A v 1. SKL, ki so konec novembra zaključili s tekmovanjem in zasedli 10. mesto med 32 ekipami. Mlade košarkarje je skozi celotno sezono spremljala smola, pestile pa so jih tudi poškodbe, zato se jim je uvrstitev na Final four izmuznila iz rok. V začetku decembra so pričeli s tekmovanjem Mini pokal SPAR, v kategoriji polagajo veliko upov in se nadejajo uvrstitve med 8 najboljših ekip

v državi. V prvenstvu tekmuje tudi ekipa starejših pionirjev B v 2. SKL, ki jo zastopajo igralci, ki sicer tekmujejo v kategoriji mlajših pionirjev A. Podobno kot pri kadetih jim je na ta način omogočeno izpopolnjevanje in nabiranje novih izkušenj. Ekipo starejših pionirjev A vodi trener Peter Hojč, starejše pionirje B in mlajše pionirje A pa Andraž Ulčar.

Mlajši pionirji A so prav tako zaključili z državnim prvenstvom v 1. SKL, kjer so osvojili 5. mesto v konkurenci 72 ekip. Na turnirju v Kopru, ki je odločal o uvrstitvi na Final four, so nesrečno izgubili proti domačinom (KOŠ Koper) in se žal niso uvrstili na zaključni turnir. Tudi tukaj v prvenstvu tekmuje ekipa B v 1. SKL, v kateri nastopajo igralci, ki sicer tekmujejo v kategoriji najmlajših pionirjev.

V selekciji najmlajših pionirjev barve KK Grosuplje letos prvič zastopata dve ekipi, in sicer Grosuplje beli in Grosuplje zeleni. Obe ekipi, ki tekmujeta v 1. SKL, sta letos že odigrali dva turnirja in še nista bili premagani. Grosuplje beli imajo v skupini z Ivančno Gorico in Kolpo 4 zmage in nič porazov, Grosuplje zeleni pa so v skupini s Cerknico in ŠD Šentvid iz Ljubljane, s 4 zmagami prav tako neporaženi. Ekipi vodita Blaž Gruden in Danijel Radosavljevič.

V šoli košarke več kot 300 otrok

Zanimanje za košarko je letos, predvsem po zaslugi dobre predstavitve naših trenerjev na osnovnih šolah (v okviru Igrive košarke) in tudi po zaslugi odlične organizacije Eurobasketa, zelo veliko. Delo z mladimi ostaja ena od glavnih prioritet KK Grosuplje. Letos je v košarkarsko šolo vpisanih več kot 300 otrok. Aktivnosti izvajamo tako rekoč na vseh osnovnih šolah v občini - OŠ Brinje, OŠ Louisa Adamiča (centralna šola, Šmarje, Žalna, Št. Jurij, Kopanj), pa tudi v sosednjih občinah na OŠ Ig in OŠ Škofljica. Sodelujemo pa tudi s košarkarsko šolo Slavka Duščaka in Košarkarsko šolo KK Ivančna Gorica. Šola košarke je letos organizirala kar nekaj turnirjev, na zadnjem, 21. decembra, pa bosta košarkarje v Brinju pozdravila tudi Božiček in priljubljeni Lipko.

Najdete nas tudi na spletni strani in socialnih omrežjih Facebook (Moški košarkarski klub Grosuplje) in Twitter (@kkgrosuplje).

Alja Gabrijel in Tanja Hojč

Taja Kobilica in Lea Gostinčar državni podprvakinji v odbojki na mivki

Črešnjevec ob Dravi, 30. junij 2013. Članici odbojarskega kluba Flip-Flop Taja Kobilica in Lea Gostinčar sta v kategoriji U-15 osvojili drugo mesto na državnem prvenstvu v odbojki na mivki.

V odličnem ambientu ob Dravi se je v soboto, 29. 6., in nedeljo, 30. 6., odvijalo državno prvenstvo v odbojki na mivki v kategoriji U15 (letnik 1999 in mlajši). V dokaj hladnem sobotnem jutru so se že zelo zgodaj začeli dokaj »vroči« boji. Barve odbojarskega kluba Flip-Flop sta zastopali dve ekipi v postavi Nika Bevc, Kaja Kersnik ter Taja Kobilica in Lea Gostinčar. Obe ekipi sta začeli prvi krog odlično in se uvrstili v nadaljnje tekmovanje. V drugem krogu sta Kaja in Nika kljub dobri igri izgubili proti ekipi iz Kamnika (Neža Ladinik in Eva Pogačar) in se tako uvrstili v repasaž. V repasažu sta si s prepričljivo zmago 2:0 proti ekipi Cerar/Fišer zagotovili uvrstitev v naslednji krog tekmovanja, kjer pa sta izgubili proti tretjeuvrščeni ma Mojci Deželak in Patriciji Porovne Černe iz Portoroža. Na koncu sta osvojili zelo dobro 7. mesto.

Po zmagi v prvem krogu pa sta Taja in Lea nadaljevali svoj zmagovalni pohod in se brez poraza uvrstili v nedeljski polfinale. V drugem krogu sta z 2:1 premagali ekipo Letnik/Klemenšek, v tretjem krogu pa prav tako z 2:1 domačo ekipo Kovačec/Račič. Pot v nedeljski polfinale je bila tako zagotovljena. Poleg Taje in Lee so se v polfinale brez poraza uvrstili še sestri Marušič iz Kanala ter ekipi iz Kamnika (Ladinik/Pogačar) in Portoroža (Deželak, Porovne Černe).

Nedeljski polfinale se je začel z bolj kot ne izenačenimi boji. Prve so na igrišče stopile Taja in Lea ter ekipa iz Kamnika. Po izgubljenem prvem nizu sta Lea in Taja pokazali, kaj zmoreta, in z rezultatom 2:1 ugnali kamniško dvojico. V drugi polfinalni tekmi sta sestri Marušič z 2:0 premagali ekipo iz Portoroža in tako je bilo jasno, da bosta Lea in Taja v finalu imeli težko delo proti prvima favoritinjama tekme. Finalna tekma je bila napeta. Obe ekipi sta se borili do konca. Na koncu pa sta oba seta »le na razliko« s »15:13« in končnim rezultatom 2:0 zmagali sestri Marušič.

Z osvojenim drugim mestom Taje in Lee ter sedmim mestom Nike in Kaje pa smo lahko več kot zadovoljni. Čestitke obema ekipama!

Končni vrstni red:

1. Špela Marušič / Polona Marušič
2. Taja Kobilica / Lea Gostinčar
3. Mojca Deželak / Patricija Porovne Černe
4. Neža Ladinik / Eva Pogačar
- .....
7. Kaja Kersnik / Nika Bevc

Odbojarsko društvo Flip-Flop

GABER
servis

Prodajamo vso
tehniko znamke
SONY

Pooblaščen servis za:

BANG & OLUFSEN **B&O**
TELEFUNKEN **TELEFUNKEN**
HITACHI **HITACHI**
YAMAHA **YAMAHA**
harman/kardon

Peter Kastelic s.p.
Partizanska cesta 8
1290 GROSUPLJE
telefon: 059 190 524
gsm: 041 774 274
e-mail:
servis.gaber@masicom.net

**SERVISIRAMO VSO
AUDIO - VIDEO IN FOTO
TEHNIKO**

V SODELOVANJU Z
Oral-B

CENTER USTNE HIGIENE
ZOBODRAVSTVO, USTNA HIGIENA, PROTETIKA, ESTETSKO ZOBODRAVSTVO

Za lep in zdrav nas meh!

Cikava 38a
1290 Grosuplje
gsm: 051 797 797
t: 01 7865 424
e: info@center-ustne-higiene.si

WWW.CENTER-USTNE-HIGIENE.SI

ZVESTI OBISKOVALCI VINSKE KLETI TROŠT
na Obrtniški 2 v Grosupljem vas vabi na

**VELIKA NOVOLETNA
PRODAJNA AKCIJA
ZA VSE SORTE VINA**

DRAGI PRIJATELJI,
ŽELIMO VAM VESELE
BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO

Plačlaš 8 l, dobiš jih 10 !!

Ministrstvo za zdravje opozarja
na škodljivo pitje alkohola, škoduje zdravju.

**PARTNER
GRAF** zelena
tiskarna

Glavno vodilo grafičnega podjetja Partner graf d.o.o. je nenehno izboljševanje kakovosti in varovanje okolja. Vsi zaposleni so zavezani za nenehno rast kakovosti storitev, proizvodov in procesov. Dosledno upoštevanje navodil in pravilnikov podjetja pa omogoča učinkovito delovanje sistema.

PARTNER GRAF zelena tiskarna d.o.o.
Kolodvorska 2, 1290 Grosuplje
T: 01 7861 177, F: 01 7861 587
info@partnergraf.si, www.partnergraf.si

DODELAVA TISKOVIN:
različne vezave, personalizacija, plastifikacija, ...

OFFSET TISK

DIGITALNI TISK

POSLOVNE TISKOVINE:
vizitke, dopisni listi, kuverte, CMR seti, ...

OSTALE TISKOVINE:
letaki, zgibanke, revije, plakati, knjige, letna poročila, mape, ...

REPRO STUDIO:
grafično oblikovanje, grafična priprava za tisk, ...

SVETUJEMO:
pri načrtovanju tiskovin, pri izbiri materiala, pri uporabi barv, ...

SKRIBIMO ZA:
kvaliteto, okolje, hitre dobave, zdravo ceno, ...

ZZ

Goran Petrovič dr. dent. med.
zasebna zobozdravstvena ordinacija

SKY IMPLANTATI ZA SPROŠČEN NASMEH

- preventivni pregledi in posveti
- konzervativa
- protetika
- certifikat za vgraditev bredent SKY implantatov
- nevidni ortodontski aparati INVISALIGN
- rtg digitalno slikanje zob

Vedno več pacientov si želi nadomestiti izgubo zoba z implantacijo zobnega vsadka, namesto z brušenjem zdravih sosednjih zob za protetični nadomestek. Tudi delno ozobljena in brez zoba čeljust je lahko oskrbljena v moderni implantologiji z implantati in fiksnim protetičnim nadomestkom. S tem se povrne funkcija, estetika in prejšnja življenska kvaliteta. Z bredentovimi implantati in protetičnimi nadomestki do sijočega in sproščenega nasmeha. Za več informacij ali brezplačno brošuro nas pokličite ali pa nam pišite....

breident
medical

Goran Petrovič dr. dent. med., tel.: +386 1 787 34 13, gsm: +386 41 723 731

LONova praznična ponudba

Srebrni paket

Samo za upokoјence!

Plačilo vseh položnic
BREZ PROVIZIJE.

2,45 EUR
na mesec

*So trenutki,
ki dajejo lepoto spominom
in smisel prihodnosti.
Naj se lesketajo tudi v prihodnjem letu.
Vesele praznike vam želi Hranilnica LON.*

Obiščite nas in svetovali vam bomo, kako do ugodnejših in prijaznejših bančnih storitev.

Poslovna enota **GROSUPLJE**, Kolodvorska 3, T: 01 32 05 510

www.lon.si info@lon.si

HRANILNICA LON

Bančništvo na ljubezniv Oseben Način

Mati Domovina

2. Festival slovenske domoljubne pesmi

SPOŠTOVANI!

Vabimo Vas na 2. Festival slovenske domoljubne pesmi
Mati Domovina

Simfonični orkester in Big band RTV Slovenija, Slovenski komorni zbor, Tamburaški orkester Šmartno in Dobreč, Mladi pevci šole Nade Žgur (KGBL), Mladi Dolenjci, Faraoni, Nuška Drašček, Obvezna smer, Eroika, Slovenski oktet, Ansambel Gregorjji, Oto Pestner, Urška Arlič Gololičič, Nina Strnad, Victory, Pop Design, Ana Dežman in Marcos Fink, Gianni Rijavec in Zidaniški kvintet, Marko Vozelj, Manca Izmajlova, Gašper Rifej, Jan Plestenjak.

Dirigenti: Lojze Krajncan, Patrik Greblo, Helena Vidic

Povezovalca: Ana Tavčar in Domen Valič

Častni gost: predsednik Republike Slovenije, Borut Pahor

ŠPORTNA DVORANA BRINJE GROSUPLJE - TOREK, 17. DECEMBER 2013, OB 19.00 URI

Zaradi snemanja RTV SLO vas prosimo, da svoje mesto v dvorani zasedete do 18.45.

Umetniški vodja: Patrik Greblo

Direktor festivala: BgGen Tone Krkovič

Tudi občani Grosupljega so tekli na ljubljanskem maratonu

V nedeljo, 27.10.2013, se je 18. ljubljanskega maratona udeležilo 229 tekačev iz občine Grosuplje. Sicer je bila letos največja udeležba do sedaj, udeleženi je bilo 19170 tekačev, ki so tekli na maratonu, polmaratonu, rekreativni tek, tek osnovnošolcev, tek srednješolcev, Lumpi tek in revijalni tek. Na maratonu, 42 km, je sodelovalo 1187 moških in 245 žensk, na polmaratonu je sodelovalo 4024 moških in 2326 žensk, na rekreativnem teku, 10 km, pa 2157 moških in 2891 žensk, ostalo pa so udeleženci tekov ostalih kategorij. Za vzdušje je poskrbel ansambel StrojMachine, navijači ter prostovoljci in varnostniki. Bilo je tudi najtoplejše, sončno vreme do sedaj.

Grosupeljčanka Maruša Mišmaš je pretekla 10 km s časom 35 minut 21 sekund in dosegla prvo mesto med tekačicami. Luka Bučar je bil z rezultatom 0:4:27 med moškimi 150. V tej skupini je bil najstarejši iz grosupeljske občine Danijel Nagelj, letnik 1951, ki je pretekel 10 km v 58 minutah in 37 sekundah. Sicer je bilo na rekreativnem (10 km) teku 84 tekačev, od tega 37 moških in 47 žensk.

Na polmaratonu (21 km) je bilo 135 tekačev iz grosupeljske občine, 91 moških in 44 žensk. Najstarejši Janko Koncilja (1935) je pretekel progo v 1 uri 47 minutah in 24 sekundah, Dominik Presen in Mojca Lepoša, (oba letnik 1951) sta pretekla progo v 2 urah in 5 minut. Najboljši Grosupeljčan Luka Ljubič je bil 19. s časom 1:16:52, osma med ženskami pa je bila Anja Rugelj s časom 1:29:03.

Na maratonu (42 km) pa je bilo 10 tekačev, 4 ženske in 6 moških. Tamara Barič je bila 91. s časom 3:56:49, Luka Trtnik pa z rezultatom 3:31:51 med moškimi 373.

Vsem udeležencem iskreno čestitamo in se veselimo njihove udeležbe in uspehov, nam vsem pa so zgled vztrajnosti, zagnanosti in veselja.

Milena Nagelj, navijačica

Rokometni klub Grosuplje v oktobru in novembru

V klubu je prišlo do nove menjave članskega trenerja. Jani Čop je odšel na klop banjalškega Borca, v Grosuplje pa je prišel Karlo Špende.

Člansko ekipo v zadnjem času prav tako pestijo številne poškodbe. Na tekmi proti Dobovi, ki so jo izgubili z 21:29, sta se poškodovala Matevž Corel in Dejan Strojjan, zato so se ekipi v naslednjih tekmah pridružili tudi kadeti in mladinci. Sledilo je nekaj porazov, v zadnjem krogu pa se jim je uspelo zbrati in premagati Veliko Nedeljo. Na tekmi sta bili ekipi dolgo časa izenačeni. Domači so razliko naredili šele v zadnjih nekaj minutah in na koncu zmagali s 25:22. Na tekmi je izvrstno branil Blaž Grum, ki je skupno zbral 17 obramb in obranil kar štiri od petih strelav s sedmih metrov.

Mladinci na zadnjih tekmah niso imeli sreče, saj so kar dvakrat izgubili samo za gol.

V 2. mladinski ligi imajo skupno štiri zmage ter pet porazov in zasedajo 5. mesto.

Mlajše ekipe so na tekmah prikazale veliko borbenosti in napredek v igri, zmagati pa je uspelo le mlajšim dečkom A, ki so s 26:19 premagali Črnomelj.

Miha Majetič

Čušperske apnenice pod Ostrim vrhom *(nadaljevanje in konec)*

Martinovčevi smo lomili kamen za apnenico v kamnolomu pred hišo. Nekdaj je hribček, na katerem smo odprli kamnolom, segal do vrat sedanje domačije, zdaj pa je več kot petdeset metrov oddaljen od istih vrat. Ogromno kamna je odstranjenega samo za apnenico. Vsakdo, ki to vidi, si reče: saj to ni mogoče. Da lahko človek tako rekoč z golimi rokami tako opazno spreminja hribčke v ravnino. Pa je mogoče! Zračunajte, koliko apnenca je odstranjenega samo za eno apnenico. Izračunajte nadalje, koliko apnenca predela v apno ena apnenica v enem mesecu, letu, desetletju in stoletju, pa se vam to ne bo več zdelo nemogoče. Apnenic pa je v južni Sloveniji, kjer je kras najbolj razvit, na desetine in stotine. Ni težko priti do zaključka, da je človek resnično pomembna sila, ki vsakodnevno odločilno spreminja zemljino površje in ne samo naravne sile, kot so potresi vulkani, reke, morja in ledeniki (Jože Poderžaj-Čušperk).

V prvem delu pogovora (glej prejšnjo številko Odmevov) z najstarejšim in najbolj znanim čušperskim apneničarjem Jožetom Poderžajem, gospodarjem domačije "pri Martinovcu", ki leži nedaleč od nekdanje čušperske železniške postaje, smo opisali tradicionalno zidano apnenico v tem delu Slovenije in se osredotočili na njeno zgradbo, v drugem delu pogovora pa predstavljamo vse štiri čušperske zidane peči za pridobivanje apna, njihov zgodovinski razvoj, razširjenost in postopek pridobivanja žganega apna na tradicionalni način v pečeh, ki jih domačini imenujejo gozdne apnenice, ker jih v glavnem postavljajo v gozdu.

Kaj vemo danes o zgodovini apneničarstva na čušperskem območju? Ali so se v tem prostoru z apnarstvom ukvarjali že stari Rimljani, ki so sicer zgradili za naše kraje v osrednji Sloveniji precej pomembno cesto iz Ogleja prek Velikih Lašč na Ponikve, Predstruge, pod Zdensko rebrijo na M. Ilovo Goro, Krko in Ivančno Gorico?

Obstajajo dokaj številni arheološki podatki, da so na obravnavanem ozemlju bili prisotni tudi Rimljani, saj so zgradili odsek stranske ceste Ponikve-Predstruge-Zdenska vas-Mala Ilova Gora, vendar ni podatkov, da bi tu gradili večja naselja, razen manjših vojaških strateških utrd, kot so Limberk (687), Gradišče na Vel. Ilovi Gori (601 m) in Korinjski hrib (Ciganov vrh, 731 m). Ni tudi podatkov, da bi v tem prostoru pridobivali in pri gradnji svojih objektov uporabljali apno. Ker niso gradili večjih naselij, je tudi manj verjetno, da bi bila v našem prostoru že takrat razvita pomembnejša apneničarska dejavnost. Drugačne razmere pa so bile pozneje na Čušperskem hribu (669 m). V okolici gradu Čušperk ali Starem gradu se namreč še dobijo ostanki starih kop in poljskih apnenic, na osnovi katerih lahko sklepamo, da je apneničarska obrt bila tu razvita že na začetku 12. stoletja, ko je bil ta grad sezidan. Gre za srednje velike gozdne apnenice za enkratno uporabo. Njihovo kurišče je bilo izkopano v ilovici. Les in karbonatni kamen, ki so ju rabili za zlaganje in kurjenje teh apnenic, so nabirali v neposredni bližini apnenic. Okrogle oblike, kolobarji žgane ilovice na gozdnih tleh, delno skurjeni "istniki" in pepel se še danes najdejo v bližnji okolici tega gradu. Kamnite kope so bile visoke od tri do pet metrov, njihov premer pa je znašal do pet metrov. Kope so oblagali z ilovico, nato pa iz priročnega leščevja in drugega vejevja spletli okrog njih še lesen oplot, podoben košari ali košu. Kapaciteta teh apnenic je bila od 30 do 50 ton. Gozdne apnenice so bile že od nekdaj precej velike, ker se v gozdu ni splačalo postavljati majhnih,

Martinovčev kamnolom v sivem jurskem apnencu.

vse pa so bile narejene za enkratno uporabo. Apneničarska obrt je bila na čušperskem območju v času med obema vojnama in po drugi svetovni vojni dobro razvita. Najstarejša zidana apnenica na območju med Radenskim poljem (Grosuplje) in Ostrim vrhom (675 m) je bila Svetlinova peč za pridobivanje apna, ki je začela obratovati takoj po rušilnem ljubljanskem potresu leta 1895. Jožetov dedek Jernej je kupil Svetlinovo apnenico okoli leta 1920 in jo uporabljal do leta 1934, ko je Jožetov oče Alojzij sezidal novo. Ker je nova apnenica zadoščala vsem potrebam in naročilom kupcev, stare apnenice od tega leta naprej niso več nikoli zakurili. Leta 1946 je bila nova apnenica nacionalizirana, a kaj kmalu so jo Poderžajevim oddobrili za lastno uporabo, ki so potem pridobivali v njej apno vse do leta 1970. Poleg Svetlinove in Martinovčeve sta na čušperskem območju obratovali še Žitnikova in Joškova apnenica. Joškova apnenica je sezidana pred prvo, ugasnila pa nekje pred drugo svetovno vojno. Žitnikova apnenica je začela obratovati po prvi svetovni vojni, delovati pa je prenehala pred 43 leti, torej okoli leta 1970.

Na čušperskem območju so bolj ali manj ohranjene štiri zidane apnenice. Ali nam jih lahko na kratko opišete? Kako so izgledale in kako so delovale? Pa začnimo kar z najstarejšo, Svetlinovo.

Po mojem vedenju je Svetlinova apnenica najstarejša zidana peč za pridobivanja apna na čušperskem območju. Sezidana je davnega leta 1895, takoj po ljubljanskem potresu. Stoji v večji vrtači, blizu železniške postaje Čušperk. Gre za manjšo apnenico, sodaste oblike, zidano v breg oz. v kamnito steno. Njen premer je 2,5 m spodaj in zgoraj ter 3 metre v sredini. Kapaciteta apnenice je bila 20 do 30 ton kamna oz. 10 do 15 ton apna. Kamen v bližini je srednje siv do temnosiv, debeloplastnat in masiven ter gost apnenec. Svetlinovo apnenico je leta 1920 kupil moj dedek Jernej, jo nekoliko prenovil, tako da jo lahko imamo tudi za staro Martinovčevo apnenico. Svetlinova oz. stara Martinovčeva apnenica stoji še danes, a je zelo v slabem stanju ter močno zaraščena.

Druga po času nastanka je Joškova apnenica. O njej je malo natančnih podatkov. Kaj veste o njej vi, kot najstarejši čušperski apneničar?

Joškova apnenica in njej pripadajoči kamnolom ležita tik nad glavno cesto Mala Račna-Čušperk in pod Martinovčevo apnenico. Dobro vidni so še obris njene kamnoloma in tudi mesto, kjer je ta apnenica stala. Joškova apnenica je bila zgrajena nekje pred prvo

svetovno vojno. Lastnik te apnenice je bil Jože Vidic ml., gostilničar iz Velike Račne, na apnenici pa je v glavnem delal Vidičev oče Jože st. Šlo je za apnenico srednje velikosti, zidano v breg oz. kamnito steno. Bila je sezidana na isti način kot ostale čušperske zidane apnenice. Pred drugo svetovno vojno je gorela še dvakrat, potem pa je prenehala obratovati. Njen lastnik je umrl, njegovi nasledniki pa so se raje ukvarjali z drugimi posli. Naj še omenim, da je bilo apno iz Joškove apnenice zelo dobro, ker so žgali zelo kvaliteten kamen, vemo pa, da kvaliteta apna zavisi predvsem od kemične sestave apnenca, ki ga apnenica kuri. Lastnikov glavni problem je bil premajhen prostor okoli apnenice, tako da ni mogel skladiščiti ne kamna in ne lesa.

Na čušperskem območju je med obema vojnoma delovala še ena apnenica, ki je po svojem lastniku Žitniku poimenovana Žitnikova apnenica. Kaj je bilo najbolj značilno za to apnenico?

Žitnikovo apnenica je pričela obratovati leta 1920, z žganjem apna pa je prenehala kmalu po smrti njenega lastnika leta 1970. Imenovana apnenica leži nad Martinovčevo domačijo in nad železniško progo. Stoji zraven manjšega kamnoloma, pod staro smučarsko skakalnico. V kamnolomu sameva sedaj lesena baraka Smučarskega kluba Čušperk, apnenico pa so podrli do temeljev in odstranili ves material. Na mestu, kjer je prej stala apnenica, ni niti enega kamna, ki bi pričal o njenem obstoju. Žitnikovi so nabirali kamen za žganje tudi na senošetih. Gre za majhno do srednje veliko apnenico, zidano v breg. Imela je, podobno kot ostale čušperske apnenice, sodo dasto obliko s premerom spodaj in zgoraj 2,5 m in v sredini 3,0 m, visoka pa je bila 4,0 m. Njena kapaciteta je bila 30 do 35 ton kamna oz. do 25 ton žganega apna. Notranji obod apnenice je bil zidan z "ribničanom", to je proti ognju odporno opeko. Zunanji obod je bil narejen iz domačega kamna, srednje sivega apnenca. Oporni zid apnenice je bil spodaj tri in zgoraj dva metra debel, sezidan pa je bil prav tako iz kamna iz bližnje okolice.

Domačin Bojan: Na tem mestu je stala Joštova zidana apnenica.

Povedali smo že, da je med čušperskimi zidanimi apnenicami Martinovčeva apnenica največja. Zakaj so se "pri Martinovcu" odločili, da sezidajo novo apnenico, če so že imeli staro?

Ker je povpraševanje po apnu zelo hitro naraščalo, je Jožetov oče Alojzij leta 1934 sezidal v isti vrtači, svojih 12 m vstran od Svetlinove oz. stare Martinovčeve apnenice, novo precej večjo apnenico. Nova Martinovčeva apnenica je danes sicer precej zaraščena z visoko travo in grmovjem, vendar je relativno dobro ohranjena. Gre za tradicionalno zidano apnenico, postavljeno v breg oz. v kamnito steno. Ko so ves kamen okrog nje odstranili in spremenili v apno, je postala prostostoječa zidana apnenica. Notranji obod ali lonec apnenice je sezidan iz "ribničana", t. j. opeke, ki je zelo odporna proti visokim temperaturam. Spodaj tri zgoraj pa 2 dva metra debel oporni zid je sezidan iz blokov srednje svetlosivega do srednje temnosivega zrnatega in gostega apnenca, ki naj bi bil bolj odporen proti visokim temperaturam kakor druge vrste apnenca. Pri gradnji nove apnenice je sodelovalo deset ljudi. Zidala sta jo dva zidarska mojstra, ostali pa so bili navadni delavci, ki so na "tragah" prenašali kamen do apnenice in ga podajali mojstroma. Za gradnjo zidane apnenice je bilo najprej potrebno zložiti zunanji kamniti obod ali oporni zid in iz lesa narediti premični zidarski oder ali "grušt", ki smo ga z vrvmi obesili na dva trama tako, da smo oder lahko dvigali in nemoteno zidali lonec z opeko iz ribniške opekarne. Istočasno z zidanjem notranjega oboda ali lonca smo zapolnjevali in sproti dobro teptali ilovico v vmesnem pasu med notranjim in zunanjim obodom. Da bi apnenica bila čim bolj trdna, smo jo na koncu obdali v sredini še z dvema močnima železnima obročema. Tako zgrajena apnenica je vzdržala vse pritiske, ki jih je povzročala zelo visoka temperatura v kurišču. Vmesni, okoli 30 cm debel prazen prostor med notranjim in zunanjim obodom se lahko zadela tudi s sežgano ilovico, ki se jo nabere vsakokrat, ko so razdere vrhnja kopa apnenice. Kapaciteta oz. volumen nove apnenice je bil do 50 ton kamna oz. do 35 ton apna. Največjo proizvodnjo je ta apnenica imela pred drugo svetovno vojno, in sicer 18 apnenic na leto. Povpraševanje po apnu je bilo vseskozi visoko, izjemno visoko pa po končani drugi svetovni vojni, ko je bila porušena večina bivalnih in drugih objektov v širšem ljubljanskem prostoru. Visoko proizvodnjo apna je omogočil predvsem izvoz žganega apna v Vojvodino (Banat).

Za kuhanje ene apnenice ste rabili od 100 do 200 kubikov lesa. Kakšen les za kurjavo ste sekali in kako ste nabrali in nasekali les spravili domov?

Za kurjavo bivalnih prostorov smo les ročno žgali in nabirali v gozdovih bližnjih hribov Ostrega vrha (675 m), Čušperskega hriba (669 m), Limberka (687 m), Cerovine (631 m) in Ilove Gore (601 m). Za delo v gozdu smo imeli šest do osem redno zaposlenih delavcev. Plačevali smo jih tedensko. Uživali so vse pravice kot delavci, zaposleni v gospodarstvu. Z metriskimi drvimi smo ogrevali samo bivalne prostore. Bukovih drv za kurjenje apnenice nismo uporabljali, ker so bila predraga. Za kurjenje apnenice smo pripravljali t. i. frato, to je različno vejevje in drobno drevje, ki smo ga nabrali v gozdu in ga s konji prepeljali na apnenico. Z nabiranjem frate smo gozd obenem tudi temeljito čistili. V hosti je bilo tudi vse polno sušic in grč, kakor tudi smrekovih vej, ki smo jih nabirali za prižiganje apnenice in za oblaganje kamnite kope. Potem ko so se na ognjišču dovolj segrele, so gorele tudi sveže veje z iglicami in listi. Nasekani bukov les je šel večinoma v prodajo. Sekali smo še cerovo drevje. Naj omenim, da je cerov les slab les, ker nima dovolj tanina. Uporabljali smo ga samo za izdelavo "trug". Moj oče je bil lesni trgovec in je les za apnenico, če je bila zanj ugodna cena, tudi priložitno kupoval. Nekaterim kmetom smo plačevali les za kur-

javo kar z apnom. Frato smo spravljali k apnenici z vozom s konjsko vprego. Voz za spravljanje lesa je bil narejen tako, da si lahko pripeljani les na apnenico kar zvrnil ("skipal"). Za prevažanje drv smo morali imeti dva para vlečnih konj in štiri vozove. Dva voza sta vedno ostala prazna v gozdu, da so lahko nanje, medtem ko smo mi "furali" les za kurjavo na apnenico, nakladali frato ali drva. Če je bil hrib strm, smo na voz raje naložili manj lesa in večkrat peljali, da se konji ne bi preveč izčrpali.

Za postavljanje apnenice je potrebno na desetine ton kvalitetnega karbonatnega kamna. Imeli ste svoj kamnolom. Kako ste organizirali delo v kamnolomu in kaj je bila vaša največja pridobitev za hitrejšo in lažje pridobivanje te osnovne surovine apna?

Kamen za apnenico smo pridobivali v lastnem kamnolomu, ki je nekoč segal vse do vrat današnje domačije. Kamen je srednje svetlosiv do srednje temnosiv, drobnozrnat in gost ter debeleplastnat in masiven apnenec. Njegove kemične in fizikalne lastnosti so redno analizirali gradbeni inženirji iz Ljubljane. Primerjave našega apnenca s tistim v Kresnicah so pokazale, da je naš kamen veliko boljši od kresniškega. V kamnolomu so delali trije priložnostni delavci, ki smo jih plačevali sproti. Kamen smo prevažali iz kamnoloma na apnenico s predelanimi vozovi "lojtrniki". Imeli so okovana kolesa. Drobnejši kamen smo nalagali v lesena zaboje ali "truge", ki smo jih lahko zvrčali, debele skale pa vozili z vozovi "legnarji". Voz "legnar" smo naredili tako, da smo kmečkemu "lojtrniku" odstranili obe stranici. Voz "legnar" je bil sestavljen iz dveh tramov ("legnarjev") ob strani in vmesnih vzdolžni položeni desk. Širok je bil do 1 meter. Če smo hoteli več nalagati, smo tako predelanemu "lojtrniku" dodali še štiri navpične količke, na obeh straneh pa dva kola oz. hloda ("špangla"). Ves tovor smo povezali z verigo ("ketno"). Celotno delo v kamnolomu in gozdu je bilo ročno. Ročno se je sekalo in žagalo vejevje in drevje ter vrtalo, miniralo, dvigalo in odlagalo kamenje. Zelo težko in zahtevno je bilo zlasti ročno vrtanje. En delavec je držal do 3 m dolg železni vrtalni sveder in ga počasi vrtil, dva delavca pa sta z macolama izmenično zabijala sveder v kamenino. Za hitrejšo in globlje vrtanje je bilo potrebno imeti oster sveder, zato smo ga večkrat nesli brusiti h kovaču. Eno od zelo pomembnih opravil v kamnolomu je bilo izbiranje, sortiranje in obdelava kamnov za zlaganje oboka in kamnite kope, glavno in edino orodje za obdelavo kamna pa so bile različno težke železne macole. Po končani drugi svetovni vojni smo dobili kompresor. Pravzaprav smo si ga sposojali pri gradbenem podjetju v Grosupljem. Delo v kamnolomu je od takrat šlo veliko lažje, hitreje in globlje. Kompresor je bil brez dvoma največja pridobitev za apneničarje, saj smo se lahko le z njim še dober čas uspešno upirali konkurenci industrijskih apnenic.

Postavljanje, polnjenje ali zlaganje apnenice je najbolj pomembno in zahtevno delo pri pridobivanju apna. Kako zlaganje apnenice poteka in na kaj je pri tem potrebno paziti?

Za pripravo lesa in kamna ter postavljanje, kurjenje in podiranje apnenice je bilo potrebno zbrati pet do deset ljudi. Pri pridobivanju apna so poleg lastnika sodelovali še stalni delavci in domačini. Stalni delavci so prejeli mesečno plačo, občasni pa so prejeli svoj zaslužek sproti. Nekateri je lastnik sporazumno plačeval kar z apnom.

Pri postavljanju apnenice se najprej okoli 60 cm nad dnem lonca položi t. i. "štremunga", ki je v bistvu obrobni kolobar, sestavljen iz opek z dolžino 20 do 25 cm. Ta opečni kolobar nad dnem lonca predstavlja temelje, na katerih zložimo obok. Za zlaganje oboka in opornega zidu je najprimernejši gost apnenec, ker se da lepo oblikovati. Postavljanje apnenice ni preprosta stvar, še zlasti njenega

Žitnikov kamnolom in lesena baraka Smučarskega kluba Čušperk.

oboka ne, od katerega je marsikaj odvisno, zato se splača, da se za zlaganje oboka najame najboljšega prostega mojstra skladača, ki ima navadno dvakrat višjo ceno kot ostali delavci. Pri nas ga je vedno zlagal naš stric, ki je bil velik strokovnjak za zlaganje obokov. Zelo znana sta bila še zidarski mojster Križman iz Male Račne in skladač Jernejc. Postavljanje oboka ali obokanje zahteva veliko izkušnost, spretnost, občutek in znanje skladača. Pravilo pri zlaganju oboka je, da se proti sredini zлага vedno debelejši kamen. Skladač začne torej z drobnim kamnom ("šibranje") in nadaljuje tako, da v naslednjih vrstah uporablja vse večje ročno obdelane podolgovate kamne in jih zлага tako, da je vsaka naslednja vrsta za eno tretjino kamna premaknjena proti sredini nastajajočega kurišča. Obok zaključujejo okrog 100 kg težki kamni, tik ob žarečem ognju se običajno zložijo največje skale, t.j. do 200 kg težki apnenčevi bloki, ki jih morajo prelagati kar štirje delavci, razbeli pa jih le največja vročina. Ko zložimo obok, v bistvu razdelimo apnenico na dva dela: spodaj je kurišče, nad obokom pa prazen lonec, ki ga je treba zapolniti z bloki in kosi apnenca za žganje. Na vrhu apnenice naredimo z nasutjem kamna in ilovice ploščad za dovažanje kamna, ki ga bomo zložili v prazen lonec. Nad sezidano apnenico postavimo še premični krov, ki ga po potrebi lahko brez težav odstranimo.

Kamen dovažamo na vrh apnenice z železnimi samokolnicami ("karjolami") in ga dodajamo delavcu, ki stoji spodaj v apnenici, da ga zлага. Kamen z vrhnje ploščadi spuščamo v lonec po debelem tramu ali "plohu", kjer ga skladač zлага do vrha. Droban kamen se zлага ob strani, v notranjost pa gre debel kamen. Spodaj smo kamen prinašali na lesenih nosilih ali "tragah". Za nošenje debelejšega kamna so bile "trage" posebej ojačane, nositi pa so jih morali štirje delavci.

Ko je lonec napolnjen s kamnitim materialom, se lotimo izdelave zunanje kope. Zlagamo jo samo z drobnim kamnom (drobiž ali "šibre"). Vrhnja ali zunanja kopa je spodaj široka skoraj toliko kot je širok lonec, v našem primeru torej okoli 2,5 m; visoka pa je dober meter. Tako postavljena apnenica je povsem pripravljena za žganje apnenca.

Kurjenje apnenice je izredno utrudljivo in odgovorno delo. Ali se vam je kdaj pri kurjenju zgodilo kaj nenačrtovanega?

Ko smo apnenico z butaro prižgali, smo morali skrbeti, da je ogenj neprekinjeno in pravilno gorel. V kurišču sta se vsakih 12 ur me-

njavala po dva kurjača. Prvi par je delal od 1200 do 2400, drugi pa od 2400 do 1200. En delavec je prinašal frato, drugi pa jo je "deval" v dovolj veliki količini in pravočasno na ogenj pri temperaturi okoli 1000°C Celzija. Ta delavec je tudi skrbel, da ogenj pravilno in dovolj gori. Eno glavnih pravil pri kurjenju je to, da žerjavica ne sme doseči oboka oz. kamna, ker se v tem primeru kamen v oboku ne bi skuhal. Žerjavica in plamen sta morala imeti svetlo rumeno barvo, kar je zahtevalo pravilno kurjenje oz. nalaganje lesa. Da je lahko ogenj neprekinjeno oz. enakomerno gorel, je moral delovati tudi pravilen in zadosten vlek ali po domače "cug". Ko je ogenj že gorel in prišel do vrhnje kope, smo ogenj zadelali s plaščem, t.j. spodnji del kope oblepili z apnom, malto ali ilovico. Kurjenje apnenice je trajalo okoli 5 dni, včasih nekoliko več. To je bilo odvisno predvsem od vremena, kakovosti drv in pravilnega kurjenja. Če je ogenj gorel nepravilno deset minut, se je to precej poznalo na drveh.

Kako ste ugotavljali, če je apnenec že kuhan?

Najbolj izkušeni apneničarji smo bili stalno na preži, če je apnenec že ves kuhan. Pri kuhanem apnencu je kamen na vrhu gorel s svetlo oz. zlatorumeno barvo. Nikjer se ni smelo črno kaditi, oziroma umazano goret. Dim je bil siguren znak, da apnenec tam še ni kuhan.

Ko je bil apnenec že dovolj kuhan, je apnenico bilo potrebno še dovolj ohladiti. Koliko časa se apnenica hladi in od česa vse je to odvisno?

Ko smo po zunanjih znakih ugotovili, da je apnenec kuhan, smo zmetali polena na ogenj in peč za pridobivanje apna popolnoma zazidali ali zaprli s starim apnom, da smo na ta način zaprli dostop zraka v apnenico, ker bi apno v slučaju vdora zraka začelo takoj razpadati v prah. Čez nekaj časa se je apnenica začela hladiti. Hlajenje je trajalo običajno dva dni, lahko pa tudi več. Hitrost hlajenja apnenice je najbolj odvisno od zunanjega vremena. Če je zunaj hladno vreme, se apnenica toliko hitreje hladi.

Praznjenje apnenice je eno od ne toliko težkih kot nezdravil del na apnenici. K težkim pogojem dela sodi še stalno prisotna visoka temperatura apna. Žgano apno v ohlajeni apnenici je namreč še vedno toplo do vroče, ponekod celo žareče. Kako bi natančneje opisali to fazo postopka pridobivanja apna?

Zvečer smo apnenico odprli. Podrli smo opečni ("cegleni") zid. Žgano apno se je vsulo na dno apnenice. Bel prah je zapolnil apnenico in delavce v njej. Obok se je nekoliko posedel in ga je bilo potrebno nekoliko dvigniti. Kmalu smo bili bolj beli kot mlinarji. Z motikami kopačami in krampi smo delavci praznili apnenico, dokler je pač šlo. Potem je bilo treba iti not v apnenico. Roke smo si ovili s cunjami, ker je bila kopača, to je motika, ki je imela jeklen list in okoli 1,5 m dolg lesen ročaj, preveč vroča. Zatem je bilo treba podreti obok ali "velb", ki se je ponekod manj ponekod bolj posedel. Najdebelejši kamni so sestavljali strop oboka. Ponavadi so bili kamni v oboku še močno zlepljeni, tako da si jih lahko razdril le s krampom.

Kako je "pri Martinovcu" potekala prodaja žganega apna? Kdo so bili odjemalci vašega apna in ali ste apno razvažali tudi domačim kupcem? Za kaj vse ste žgano apno uporabljali?

Martinovčevi smo vse apno prodali sproti. Žgano apno smo morali nujno prodati v nekaj dneh, ker je sicer kaj kmalu razpadlo v prah. Kupci niso bili posebej obveščani o prodaji našega apna. Šlo je za stalne kupce, ki so se vedno že prej sami pozanimali, če je že kaj apna za prodajo. Postopek prodaje je bil sledeč: Žgano apno je šlo

Svetlinova zidana apnenica.

najprej v umerjen lesen zaboj (100 kg) ali "trugo", "truga" je šla na vago, apno pa na kupčev voz. Apna je praviloma kmalu zmanjkalo. Žganega apna apneničarji nismo gasili in starali za prodajo. Doma smo sicer imeli dve jami za gašenje apna, vendar smo doma žgano apno gasili le za lastne potrebe. Pač pa je imela jamo za apno skoraj vsaka kmetija oz. domačija, kjer so kupljeno apno gasili za svoje potrebe: beljenje bivalnih prostorov, hlevov za domače živali (govedo, prašiči, zajci) in sadnega drevja ter škropljenje ("špricanje") vinogradov. Z nečistim žganim apnom smo posipali senožeti, kar se je pokazalo kot odlično gnojilo.

Domačim kupcem žganega apna nismo dostavljali na dom, ker za to ni bilo časa. Zelo redko se je zgodilo, da smo ga dobremu kupcu odpeljali s konji na dom. Poudariti pa je treba tudi to, da smo "pri Martinovcu" nekaj časa apno prodajali tudi izven Slovenije. Naše žgano apno je tedaj šlo v glavnem na vagon in po železnici v Srbijo. Tja smo prodali 80 % do 90 % svojega žganega apna. Imeli smo stalne kupce iz Vojvodine (Bačka in Banat).

Kot najstarejši in največji apneničar na Čušperskem območju bi, gospod Poderžaj, v zvezi s čušperskimi apnenicami želeli še kaj povedati, dodati, poudariti ali svetovati?

Od čušperskih apnenic sta danes delno ohranjeni le Martinovčeva in Svetlinova. Ostale so vse brez sledu izginile. To, da so obstajale in kje so sezidane, vedo le še nekateri starejši apneničarji in kmalu bodo tudi ljudje pozabili, da so na Čušperskem sploh kdaj stale. Zato jih opisujemo, da se to ne bi zgodilo. Vendar samo pisanje ni zadosti. Zato pozivamo vse ljudi, zlasti še tiste, ki s svojimi političnim, gospodarskim ali upravnim vplivom lahko naredijo kaj več kot ostali, da se nam pridružijo v naporih, da se apnenice in apneničarska dejavnost, ki so v bivši državi bili zelo pomembna gospodarska obrt in po katerih je bila naša pokrajina najbolj prepoznavna, čim bolj in čimprej obnovijo, vsaj nekatere. Vsi skupaj moramo storiti kaj več kot doslej, da do omenjene popolne pozabe ne pride, ker je to vendarle naša pomembna naravna, kulturna in etnološka dediščina, vredna največje skrbi in pozornosti, ki za obnovo apnenic zahteva le minimalna finančna in materialna sredstva.

Dr. Stevo DOZET, univ. dipl. ing. geol.

Otvoritev slikarske razstave kot uvod v 2. festival slovenske domoljubne pesmi Mati domovina

V sredo, 4. decembra 2013, so v Mestni knjižnici Grosuplje odprli slikarsko razstavo akademske slikarke Urše Žajdela Hrovat, s katero smo tudi uradno napovedali 2. festival slovenske domoljubne pesmi *Mati domovina*, ki bo 17. decembra 2013, ob 19. uri, v Športni dvorani Brinje Grosuplje.

Uvodoma je vse prisotne lepo pozdravil slovenski igravec, producent, scenarist in režiser Roman Končar in nam povedal, nekaj malega o tem, kar je blizu njegovemu srcu in duši.

Razmišljal je, da bi se Festival slovenske domoljubne pesmi *Mati domovina* morebiti vendarle dalo umestiti v polje »novuma« v slovenski kulturni krajini. »Novuma«, zaradi katerega ga je mogoče celo malo sram. Sram kot svobodnega državljana svobodne in suverene države Republike Slovenije. Zakaj sram? V 22 letih, odkar ima svojo domovino in tudi svojo državo, ni zasledil tiste evforije, miline, toplote, srčnosti, tistega ponosa, poguma in dostojanstva, katerega čuti še danes, ko prestopi geografske meje svoje države. Naj si bo to na vzhod, zahod, sever ali jug. Kot da bi njegovemu narodu, kateremu pripada s srcem, dušo in genetsko zasnovno, vse to manjkalo.

Ravno zaradi tega so se ljudje, ki v srcih dobro mislijo, združili v Slovenskem kulturnem umetniškem društvu *Mati domovina*, Festival slovenske domoljubne pesmi. To društvo pa je nastalo tudi zaradi vere, sle, želje, upanja, vedenja, predvsem pa hotenja, da se slovenski šolski »curriculumi« spremenijo. Vsi dobro vemo, da je pomembno znanje. In vsi vemo, pa si seveda hote ali nehote zatiskamo vsa čutila, da se v slovenskih šolah domoljubju posveča malo časa, kaj šele misli, vedenja, prenosa znanja. In to ga boli. To ga boli osebno in to ga boli tudi občje, je z nami delil svoje občutke Roman Končar. Festival slovenske domoljubne pesmi je premiero doživel leto nazaj v geografski srčiki Slovenije, v krajih, kjer je pred 23 leti skorajda bogokletno zadišalo po slovenski vojski in kjer je skorajda bogokletno bilo izrečeno, da imamo varno pot na plebiscit. Da imamo možje in žene, skupaj s svojimi otroci, varno pot dvorišč, kjer lahko mirne duše obkrožimo eno ali drugo. Pa smo se takrat, kot tolikokrat v zgodovini, zbrali skupaj in obkrožili, kar smo obkrožili. Očitno smo obkrožili nekaj takega, kar je rodilo samostojno slovensko deželo.

Roman Končar se še vedno spominja tistih dni. Spomni se svoje

hčerke Tinkare, ko mu je sedela na kolenu in kako je sama, v njegovem imenu pri njegovi polni zavesti in pri njeni mladostniški neodgovornosti, obkrožila da. Takrat je bil ponosen. Tako kot je bil ponosen tistega čudnega večera, ko je nekdo dejal, da so danes dovoljene sanje, jutri pa je nov dan in je skupaj s kolegi Jerco Mrzel, Daretom Valičem in Poldetom Bibičem pod Prešernovim spomenikom Ivana Zajca recitiral verze Toneta Pavčka. Takrat so solze same vrele z obraza. Potem se je vse skupaj razblinjalo in se razblinilo do trenutka, ko se je v Mestni knjižnici Grosuplje odprla sinergija, ali še lepše povedano, motivirajoče sobivanje festivala slovenske domoljubne pesmi.

V imenu Občine Grosuplje je prisotne nagovoril tudi direktor občinske uprave Dušan Hočevar. Povedal je, da nam je v veliko veselje in ponos, da se bo letošnji Festival slovenske domoljubne pesmi *Mati domovina* odvijal v Grosupljem. Zahvaljuje se članom Slovenskega kulturnega umetniškega društva *Mati domovina*, da smo ravno v naši občini našli to sinergijo, ki bo 17. decembra ponesla dober glas o društvu in o naši občini naokrog. Za občanke in občane občine Grosuplje bo tako ta december še bolj prazničen kot po navadi.

Nadaljeval je, da nikakor ne moremo mimo dogodkov, ki nas v decembru navezujejo na državni praznik, dan samostojnosti in enotnosti, ter nas ob tem povabil tudi na slavnostno sejo Občinskega sveta Občine Grosuplje, ki bo v počastitev praznika v sredo, 18. decembra ob 16.30, v Družbenem domu Grosuplje.

Kot so zapisali pri Združenju za vrednote slovenske osamosvojitve, je v zgodovini slovenskega naroda osamosvojitvev, utemeljitvev in nastanek lastne državnosti enkratno in neponovljivo dejanje. Kljub temu da so mu botrovale mnoge zgodovinske okoliščine in prizadevanja vrste ljudi v nekajstoletni zgodovini slovenskega naroda, se je njegova praktična izpeljava zgodila v prelomnih časih evropske pomladi narodov, konec osemdesetih in v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja. Bila je rezultat povsem neposrednih in jasno artikuliranih naporov in prizadevanj mnogih ljudi. Angažma teh ljudi je bil odločilen, pa naj je bil kulturni, politični, varnostni, vojaški, diplomatski, gospodarski ali kakršenkoli že, brez njihovega dela, zavzemanja, izpostavljanja, tveganj in prizadevanj Slovenija danes ne bi bila samostojna in mednarodno priznana država.

Direktor občinske uprave Dušan Hočevar je v nadaljevanju govora svoje besede namenil dnevu samostojnosti in enotnosti. 26. december je v Sloveniji državni praznik in dela prost dan. Posvečen je spominu na zgodovinsko odločitev slovenskega naroda za samostojno državo.

Pred 23 leti je na predvečer božiča potekal plebiscit o vprašanju »Ali naj Slovenija postane samostojna in neodvisna država?«. Udeležilo se ga je kar 93,2 odstotka vseh volilnih upravičencev, okrog 95 odstotkov od teh pa jih je odgovorilo pritrdilno. Ti rezultati so bili razglašeni tri dni kasneje, 26. decembra 1990, kar je bil začetek osamosvajanja Slovenije, ki se je z razglasitvijo neodvisnosti zaključil 25. junija 1991.

Do septembra 2005 se je praznik imenoval le dan samostojnosti, a so ga s spremembo Zakona o praznikih in dela prostih dnevih dopolnili z besedno zvezo »in enotnosti«, saj naj bi ta dan namreč Slovenci pokazali največjo mero enotnosti v svoji zgodovini.

Dušan Hočevar je svoje misli strnil z besedami, da nas letos v luči

aktualnih dogodkov praznik še posebej izziva k razmisleku in udejanjanju tega, kar smo si želeli in zastavili pred 23 leti. Še posebej izzivalno pa je povabilo k enotnosti in tu nam vse skupaj naproti stopa Slovensko kulturno umetniško društvo Mati domovina in nas preko slovenske domoljubne pesmi poziva k enotnosti vse, ki v srcu dobro mislimo.

Preden pa smo bili povabljeni k ogledu razstave slik, smo prisluhnili domoljubnim pesmim v izvedbi Ale, Mete, Jere in Dominika, nekaj besed pa je prisotnim namenila tudi akademska slikarka Urša Žajdela Hrovat. Zaupala nam je, da na vseh platnih, ki jih predstavlja v Mestni knjižnici Grosuplje, upodablja stvari, ki jih srečuje vsakodnevno in ki ponujajo možnost, da se preko njih tudi likovno izraža. Najbolj jo zanima barva. Ravno pri šopkih lahko z barvo najlažje predstavlja različne kombinacije in izraža svoja čustva. Prav tako čustva izraža preko svetlobe, preko kompozicij. Njena želja je, da bi ta čustva začutili tudi obiskovalci razstave.

Jana Roštan

Dobrodelna prireditev »Z ROKO V ROKI« v Žalni

Krajevna organizacija Rdečega križa Žalna je v nedeljo, 24. 11. 2013, v dvorani Krajevne skupnosti Žalna organizirala tradicionalno dobrodelno prireditev Z roko v roki.

V programu so sodelovali: Vrtec Zvonček iz Žalne, Podružnična osnovna šola Žalna, Osnovna šola Brinje Grosuplje, Mladinska folklorna skupina KUD France Prešeren iz Račne, Moški pevski zbor Samorastnik - Kulturno društvo Žalna, Pevci ljudskih pesmi Studenček iz Ivančne Gorice, Gledališka skupina Pod mostom iz Prostovoljnega gasilskega društva Velika Loka, Mešani oktet Kulturnega društva Polica in Mladinska vokalno-instrumentalna skupina Utrip. Program je bil pester - od otroške prisrčnosti in živahne mladostnosti v besedi, pesmi, glasbi, plesu, igri, pa do resnega zborovskega prepevanja.

Dvorana je pokala po šivih. Vse zbrane je pozdravil tudi Franc Horvat, predsednik Območne organizacije Rdečega križa Grosuplje, ter se vsem zahvalil za udeležbo in oddane prostovoljne prispevke, ki so jih pred prireditvijo zbrali nekaj nad 1.100 € in bodo z njimi pomagali družinam v stiskah. Po končanem pro-

gramu pa so članice Društva podeželskih žena Sončnica - Grosuplje vse nastopajoče in obiskovalce pogostile s toplim čajem in sladkim pecivom.

Jože Miklič

Koncert Moške pevske skupine Šentjurski fantje

Moška pevska skupina Šentjurski fantje praznuje peto obletnico svojega delovanja. Ob tej priložnosti so v petek, 15. novembra 2013, v Družbenem domu Grosuplje priredili celovečerni koncert. Šentjurski fantje delujejo že od leta 2008. V tem času so nanizali že kar nekaj lepih uspehov, med njimi dva letna koncerta Prešernove pesmi, v svojem programu pa imajo tudi pesmi za božični koncert. Za največji uspeh se šteje božični koncert na Dunaju, udeležili pa so se tudi mednarodne revije pevskih zborov na Slovaškem.

Skupina se redno udeležuje območnih pevskih revij, kjer se redno uvršča na regijski nivo. Veliko dogodkov pa popestrijo Šentjurski fantje tudi v Grosupljem in okolici. Skupino vodi in usmerja starosta slovenskega zborovskega petja prof. Matjaž Tozon.

Kot pravijo sami, Šentjurske fante vežeta prijateljstvo in velika ljubezen do petja. Na tokratnem koncertu so nas presenetili z izborom le slovenskih pesmi, v polni dvorani Družbenega doma Grosuplje pa smo obiskovalci lahko prisluhnili tudi ženskim glasovom, gostje večera so bile namreč pevke Ženske vokalne skupine Brinke. Koncert je spretno povezovala Tadeja Anžlovar, med obiskovalci koncerta pa je bil tudi pooblaščenec župana Iztok Vrhovec.

Jana Roštan
Foto: Brane Petrovič

Brata Sever – Janez in Leopold – v besedi in glasbi

Mestna knjižnica Grosuplje, 21. november 2013

Domoznanski večer ob dnevu slovenskih splošnih knjižnic v Mestni knjižnici Grosuplje je bil posvečen bratoma Sever, Janezu in Leopoldu. Rodila sta se v Ljubljani, na Viču. Tam so imeli hišo, pa so jo tik pred vojno prodali in se preselili v Lipljene, od koder so bili doma starši. Prvorojenemu Janezu je bila namenjena kmetija, ljubezen do glasbe pa je uresničeval z igranjem na harmoniko in v svojem Ansamblu Janeza Severja ter petju v Kvartetu Sever. Leopold pa je šel v šole in postal učitelj biologije in kemije in v Osnovni šoli Stična tudi dočkal upokožitev.

Oba sta zapustila svojo sled v pisani besedi. Janez piše besedila in glasbo za svoje skladbe. Ko je imel še svoj ansambel, je po nastopu na Ptujskem festivalu izdal ploščo s svojimi skladbami in lani

zgoščenko s Kvartetom Sever ter knjigo not s svojimi pesmimi. Leopold je izdal že 8 knjig, v njih pa šaljive zgodbe, dosežke in presežke, pozabljene vode, naravoslovne črtice in svoje izsledke na področju zgodovine. Zato smo z veseljem gostili v Mestni knjižnici Grosuplje oba brata, ki sta se s svojim delovanjem zapisala med domoznanske avtorje.

Za uvod je Kvartet Sever zapel dve pesmi: Škocjanska in Oziram se nazaj ali Grosupeljska.

Glasbenik Janez Sever se je spomnil, kako so že doma prepevali ob večerih, ob kmečkih delih, ob praznikih. Leopold pa je dodal, da sta z bratom Janezom skupaj pela na paši, potem pa nikoli več. Ta večer pa sta spet skupaj po skoraj tri četrt stoletja ubrano zapela pesem Po cesti gresta fanta dva, kot da bi ves čas skupaj prepevala.

Janez Sever je z dvanajstimi leti dobil prvo harmoniko in se jo začel učiti igrati v glasbeni šoli v Ljubljani. Kmalu je obvladal note, da je začel skladati. Že od leta 1955 je igral kitaro v svojem ansamblu Podlipški fantje pri Županovi (tedaj Taborski) jami. Sam je napisal skladbe za Ansambel Janeza Severja, s katerimi se je prijavil na Ptujski festival narečne glasbe in prišel v ožji izbor. V studiu je posnel še ploščo. Šaljivo je pripovedoval, kako so nastala besedila, včasih skupaj z glasbo. Pel je v različnih zborih, tudi ko je delal v Nemčiji, je iz sodelavcev sestavil zbor, ki je pel skupaj z nemškimi godbami. Kasneje je začel skladati vokalno glasbo in krona ustvarjanja je lanskoletna zgoščenka Kvarteta Sever z dvanajstimi avtorskimi pesmimi in knjiga 15 pesmi z notami.

Leopold Sever - fotograf, novinar, pisatelj, turistični delavec, voditelj kulturnih prireditev, krvodajalec, ekolog, varuh narave,

morda sem še kaj pozabila, pa je rad bral. Delal je zobotrebce in ko jih je mama prodala, je svoj delež namenil naročnini na časopis, ki ga je bral na paši. Po osnovni šoli v Škocjanu je šolanje nadaljeval v Ljubljani in po študiju na Pedagoški fakulteti postal učitelj biologije in kemije. Svojo glasbeno nadarjenost je dokazal z igranjem na flavto. Radovednost in želja po spoznavanju novega in neobičajnega ga je popeljala na mnoga potovanja. Z dvema nas je seznanil: kako je izpiral zlato na Hrvaškem in kako je v Trubarjevem letu v Bosni iskal kraj Trubari.

Izdal je Vesele zgodbe z dolenskih gričev (2006), Knjigo dosežkov in presežkov (2007) ter Vedre dogodivščine na kakó... (2011). Tanja Zavašnik je prebrala dve njegovi duhoviti črtici Pisani plamenčki in Kako je učitelj Leopold uro fental. Knjiga Pozabljene vode (2004) nas opominja na pomen vodnih virov v bližini naselij. Izsledke raziskovanja zgodovine na svoj način pa je opisal v

knjigah Iskal sem prednamce (2003), Prazgodovinski svatje in mi (2009) ter Tičnice iz naravoverja (2013). O zadnji knjigi je povedal nekaj več, mnogo pa je ostalo nepovedanega, saj se je pogovor z zgovornima bratoma, katerih življenje je pestro in ustvarjalno, zavlekel. Vendar so obiskovalci zanimivim pripovedim radi prisluhnili.

Spoznali smo dva zanimiva ustvarjalca iz naše okolice, ki se vsak po svoje trudita pokazati svoje delo tudi navzven. V današnjem času taki ustvarjalci ne dobijo nobene omembe vredne družbene podpore, svoja dela izdajajo v samozaložbi. Zato je prav, da jih, kadar se ponudi priložnost, vsaj javno predstavimo.

Za konec je Kvartet Sever zapel dve avtorski pesmi in še eno o vinu. Petje so ob pomoči nekdanjih pevcev nadaljevali še v preddverju.

Marija Samec

Jakob Müller in njegov pesemski polet v Bardo

V nedeljo, 17. novembra 2013, se je iz Grosupljega proti Bardu v Terskih dolinah v Benečiji odpravil avtobus potnikov. Bili so to pevci Mešanega pevskega zbora Kulturnega društva sv. Mihael, ljubitelji poezije in lepih krajev okoli Barda. Na pot nas je povabil Jakob Müller na predstavitev knjige pesmi Viljema Černa v štirih jezikih Ko pouno noči je sarce (Ko polno je noči srce, Co plen di gnot à è il cûr, Quando pieno di notte è il cuore), ki jo je uredil in ji napisal spremno besedo, prevedel nekaj pesmi iz terskega jezika v slovenščino in poiskal prevajalce še za furlanščino in italijanščino. Pesmi so prevajali še Ciril Zlobec, Tanja Rebula, Paolo Cerno in Renzo Calligaro, fotografije sta prispevala Alenka Veber in Gorazd Lakovič. Drugi avtobus občudovalcev Terskih dolin in Viljema Černa pa je pripeljal iz Ljubljane.

V cerkvi v Bardu smo najprej imeli mašo, ki jo je vodil nadškof v pokoju msgr. Alojz Uran. Veseli smo bili njegove besede in njegovega petja. Pri maši in blagoslovu stopnic je sodeloval Mešani pevski zbor Kulturnega društva sv. Mihael pod vod-

jeve družbe Marko Tavčar. Tak kulturni in narodnostni delavec, kot je Viljem Černo, si zasluži izdajo svojih pesmi, sta se strinjala. Župnik Renzo Calligaro, po rodu Furlan, ki se je naučil slovensko, je izpostavil navezanost Černa na slovenstvo in materni jezik. Urednik knjige Jakob Müller pa je v spremni besedi z naslovom Pesnik, Zemlja in Beseda preletel tematiko Černove poezije: navezanost na hribovski svet rojstnega kraja, na zemljo, ki je ne doživlja le snovno, ampak tudi duhovno, in na besedo – »z njo krstimo zemljo, jo podomačujemo, si jo delamo dom«. Nazadnje so prebrali nekaj pesmi v vseh štirih jezikih, v slovenščini jih je prebral Jakob Müller sam. Knjigo je natisnila tiskarna Partner iz Grosupljega.

Na poti domov že v trdi noči je zazvenela pesem. Na harmoniko jo je spremljal Drago Zakrajšek. Veseli smo bili lepega dneva, zanimivih srečanj in druženja s pesmijo in poezijo, saj smo jo kar praznično začutili.

Černovo knjigo je tudi v Cankarjevem domu v Ljubljani na Knjižnem sejmu (20. 11. 2013) predstavil Marko Tavčar, urednik Goriške Mohorjeve družbe.

Marija Samec

stvom zborovodkinje Danice Kutnar. Po kosilu pa so predstavili knjigo pesmi.

Petinsedemdesetletni Viljem Černo, čeprav zelo bolan, je prisostvoval maši in predstavitvi knjige. Najprej sta spregovorila predstavnika izdajateljev: predsednik Kulturnega društva Ivan Trinko iz Čedadu Miha Obit in predstavnik Goriške Mohor-

Obnovljen glavni oltar svete Katarine v Mali Stari vasi

V nedeljo, 24. novembra 2013, smo se zbrali v cerkvi sv. Katarine v Mali Stari vasi, kjer smo si ogledali obnovljen glavni oltar. Kulturno društvo sv. Mihaela Grosuplje je pripravilo zanimiv kulturni program, ki ga je povezovala Štefka Zaviršek. Izrekla je dobrodoščilo županu dr. Petru Verliču, direktorju občinske uprave Dušanu Hočevarju, pooblaščenca župana Iztoku Vrhovcu ter župniku Janezu Šketu. Pevski zbor KD sv. Mihaela je pod vodstvom Danice Kutnar zapel pesem na čast sv. Katarine, ki goduje 25. novembra.

Župnik Janez Šket je predstavil zgodovino kraja in cerkve. Kraj se omenja že med letoma 1136 in 1147, ko pride vas pod stiški samostan, cerkev pa je omenjena šele leta 1663 obenem z bratovščino svete Katarine. Valvasor jo v svoji knjigi Slava vojvodine Kranjske našteva med podružnicami župnije Šmarje - Sap. Arhitektura cerkve kaže, da je bila prvotna cerkev zgrajena že v 12. ali 13. stoletju. To dokazuje zazidano polkrožno okno na južni strani cerkve. Prvotni prezbiterij je bil verjetno romanski, sedanji pa je iz pozne gotike (verjetno 16. stoletje). Takrat je bil zgrajen tudi zvonik. V času baroka (17. stoletje) je bil narejen ladijski obok. Takrat so cerkev opremili z novimi oltarji.

Besedo je povzel restavrator Aleš Vene, ki je predstavil potek in način obnove glavnega oltarja. Povedal je, da so delo izvajali pod budnim očesom Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije. Potrebno je bilo izdelati elaborat in kontrolna sondiranja. Ugotovili so, da so lesni črvi zelo napadli del oltarja, kar so rešili tako, da so ta del posebno obdelali s strupi. S klejem in osnovno zeleno barvo so obdelali ozadja. Kipe so pozlatili, kot je bilo to prvotno, s 23-karatnim zlatom.

Gospa Alenka Adamič, članica KD sv. Mihaela Grosuplje, je predstavila svetnice in svetnike, ki so upodobljeni na glavnem in na stranskih oltarjih. Na glavnem oltarju so tri svetnice, kraljevskega rodu: v sredini je sv. Katarina, zavetnica mladine, znanstvenikov, filozofov, predvsem pa priprošnjica za zdravo pamet, desno je z zmajem pod nogami sv. Margareta, priprošnjica kmetov pred hudo uro, na levi strani pa je sv. Barbara, ki je priprošnjica za vero, za srečno zadnjo uro in zavetnica rudarjev. Na desnem stranskem oltarju je kip sv. Urha, škofa, ki je priprošnjik za razne bolezni in za srečno zadnjo uro. Na levem stranskem oltarju pa sta sv. Primož in Felicijan, Rimljan, plemenitega rodu. Bila sta brata in sta pričevalca vere, ki sta umrla med preganjanjem kristjanov v času cesarja Dioklecijana.

Župnik je povedal tudi to, da so naši predniki izbrali za priprošnjike in zavetnike te svetnice ter svetnike, pa tudi Marijo in angele zato, ker so ljudje v 15. in 16. stoletju trpeli zaradi kužnih bolezni, potresa (1511), turških vpadov, davkov in tlake. Vse to je povzročilo kmečke upore. Največji je leta 1515 zajel skoraj vse slovensko ozemlje. Posledice turških vpadov na slovensko ozemlje so bile za prebivalstvo zelo hude. Po ocenah so Turki do leta 1580 ubili ali odpeljali okoli dvesto tisoč ljudi. Turki so slovenske in druge ujetnike prodajali na trgih za sužnje. Ob nekem vdoru so Turki na dan nedolžnih otročičev, 28. decembra, zajeli v cerkvi v Mali Stari vasi zbrane vaščane in okoliške prebivalce. Stare so poklali, mlajše pa navezali na motvoz, potegnjen skozi prebodene dlani in preden so jih odgnali naprej v suženjstvo, so z njimi v dolini med Malo in Veliko Staro vasjo še plesali. V spomin na ta dogodek je bila na ta dan vsako leto sveta maša, ki se je v zadnjem času opuščala.

Z zmago pri Sisku, leta 1593, so se končali turški vdori in takrat se je počasi začela tudi obnova cerkva.

Instrumentalisti v sestavi Monika Zaviršek - citre, Špela Ivan - violina, David Adamič - klarinet ter Marjan Adamič - kontrabas so zaigrali vedno zeleno koroško narodno »Mrzel veter tebe žene«, Monika Zaviršek pa je za tem zaigrala še skladbo »Kje so tiste stezice«, vaščan Luka Žitnik je zaigral na harmoniki špansko narodno pesem »La Cumparsita«.

Župnik je še povedal, da je leta 1961 dobil zvonik zopet baročno obliko, leta 1982 je gospod Jože Ahlin obnovil fasado, leta 2001 je bila obnovljena notranjost cerkve, 2008 streha zvonika in fasada cerkve. Sodelovanje vaščanov, cerkovenika in ključarjev je izjemno. Vaščani, kot njihovi predniki, lepo skrbijo za svojo cerkev. Ohranjena sta dva keliha iz 15. in 16. stoletja ter mašni plašč, mašna in mrliška knjiga iz 17. stoletja.

Obnovo so omogočili Občina Grosuplje, vaščani, Krajevna skupnost Polica in Župnija svetega Mihaela, Grosuplje.

Župan dr. Peter Verlič se je zahvalil za povabilo in izrazil zadovoljstvo, da je bila ohranjena še ena kulturna znamenitost naših prednikov. Opozoril je tudi, da tujci večkrat občudujejo naše naravne in umetniške zaklade. Sami pa jih ne vidimo ali se jih ne znamo dovolj veseliti. V tujini veliko bolj cenijo kulturne svoje dobrine.

Kulturni program so zaključili pevci KD sv. Mihaela s pesmijo »Na grebenih gora«.

Gospodinje iz Male in Velike Stare vasi so nas pogostile s pecivom, potico in pijačo, tudi zunaj je odmevala pesem, med seboj pa smo si izmenjavali vtise.

Kulturno društvo svetega Mihaela, Grosuplje

Brinke aktivne ob izteku 2013

Bilo je še v mesecu oktobru, ko smo Brinke spet imele priložnost odzvat se povabilu Policijskega veteranskega društva Sever iz Ljubljane na odkritje spominske plošče hraniteljem orožja posebne enote milice, ki je potekala na Viču v Ljubljani in so se je udeležili visoki uslužbenci z vrha policije, države ter druge znane osebnosti. V kulturnem programu smo Brinke zapele nekaj domoljubnih pesmi, obiskovalce prireditve pa se je vsebina zapetih pesmi močno dotaknila, saj se nam je slavnostni govornik gospod Stane Leskovšek, nekdanji komandant 1. bataljona PEM RSNZ RS tudi pisno zahvalil za izjemno ubran in glasbeno-domovinsko izbran spored. Med drugim tudi ni pozabil omeniti, da smo Brinke postale stalne spremljevalke prireditev, ki jih organizira Policijsko veteransko društvo Sever in nam zaželel še dolgo sodelovanje in uspešno nastopanje.

Z jesenskimi pevskimi nastopi smo nadaljevale 10. novembra, ko smo se na turobno in deževno nedeljo v zgodnjem popoldnevu podale na pot proti Koroški. Na Koroško nas je povabilo Kulturno društvo Pameče-Troblje, ki je letos gostilo že 12. Martinovo prireditev z naslovom

»Mošt, vino in glasba«. V družbi samih dobrih narodnozabavnih ansamblov smo tudi Brinke pokazale svoje glasovne zmogljivosti iz izbranimi pesmimi, kot se za »Martinovo nedeljo« spodobijo. Navdušile smo obiskovalce te pristrčne prireditve in dokazale, da se Dolenjke prav dobro počutimo med temperamentnimi Korošci. Bilo je lepo, vendar prekratko, da bi naše gostitelje še bolj spoznale, saj so urini kazalci neusmiljeno hiteli proti 11. novembru.

Čez nekaj dni, 15. novembra, smo se kot gostje pridružile našim pevskim kolegom iz Kulturnega društva Šentjurski oktet, ki so s koncertom v Družbenem domu v Grosupljem obeležili svojo 5. obletnico delovanja. Predstavile smo se s koroškimi narodnimi pesmimi. Koncert je bil izjemen kulturni dogodek in prava poslastica za ljubitelje zborovskega petja, ki že dolgo niso imeli priložnosti prisluhniti tako občutenemu in zanosnemu petju. Ponosne smo bile »na naše fante« in ta večer nam je prinesel tudi nova spoznanja, ki bodo gotovo vplivala na naše priprave za – koncert ob 5. obletnici delovanja Brink – naslednje leto.

Pevsko bogat november smo že naslednji dan, 16. novembra, z našimi društvenimi pevskimi kolegi nadaljevali v Festivalni dvorani v Ljubljani, na Petem prazniku partizanske pesmi. Festivala, ki je namenjen ohranitvi pevske kulturne dediščine iz enega od pomembnih zgodovinskih obdobjev slovenskega naroda, se je udeležilo 10 zborov. Brinke smo že drugič nastopile na tej prireditvi in upamo, da bomo še kdaj. Večer je bil nabit s posebno energijo in sodelovati na taki prireditvi, je posebna čast. »Slovenska partizanska pesem je glasnik slave, ponosa in dostojanstva našega človeka,« je bilo zapisano v koncertnem listu in temu ni kaj dodati.

ŽVS Brinke

Zanimivi večeri v Mestni knjižnici Grosuplje

Dokumentarni film Za volkovi

V torek, 26. novembra smo si ogledali film Za volkovi, ki je nastal v okviru projekta SloWolf, ki ga izvajajo na Univerzi v Ljubljani, na Zavodu za gozdove Slovenije in v društvu Dinaridov – Dinaricum.

Dokumentarni film obravnava problematiko volka v Sloveniji in aktivnosti, ki so bile izvedene v okviru projekta SloWolf. Spoznali smo ekologijo volka, njegovo vlogo v ekosistemu ter konflikt med volkom in človekom.

Ustvarjajmo iz gline z Darjo Koščak

V petek, 29. novembra smo skupaj z Darjo Koščak na ustvarjalni delavnici izdelovali jaslice iz gline.

Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine se predstavi

Ob 3. decembru, dnevu invalidov, so nas obiskali člani Društva paraple-

gikov ljubljanske pokrajine, ki so predstavili slikanje z usti in izdelovanje raznih izdelkov iz papirja, slikanje na steklo in servietno tehniko.

Anatol Štern: Deseti brat

5. decembra nas je v počastitev Prešernovega rojstnega dne nasmejale Anatol Štern z monokomedijo Ivana Roba Deseti brat.

Svet skozi najine oči

Do sredine decembra, v času odprtosti knjižnice, vabljeni v dvorano na ogled razstave akvarelov in fotografij Nataše Kordiš in Damjana Kolariča.

Mestna knjižnica Grosuplje

Iz Zveze kulturnih društev Grosuplje...

ZKD GROSUPLJE

Bilo je...

Torek, 3. 12., ob 19.00, Kulturni dom Grosuplje; ZKD Grosuplje – Ta veseli dan kulture 2013 iZobražujemo, obliKujemo, zDružujemo GROSUPLJE, slovesna prireditev ob izidu zbornika ob 40 letnici delovanja ZKD Grosuplje

Že desetič zapored smo se priključili projektu Ta veseli dan kulture. Na pobudo ministrstva za kulturo večina kulturnih hramov na ta dan v Sloveniji široko odpira vrata obiskovalcem z brezplačnimi dogodki. Za Prešernov rojstni dan se na najlepši način združujeta dostopnost in želja ljudi po kulturi. Pomembnost dogodku so dodali tudi pomembni gostje: župan Občine Grosuplje dr. Peter Verlič, pooblaščenec župana Iztok Vrhovec, direktor Občinske uprave Dušan Hočevar, mag. Barbara Rigler iz JSKD R Slovenije, Simona Zorko iz JSKD OI Ivančna Gorica, predsednik ZKD Grosuplje Jernej Kralj. Med povabljenimi obiskovalci sta bila še nagrajenca ZKD Grosuplje Ana Kastelec in Ljubo Vilar ter člani organov Zveze, bivša predsednika Zveze – Edo Zgonc in Janko Jelenčič, občinski svetniki, župnik Janez Šket, predstavniki zavodov občine Grosuplje. Veseli smo bili, da je bil z nami tudi direktor Pekarne Grosuplje Miran Hribar, naši podporniki, predstavniki sponzorjev ter bivši in današnji kulturni ustvarjalci. Z govori sta protokolarni del slovesnega dogodka otvorila dr. Gašper Troha, direktor Direktorata za ustvarjalnost na

nem Sokolskem domu (današnjem Kulturnem domu), Grosupeljčani so menda oboževali pravljice, ki so nastajale v šoli. Gledališče je združevalo pevce, instrumentaliste in igralce, potrebno glasbo za predstavo so namreč izvajali vedno v živo – vokalno in instrumentalno. Na gledališke vaje so torej poleg Grosupeljčanov prihajali tudi vaščani okoliških vasi; generatorji kulturne zgodbe so bili večinoma učitelji. Iz tako polnega gledališkega vrvenja so se rodili zametki današnje glasbene šole. Dobrodelno odigrane otroške predstave so s pridobljeno vstopnino poskrbele za nakup knjig za revne otroke in tudi za sokolsko knjižnico – predhodnico današnje Mestne knjižnice Grosuplje. Z delom izkupička od vstopnin so odrasli igralci plačevali zborovodje pevskim zborom. Združeni ljubiteljski kulturniki so ustvarjali skoraj popolno zgodbo kulture, iz katere so izšli: Cvetko Budkovič - ustanovitelj mreže slovenskih glasbenih šol, Jože Gale - filmski režiser Kekca in Radko Polič - politik in kulturnik – oče legendarnega igralca Radka Poliča - Raca.

ministrstvu za kulturo in Tatjana Lampret bivša vodja strokovne službe ZKD Grosuplje in JSKD OI Ivančna Gorica med leti 1986 in 2006. Protokolarni del govorov se je sklenil z županom Občine Grosuplje, dr. Petrom Verličem. Vsem sem se Simona Zorc Ramovš, vodja strokovne službe, zahvalila za podporo ob dnevu, ko je ljubiteljska kultura, združena pod ZKD Grosuplje, Grosupeljčanom prvič po 40 letih njenega aktivnega delovanja podarja knjigo, prvo edicijo, ki živo kulturo občine združuje na enem mestu. Slavnostne govornike sem uvedla z nekaj zanimivimi iztočnicami iz zgodovine Zveze.

V desetletju med letoma 1929 in 1939 je bilo zelo živahno. V sezoni so se zgodile vsaj tri premiere. Ustvarila so jih tri gledališča ob današnji Adamičevi cesti: najstarejše v Gasilskem domu (stal je na mestu današnje tržnice), 1929 je bila prva premiera v novo zgraje-

Povojna kulturna zgodba razkriva iz ruševin za silo obnovljene kulturne domove, veliko željo po kulturnem ustvarjanju in zanimanje publike. Začelo se je dogajanje v za ljubiteljsko kulturo tipičnih ciklusih rasti in upada. No, prvi upad so povzročili Agrokombinat in kmetijske zadruge, ki so v dvoranah sušili žito. Po desetletju životarjenja si je kultura izborila kulturne domove in zaživela do te mere, da se je leta 1973 na Zvezi kulturno prosvetnih organizacij Grosuplje - predhodnici Zveze – kot vodja in funkcionar zaposlil Vladimir Rozman. Spet se je začela kultura odvijati polno: gledališču, folklori, pevskim zborom so se pridružile nove skupine in tudi redna kino dejavnost. Nova služba je zagnano popisala kulturne domove, njihov skromni inventar in se lotila potrebne obnove. Po intenzivnem dogajanju se je dejavnost v 90-tih letih dvajsetega stoletja spet nekoliko umirila. Menda tudi zaradi večje dostopnosti medija – televizije. Zmanjšalo se je število odraslih ljubiteljev in gledalcev. Po sporu z odraslimi ljubitelji je takratna ravnateljica OŠ LA Grosuplje, Hilda Lučovnik, že lahko pokazala prve rezultate intenzivnega kulturnega delovanja na šoli: intenzivno je delovala zborovska dejavnost, gledališka prav tako, literarna in novinarska pa sta bili na začetku poti. Ravno v čas velike produkcije v šolskih prosvetnih društvih in v zatišje delovanja na področju odrasle kulture, je službo in nov izziv leta 1986 sprejela Tatjana Lampret, sicer učiteljica, ki

si je pot v ljubiteljsko kulturo odprla z dobro režiranimi otroškimi predstavami. Spretno je mlade kulturne navdušence takoj po šoli vključila v aktivno delovanje v društva (takrat še) ZKO Grosuplje.

Danes je število članov veliko, produkcija množična in kakovostna. Ne več vas, zdaj mesto Grosuplje se spretno in opazno vrisuje na zemljevid folklorne, instrumentalne, gledališke, filmske, plesne dejavnosti. Kulturni dom je doživel v zadnjih letih tehnično obnovo in ostaja topel dom ljubiteljskim kulturnikom, poln lepe energije generacij, ki so ustvarjale pred njimi. Poleg celovečernih dogodkov doma, gostujejo člani Zveze po Sloveniji in čez mejo. Radi to delajo. Zaradi sebe in zaradi obiskovalcev. Preprosto nadaljujejo dobro začeto zgodbo kulture. Živijo misel, prebrano v arhivih zveze: da če je delo kruh, je kultura sol življenja. So vseh generacij, vseh prepričanj. Vizionarsko verjamejo, da s kulturnim ustvarjanjem spreminjajo danes v boljši jutri. Brez podpore in dobre organiziranosti ne bi dosegli vseh teh uspehov. Ob tem za njimi stojijo Občina Grosuplje, partnerji, sponzorji in donatorji. Prerasli so kulturni dom, saj so z vajami razsuti v Druženem domu, po šolah, knjižnici, telovadnicah, župnišču in drugih najetih prostorih. In kot sem zaključila povezovalka programa Simona Zorc Ramovš: »Želimo si nov kulturni center za naslednjih sto let. Velike želje, izgovorjene naglas, zato da bi se uresničile, verjetno v boljših časih, po krizi. Program načr-

tno razvijamo v smer, da bi bili sposobni pridobiti sredstva tudi iz evropskih virov.«

V kulturnem programu - v prijetno polni dvorani Kulturnega doma Grosuplje - so še vroče strani zbornika kulture, ki smo ga ustvarjali uredniškega odbora poimenovali iZobražujemo, obliKujemo, zDružujemo GROSUPLJE »prebirali«: folklorna skupina Rege, Mlada Zarja KD Franceta Prešerna Račna, baletno plesna skupina TeGIBlo.5, recitatorji Gledališč Hiška, Hiša ter GGNeNi KD Teater Grosuplje in še MoPZ Corona KD Pesem ter ŽVS Brinke KD Šentjurski oktet z mentorji: Olgo Gruden, Špelo Repar Lomovšek, Ireno Žerdin, Simono Zorc Ramovš, Tino Vahčič in Jernejem Kraljem. Kulturna impresija je bila programsko zasnovana z namenom, da v obiskovalcih dogodka prebudi iskrenost, čisto željo, raster najlepših lastnih čutov in misli. Program je dišal po mladosti, je bil dinamičen in v 3D. Zaradi zgodbe kulture pred nami in za tisto, ki prihaja za nami, poimenovan z DO kod SE-Žemo, Ko si upamo - po stalni rubriki v zborniku pri predstavitvah skupin društev. Gostji večera, nagrajenki Prešernovega sklada, solistka - altistka Mirjam Kalin in pianistka Nataša Valant, sta kulturno impresijo profesionalno nadgradili s pesmimi iz ljudskega izročila skladatelja Uroša Kreka.

Ob koncu programa se je strokovna služba ZKD Grosuplje zahvalila tudi ekipi zbornika: vodilnima v ekipi, težko zaposljivi- ma mladima družboslovcema in filozofu, ki sta že več kot desetletje aktivna ljubiteljska kulturnika. Oba sta predano, velikokrat ob zanimivih razkritjih kulturnih dimenzij iz preteklosti, ki so polnile dvorane, ravno prav naelektrena reševala izzive in poti (seveda skupaj s strokovno službo Zveze), ki so se iztekle v zaključku prireditve in seveda knjižni kulturni ediciji: urednici Larisi Daugul in Janu Pirnatu. Prve izvoda zbornika so dobili še ostali sodelujoči: Simona

Zorko iz JSKD OI Ivančna Gorica, lektorica Jožica Narat Müller, prevajalka Dunja Elikan, operativna moč v tiskarni Partner Graf Erik Jerič ter tretje oko pred izidom Vesna Elikan. Posebej pa smo izpostavili tudi mag. Barbaro Rigler, ki nam je po uspehih naših skupin društev Zveze v zadnjih letih, z nujnostjo izida zbornika ob okrogli obletnici vrgla rokavico. Barbara Rigler je prej vodila JSKD OI Ivančna Gorica, z januarjem 2013 pa dela na JSKD R Slovenije kot samostojna strokovna svetovalka za literarno dejavnost. Priložnosti pogovora ob prebiranju zbornika je bilo ob pogostitvi, ki je sledila, dovolj. Vzdušje se je s pesmijo nadaljevalo skoraj do konca dne.

Vedno se zdi nemogoče, dokler ni narejeno. Torej: združili smo vse skupine v eno knjigo, ki govori in prikazuje dejavnost ljubiteljske kulture v njeni polnosti, aktivnosti in uspešnosti. Želimo si skoraj nemogoče: da bi zbornik združeval, povezal in prebudil medsebojno pozornost in spoštovanje med vsemi, ki produciramo pisano paleto dogodkov. O smiselnosti delovanja vseh skupin govori zbornik, in nam vsem pripoveduje zanimive zgodbe dejavnosti ljubiteljske kulture, ki so se gradile skozi desetletja. Zanimivo za vse, ki ste domačini, in za tiste, ki ste priseljeni in bi radi spoznali okolje, katerega del postajate. Zbornik pa je soustvarjalce naravnal na vsebine, v katere se bomo bolj študijsko poglobili čez desetletje, ko bomo praznovali 50-letnico delovanja. Lepo oblikovano edicijo, ki je tudi vsebinsko razgibana, lahko kupite tudi v pisarni ZKD Grosuplje.

Info ZKD Grosuplje, Simona Zorc Ramovš
vodja strokovne službe

Napovedujemo...

Četrtek, 9. 1., ob 17.00 in 18.30, Kulturni dom Grosuplje; Lutkovno gledališče Ljubljana, Umetniško društvo Konj, ZKD Grosuplje - Otroški abonma 2013/2014 Lovimo zverinico, ujamemo zver!!,

Saša Eržen: TI LOVIŠ!, lutkovna predstava

Zgodba predstave: Veseloigra s tekom in petjem za najmlajše v režiji celovitega lutkovnega umetnika Silvana Omerzuja je likovno izčiščena, glasbeno navdušujoča, igriva in dinamična. Na preprosto sestavljivem odru z lesenimi lutkami in rekviziti se pred gledalci odvije napeta in prav do konca zanimiva tekma med sosedoma, ki postaneta prijatelja. Duhovito besedilo je zapisala pisateljica mlajše generacije Saša Eržen, ki se je s slikanico Tista o bolhah lani uvrstila med pet finalistov za nagrado izvirna slovenska slikanica. V eni najbolj znanih in najkrajših slovenskih ljudskih pripovedk pes lovi zajca, ker mu je ta ukradel čevlje, a ga vse do današnjih dni še ni ujel. Pripovedka je bila navdih za sodobno odrsko različico

zgodbe o psu in zajcu. V njej sta zajec in pes sosed. Kot je med sosedi v navadi, se ves čas nekaj pričkata, primerjata in tekmujeta med sabo. Res sta različna. Pes nosi superge, zajec čevlje. Zajec ima rad korenje, pes klobase. Eden bolje sliši, drugi bolje voha. Imata pa tudi nekaj skupnega – oba rada tečeta, se lovita in igrata. Med njunima hišama raste drevo. Zajec pravi, da je njegovo, pes pa, da je njegovo. Zato se za drevo pomerita v teku. Rezultat tekme je presenetljiv – in pod drevsom nepričakovano zacveti prijateljstvo. S prijatelji pa delimo stvari, ki jih imamo radi ...

Ustvarjalna ekipa: režiser in likovna podoba: Silvan Omerzu, glasba: Mitja Vrhovnik Smrekar, asistentka režije: Urša Adamič, oblikovanje luči: Danilo Korelec, izdelava lutk, scene in kostumov: Iztok Hrga, Žiga Lebar, Silvan Omerzu; nastopata: Martina Maurič Lazar in Brane Vižintin

Spoštovani abonmajčki. Predstava je zanimiva in se bo odvajala na odru. Zato imamo dva termina predstave. Prosimo, da nas obvestite, kateri vam bolj ustreza. Predstava je primerna za otroke 2+. Se veselimo še enega lepega živalsko lutkovnega dogodka!

Petek, 17. 1., ob 19.30, Kulturni dom Grosuplje; ZKD Grosuplje RADE ŠERBEDŽIJA IN JURE IVANUŠIČ, vrhunski večer izjemnih umetnikov in prijateljev

ZKD Grosuplje v sezoni 2013/2014 praznuje 40 let delovanja. Zato smo posebej ponosni, da ob tem jubileju najavljamo gostovanje Radeta Šerbedžije. Je eden največjih igralskih osebnosti v prostoru bivše Jugoslavije, ki s svojim delom že desetletja navdušuje režiserje, kritike ter gledališko, filmsko in televizijsko srenjo. Na grosupeljskem odru, ki je bolj komornih dimenzij, se mu bosta pridružila uveljavljeni in priljubljeni slovenski igravec, pevec, pianist, šansonjer in glasbenik Jure Ivanušič ter akademski glasbenik, vrhunski koncertni violinist, profesor violine, Zagrebčan Antun Stašič. Za dramaturgijo koncerta, pravo sosledje pesmi, vedno poskrbi oz. asistira slavnemu očetu njegov sin Danilo, ki se omenjeni ekipi umetnikov pridruži s kitaro in prav tako velja za odličnega glasbenika.

Hrvata srbskega rodu **Rada Šerbedžijo** poznamo kot filmskega, televizijskega in gledališkega igralca, nekoliko manj pa kot pesnika in glasbenika. Prejemnik številnih filmskih nagrad je med drugim izdal tudi štiri pesniške zbirke in posnel štiri glasbene albume. O njegovi bogati filmski karieri priča več kot 160 različnih filmskih vlog – tudi nešteto t.i. blockbusterjev, kakor imenujejo komercialne uspešnice z vrhunskimi dohodki. Snemal je s številnimi svetovno znanimi imeni ameriške filmske industrije.

Jure Ivanušič je študiral dramsko igro na ljubljanski AGRFT ter klavir na Universität für Musik und darstellende Kunst v Gradcu. Na slovenskih gledaliških odrih je kreiral različne karakterne vloge, za katere je prejel najvišje nagrade in priznanja tako doma kot v tujini. Predstava *Zadet kabaret*, ki jo je napisal skupaj s fizikom Petrom Žigerjem, jo režiral ter zanjo prispeval tudi glasbo, je bila po oceni strokovne kritike najboljša predstava SNG Maribor v sezoni 1997/98. Režiral je uspešnico "Jutri začnem" Dese Muck, s katero je napisal tudi komični triler "Božični večer", ki je doživel premiero v koprskem gledališču leta 2008 ter prvo slovensko postavitev "Monologov vagine" Eve Ensler. Uspešno sodeluje s hrvaškim gledališčem Ulysses na Brionih. Igral je v več slovenskih filmih. Grosupeljski oder je v okviru projekta Teden otroka 2010 že obiskal in navdušil osnovnošolce tretje tirade s štirimi ponovitvami predstave *Od tišine do glasbe*. Ta je nastala v sodelovanju s koscenaristom Markom Vezoviškom in je do danes imela že več kot 300 ponovitev. Jure Ivanušič je tudi medijska osebnost, igral je v več slovenskih TV nadaljevanjih in nanizankah, je voditelj televizijskih prireditev in oddaj. Je dobitnik številnih medijskih nagrad. Od leta 1992 redno koncertira z Radetom Šerbedžijo po Evropi in svetu.

Rade Šerbedžija veliko snema, a malo koncertira, zato je vsak njegov koncert še toliko večja poslastica za vse ljubitelje dobre glasbe in izjemne interpretacije. V petju, recitaciji in v izjemnih vložkih, polnih anekdot, se dotakne vseh ključnih točk svoje kariere. Vse to spremlja romantični zvok violine, kitare in klavirja. Slišali bomo nekaj etna, starogradskih pesmi, romskih balad, zimzelenih pesmi, že skorajda ponarodele šanson hite in tudi nekaj poezije.

Lani, ob koncertu v Cankarjevem domu, je ponovni obisk Slovenije takole komentiral: »Glede na to, da bo to eden izmed mojih redkih obiskov koncertnega odra v Sloveniji, se druženja s publiko zelo veselim. Lansko leto me je pospremila s stoječimi ovacijami in mi dala toliko topline, da tega ne bom nikoli pozabil. Čutim se dolžnega, da jo tudi letos objamem s svojo glasbo ob božiču in da

skupaj proslavimo ta čarobni praznik.«

K nam prihaja torej v prvem mesecu leta 2014, ko bo veseli december že za nami, verjamemo, da boste obiskovalci ter karizmatični igravec, poet in magični interpret pripravljeni na izjemno izkustvo izvira umetnosti. Predvidevamo, da bo koncert zaključil z zimzeleno *Ne daj se, Ines*. Pronicljivost Radeta Šerbedžije, njegova unikatna karizma bo verjetno tudi v naši intimni dvorani obiskovalce prikovala pred oder in jih tam brez pomisleka zadržala do samega zaključka. Bodite z nami in pohitite z rezervacijami vstopnic!

Nedelja, 26. 1., ob 16.00, Kulturni dom Grosuplje; Gledališka skupina KD sv. Mihaela Grosuplje, KD sv. Mihaela Grosuplje, ZKD Grosuplje

Ivan Cankar: ŠIMEN SIROTNIK, socialna drama, premiera

"**Zgodba o Šimnu Sirotniku**" je satira Ivana Cankarja na zastarelo in sedanjim socialnim razmeram popolnoma neprikladno ravnanje z občinskimi "ubožci". Literarni zgodovini je znano, da je Šimen Sirotnik parodija Hlapca Jerneja, je pa tudi polemika z nenaklonjenimi bralci Hlapca Jerneja. Resnost revolucionarnega sporočila Hlapca je v Šimnu zanikana: ni mogoče doseči pravice, niti z vdanostjo nasproti oblastnikom niti po smrti. Mogoče jo je doseči samo s strahovanjem. Revež lahko brez škode strahuje oblastnika šele po smrti (kot zla vest), kar je seveda prepozno in tudi nobene perspektive za sotrpine nima, saj naslednja generacija vaščanov na zadevo že pozabi, torej se iz nje ni prav ničesar naučila. Naj zaključimo opis odrske zgodbe Šimna. Ko je odslužil trideset let, so mu roke odpovedale, niso več dvignile kladiva. "Zdaj pa so ti roke odpovedale, oj, Šimen, na tla položi kladivo in pojdi z Bogom," so odločili njegovi delodajalci. In Šimen je ostal brez dela, siromak. Ivan Cankar, ki je v povesti o Šimnu Sirotniku opisal žalostno usodo človeka, ki je garal in bil pregan, ko je ostarel, je pisal zato, da bi se to spremenilo. In danes bi ga seveda še enkrat potrebovali.

Ustvarjalna ekipa: Gledališka skupina KD sv. Mihaela Grosuplje je doslej pripravila 4 gledališke premiere in jih ponovila kar 58-krat v dvoranah ali na prostem, doma in po drugih slovenskih krajih. Gre za dobro organizirano skupino, ki pa nam z napovedano premiero z izrazito socialno tematiko predstavlja še eno posebnost – gre za predstavo, ki jo uprizarjajo oz. igrajo samo moški. Režija: Marjan Adamič in Manica Janežič Ambrožič, scena in rekviziti: Vili Mokorel, tehnična podpora: Emil Rus, Robert Ribič, Janez Grum, Jakob Adamič, Tomaž Cunder, šepetalka: Ivanka Rajh, organizacija: Marjan Adamič; igrajo: Janez Kozlevčar, Jože Klavs, Miha Štebej, Martin Oblak, Ambrož Zaviršek, Mirko Anželj, Janez Pintar, Anton Kutnar.

Za vse ljubitelje domačih gledaliških produkcij pa še tole iz zgodovine. V letih med 1945 in 1956 je gledališka skupina KD Svoboda, ki je iz ruševin postavila oder in dvorano današnjega Kulturnega doma Grosuplje, v svojem polnem desetletnem delovanju pod vodstvom zakoncev Lučovnik na oder postavila prav vse Cankarjeve drame. Letos ga bomo torej spet gledali v izvedbi domačih gledaliških skupin. Če ga bodo ustvarjalci posodobili, aktualizirali v današnji čas, boste lahko videli na premieri, kamor ste lepo povabljeni.

info ZKD Grosuplje, Simona Zorc Ramovš – vodja strokovne službe

Adventni čas

Čas pred božičem imenujemo advent (latinsko adventus), kar pomeni prihod. To je čas, ko se verniki pripravljajo na Kristusov prihod. Starejši način priprave na božični praznik je bil post, ki se je začel že na martinovo, postili pa so se kar tri dni v tednu ob ponedeljkih, sredah in petkih. Adventni čas obsega štiri nedelje, včasih jih je bilo pet. Štiri nedelje pomenijo štiri obdobja zgodovine stare zaveze od prazgodovine do začetka Kristusa. Ta čas ponazarja tudi adventni venec, ki je bil včasih spleten iz smrekovega, borovega ali macesnovega lesa, na njem pa so štiri modre ali bele sveče. Vsaka sveča pomeni eno od omenjenih obdobj in ker krščanstvo meni, da je Kristus luč sveta, ljudje vsako nedeljo prižgejo eno svečo več. Danes vence okrašujemo z bolj eksotičnimi okraski, naprimer s posušenim sadjem, cimatom in janeževimi zvezdicam, kar pa daje poseben čar zaradi prijetnih dišav. To navado izdelovanja venčkov so naši predniki prevzeli od germanskih sosedov, pri nas se je uveljavila šele v osemdesetih letih 20. stoletja. Pred tem pa je bilo na naših tleh razširjeno krašenje z zelenjem: smrečje, bršljan, božje drevce, omelo, zimzelen in mah so dajali v "bohkov kot" nad vrata ali pod strop. Na Dolenjskem so ta okrasje imenovali "paradiž". Veliko rastlin ima bogato simboliko še iz predkrščanskih časov: rastlina božje drevce je že v antiki simbolizirala dobro voljo in veselje ter je bila atribut sončnih bogov, odganjala naj bi celo demone. Omela simbolizira nesmrtnost, življenjsko bistvo in božjo substanco. Okrašeno božično drevesce z lučkami je tudi posebna oblika prastarega in zelo razširjenega zimskega mlaja. Glede nastanka božičnega drevesca obstaja več teorij. Simbol drevesa sega daleč v zgodovino, pomenilo je simbol upanja in veselja. Že Rimljani so okraševali drevesa in nanje obešali sveče. Pisni viri iz leta 1844

pri-
č a j o ,

da ljudje na

Kranjskem niso ničesar vedeli o božičnem drevescu, do prve svetovne vojne naj bi bil ta pojav zlasti na podeželju neznan. V mestih in trgih so si drevešček postavili le priseljeni nemški uradniki, trgovci in obrtniki in kakšna bolj premožna meščanska družina v Ljubljani. Poleg božičnega okrasja je pri nas tudi zelo pomembna tradicija božične peke. Božični kruh se razlikuje po pokrajinah, v navadi je, da gospodinje naredijo tri vrste kruha: pšeničnega, rženega in ajdovega. V naši okolici in tudi drugje na Dolenjskem so tak kruh imenovali poprtnik. Čeprav božič ni največji in najstarejši krščanski praznik, je med ljudmi vseeno zagotovo najbolj priljubljen, kajti s seboj prinaša dobro voljo, pričakovanja, druženje z domačimi in prijatelji, omamne dišave v kuhinji, lučke in še mnogo lepih stvari.

(Povzeto po Niko Kurent, Praznično leto Slovencev: starosvetne šege in navade od pomladi do zime in Damjan J. Ovsec, Velika knjiga o praznikih: praznovanja na Slovenskem in po svetu.)

Alenka Škamperle

Delavnica izdelovanja adventnih venčkov in aranžmajev

Deževni in vetrovni november se je z neverjetno naglico približeval adventnemu času.

V prostorih Druženega doma Šmarje - Sap pa smo se v soboto, 23. novembra, popoldan zbrali na pobudo in v organizaciji Turističnega društva Šmarje - Sap na delavnici izdelovanja adventnih venčkov in aranžmajev.

Ob izrednem prizadevanju in po zaslugi predvsem članov UO TD Šmarje - Sap smo imeli na razpolago dovolj naravnih materialov zlate jeseni za poljubno izražanje svojih umetniških idej in talentov in neustavljive kreativnosti mladih in starih udeležencev.

Zbralo se nas je okrog 40 krajanov in članov turističnega društva, ki smo želeli vsak na svoj najbolj izviren način izdelati venček oz. adventni aranžma, ki nas bo v mesecu decembru spremljal skozi adventni čas, čas miru, priprave in veselega pričakovanja na prihod Gospoda luči in ljubezni skrivnostnega božičnega časa.

Razpoloženje je bilo čudovito, ustvarjalnega navdiha v nedogled in po nekaj urah skrbnega dela so pod našimi rokami nastajali čudoviti unikatni adventni aranžmaje, eden lepši od drugega in hkrati narejen vsak s polno mero ljubezni in truda.

Da je bila delavnica še bolj pestra, so nekateri poskrbeli še za prijetno druženje ob čaju, domači kapljici in sladkih in slanah prigrizkih. Skrat-

ka, vzdušje je bilo nepozabno.

Ob zaključku delavnice smo vse venčke in aranžmaje še označili z imeni izdelovalcev in pripravili za razstavo, ki je bila v istih prostorih v nedeljo, 24. novembra, da so bolje začutili prihajajoči adventni čas tudi tisti, ki se delavnice niso mogli udeležiti.

Hvala Turističnemu društvu Šmarje - Sap za prijetno sobotno popoldne ter tako domiselno in koristno akcijo.

Cvetka Gole

Novo vodstvo Študentskega kluba Groš v naslednjem letu pripravlja še večje projekte

V petek, 29. novembra 2013, so v Pivnici in gostilni Anton potekale volitve za organe Študentskega kluba Groš. Mandat predsednika Študentskega kluba Groš je že tretje leto dobil Uroš Vodopivec, ki z ostalimi člani upravnega odbora za naslednje leto obljublja nove projekte za vse študente in dijake občin Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobrepolje. Novo vodstvo sestavljajo: predsednik Uroš Vodopivec, člani upravnega odbora: Gašper Kus, Nina Roštan, Tomaž Pirman, Ambrož Volek, Gregor Novljan, Mariša Pajk, Boštjan Kutnar in Matjaž Kotar, člani dijaške sekcije: Denis Boh, Žan Pirman in Jan Kus, člani nadzornega odbora: Tomaž Hrovat, Luka Šehovič, Jan Mehlin ter člani disciplinske komisije: Dušan Pirman, Jurij Intihar Sok in Monika Boh.

Še v tem mesecu se bomo študentje odpravili na predbožični izlet v Salzburg, kjer si bomo ogledali tudi muzej Redbulla in se pogreli ob kozarcu ali dveh kuhanega vina. 21. decembra se bomo v Pivnici in gostilni Anton v Grosupljem zabavali na bo-

žičnem partyju z Dejanom Vunjakom in Brendijevimi barabami. Novo leto pa bomo pričakali v Bratislavi, kamor se bomo odpravili za kar tri noči. Veliko projektov in raznovrstnih popustov že pripravljamo tudi za naslednje leto, prav tako za naslednje leto načrtujemo tudi odprtje novih prostorov kluba, za katere si želimo, da postanejo grosupeljsko stičišče obštudijskih dejavnosti vse mladine.

Trenutno se nahajamo na naslovu Pisarna ŠK GROŠ, Gasilska cesta 10, Grosuplje, kamor ste vsi študentje vabljeni na uradne ure (ponedeljek, sreda in petek od 18.00 do 20.00), ki jih lahko izkoristite za vse informacije glede kluba ter za dobrodošle predloge za izboljšanje naše ponudbe. Dosegljivi smo tudi na strani facebook <https://www.facebook.com/sk.gros>, kjer nam lahko izkažete podporo z "všečkom".

Nina Roštan, Študentski klub Groš

Dobrodelni koledar šmarskih gasilk

Tudi letos smo članice Prostovoljnega gasilskega društva Šmarje - Sap pripravile koledar za prihajajoče leto 2014. Koledar je možno naročiti na email naslovu smarske.gasilke@gmail.com. Vse zbrane prispevke bomo podarile v dobrodelne namene za socialno ogrožene družine v občini Grosuplje.

Tadeja Petrovič
Foto: Alenka Škamperle

*Tam, kjer je razumevanje, je volja,
tam, kjer je volja, je moč.*

*In ko sta ti združeni,
ju ne premaga niti najhujša nesreča.*

Spoštovane občanke in občani!

Želimo vam prijetne božične praznike in mnogo dobre volje ter brezskrbnih dni v letu 2014.

Hvala vam za zaupanje, podporo in nesebično pomoč, ki nam jo nudite.

Članice in člani Prostovoljnega gasilskega društva Grosuplje

Društvo invalidov Grosuplje organiziralo srečanje težjih invalidov

V gostišču Krpan je v soboto, 30. 11. 2013, potekalo srečanje težjih invalidov Društva invalidov Grosuplje, hkrati pa je bilo to tudi praznovanje mednarodnega dneva invalidov - 3. decembra.

Predsednica Anica Perme je vse prisotne pozdravila in jim zaželela lep dan. Poudarila je, da je to srečanje za težje invalide, ki so zaradi svoje boleznzi oziroma invalidnosti marsikdaj prikrajšani in se med letom ne morejo udeleževati naših programov. Prav zaradi tega je prav, da se srečamo vsaj enkrat na leto. Vsem udeležencem je zaželela, da se ob srečanju spomnijo dogodkov, ki so jim v iztekajočem letu prinesli radost in srečo ter za trenutek pozabijo tiste manj lepe spomine. Zahvalila se je Občini Grosuplje in županu dr. Petru Verliču in vsem, ki društvu pomagajo skozi celo leto.

Prisotni so z zanimanjem spremljali govor župana dr. Verliča, ko je govoril o tem, da je Občina Grosuplje jeseni pristopila k projektu Starosti prijazna občina. Projekt bo pripomogel tudi k boljši kvaliteti življenja marsikaterega invalida.

Članica Antonija Kastelic nas je razveselila s svojo deklamacijo in s tem prijetno popestrila srečanje.

V nadaljevanju smo prisluhnili zanimivemu predavanju dr. Ladislava Golouha. Po njegovih predavanjih marsikdo ugotovi, kaj botruje njegovi invalidnosti in si pri težavah marsikdaj tudi sam pomaga ter hkrati ve, kdaj mora poiskati zdravniško pomoč. S takšnim pozitivnim in samoreflektivnim pristopom invalidi iz Grosupljega pomagajo predvsem sami sebi, prihranijo pa tudi del bremena slovenskemu zdravstvu.

Po uradnem delu je sledila pogostitev, vsi težji invalidi pa so prejeli skromno praktično darilo. Ob prijetnem klepetu je čas kar prehitro minil. Rahlo utrujeni a predvsem dobre volje in veselih obrazov smo se začeli poslavljati. Drug drugemu smo zaželeli vse dobro v prihajajočem letu.

Zahvaljujemo se Občini Grosuplje in gospodu županu ter Zvezi delovnih invalidov Slovenije, da so nam pomagali pri izvedbi srečanja.

Karmen Jurčič

***Novo leto je neznanec,
prav lepo ga bo spoznati,
mu zaupati,
pa ne preveč pričakovati.
Staro leto je minilo,
ne oziraj se nazaj,
novega pa ne priganjaj,
presenetiti se daj.***

Prijetne božične praznike in srečno novo leto 2014 vsem svojim članom in občanom občine Grosuplje, občine Ivančna Gorica in občine Dobrepolje
želi DRUŠTVO DELOVNIH INVALIDOV GROSUPLJE.

Leto 2013 je za nami. Posamezni dogodki, ki so zaznamovali preteklo leto, so kot stopinje v snegu. Slabi naj izginejo, lepi pa ostanejo. Začetek leta nam vedno ponuja nove možnosti, nove poti, zato želi Društvo gobarjev Štorovke Šentrumar Hočevje vsem prebivalcem občine Grosuplje, predvsem svojim članicam in članom, da bi izbrali poti, na katerih bodo doživeli veliko lepih trenutkov, osebne sreče in zadovoljstva v letu 2014. Hkrati se zahvaljujemo vsem donatorjem in sponzorjem za njihovo pomoč pri izvedbi našega programa dela in jim želimo v letu 2014 veliko poslovnih uspehov ter osebnega zadovoljstva. Še enkrat, hvala!

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO ŽELI VSEM DRUŠTVO GOBARJEV, ŠTOROVKE ŠENTRUMAR HOČEVJE

90 let Zalke Steklačič in Jožefa Črtalič

Članici KO ZB NOV Grosuplje, Zalka Steklačič s Police in Jožefa Črtalič iz Grosupljega, sta praznovali visok jubilej - 90 let življenja. Predstavniki organizacije so ju ob tej priložnosti obiskali in se z njima prijetno pogovarjali, predvsem o časih, ki so bili lepi, ker je bila mladost, pa tudi težki, ker je bila vojna, povojni čas.

Jubileji po navadi spodbujajo k razmišljanju in pogledom nazaj. Tako visok življenjski jubilej pa nedvomno še posebej živo obudi spomine.

Človek kar ne more verjeti, kako naša jubilarntka Zalka Steklačič polnokrvno izpričuje zgodbe svojega dolgega in trdega, z gorjem vojne tlakovanega življenja. Preseneča odličen spomin, saj se v pripovedovanju datumi, podatki, imena, natančno opisani dogodki nizajo kot v filmu. Jožefa Črtalič sicer zaradi bolezni ne more obuditi toliko spominov, je pa v dobri fizični kondiciji, optimistična in dobre volje.

Človek se lahko ponovno čudi, kako silna je morala biti energija mladosti, da so ljudje preživeli te grozote, krivice, ponižanja.

Zalka Steklačič je bila rojena v Višnji Gori, sedaj živi na Polici pri Grosupljem. Bila je najstarejša od šestih otrok. Kakršna je bila takrat pogosta usoda mladih deklic, je z 9 leti postala otroška varuška. Prišla je vojna. Pridružila se je OF; takrat je bila pri Stanetu Valentinčiču v Brinju pri Grosupljem. Tu je bila kot 19-letna aktivistka aretirana in 15. 1. 1944 odpeljana v ljubljanske zapore. Dne 17. 3. 1944 je bila transportirana v nemško taborišče Ravensbrück. Ni bilo dovolj, premestili so jo v kazensko taborišče Grunenberg. Za vedno si bo zapomnila taboriščno številko 32349!

Sledilo je kruto življenje v taborišču, strupene SS paznice, celodnevno, tudi nočno delo v tovarni streliva, nečloveški bivalni pogoji, pomanjkanje hrane, vode ... Prišla pa je osvoboditev, nepopisno olajšanje. Domov se je vrnila 28. avgusta 1945.

Vse povojno obdobje se je po svojih močeh vključevala in delovala v različnih družbenih in humanitarnih organizacijah in društvih v kraju in opravila veliko prostovoljnega dela. Za svoje nesebično družbeno delovanje je prejela več priznanj in pohval.

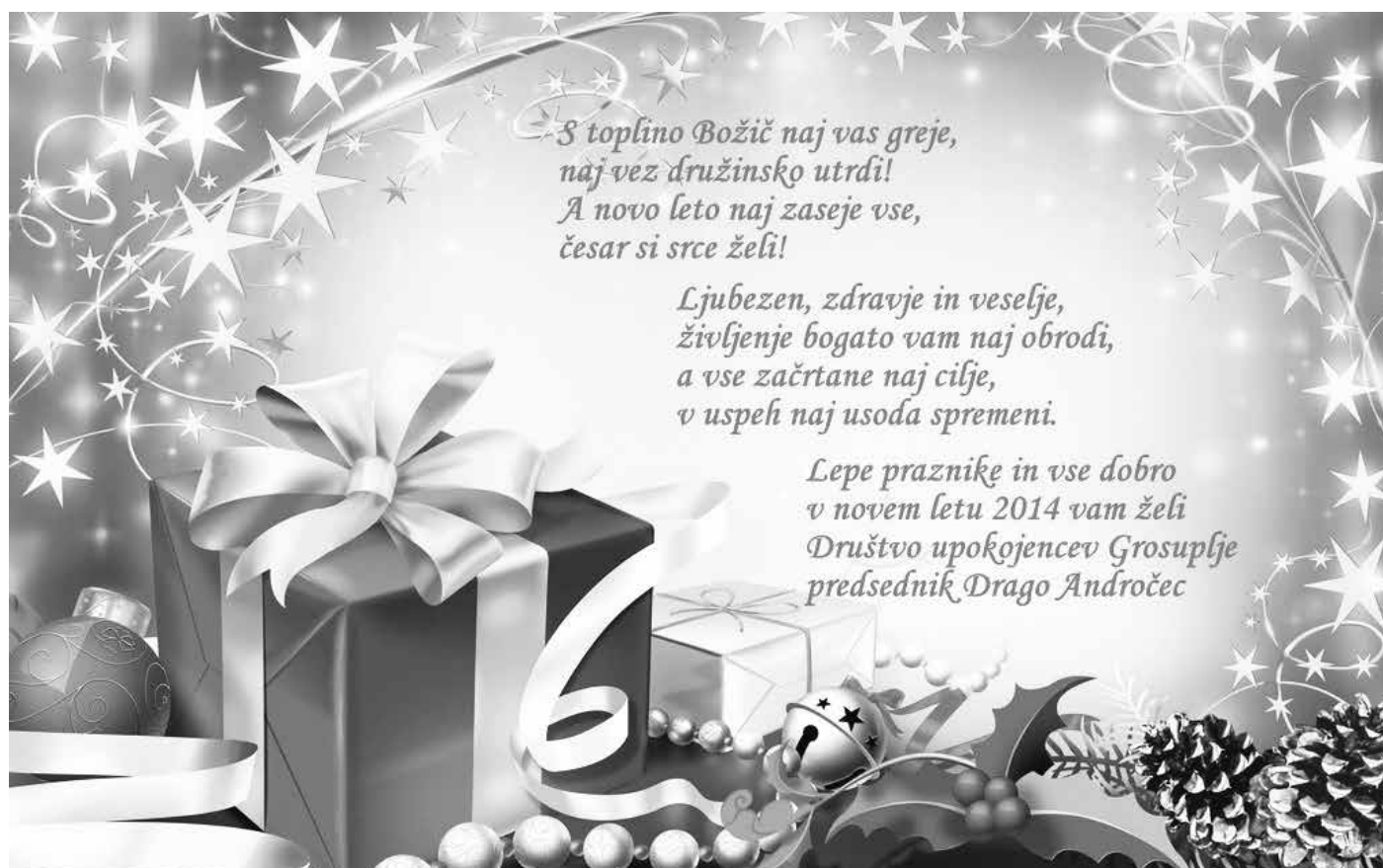
Jožefa Črtalič, domači jo kličejo Pepca, se je rodila pred 90 leti v vasi Hrušica pri Podkrajju, kot prvorojenka med šestimi otroki v družini Petrovič.

Vojne razmere, ki so krute za vse, so udarile v družino še s tem, ko je smrt doletela najprej brata, nato pa se je ponesrečila in umrla še mati. Vojna je pustila močan pečat in veliko preizkušanj, v nadaljnjem življenju pa tudi to, da si je ustvarila družino z vojaškim vojnim invalidom. Leta 1991 je ovdovela in nato sama skrbela za tri otroke do njihove osamosvojitve. Sedaj jo že močno načenja bolezen, vendar pravi, da se dobro počuti ob skrbni negi hčere.

Vedno, kadar poslušamo življenjske zgodbe naših najstarejših članov, moramo priznati: še je v teh dušah optimizem, volja, hvaležnost, ker živijo. Najsvetlejši njihovi trenutki pa so srečanja v družinah, s prijatelji in bogatimi spomini.

Ob jubileju želimo vse dobro iz KO ZB NOV Grosuplje,
Avgust Gril, predsednik

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je zapustila naša draga
sestra, teta in svakinja

FANIKA DOLINAR

iz Grosupljega, Partizanska 13.

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in dobrim sosedom, ki so bili v težkih trenutkih z nami, nam izrazili sožalje, darovali cvetje in sveče in pokojno v velikem številu pospremili na zadnji poti.

Žalujoči: sestra Angelca in ostalo sorodstvo

Spomini in zahvale

*Nisi se izgubila kot zven v tihoto,
nisi odšla v nič in pozabo;
po tebi merim stvarjem pomen
in tvojo pesem skušam peti za tabo.
(T. Pavček)*

ZAHVALA

V 92. letu smo se poslovili od naše ljube
mame, sestre, babice, prababice, tašče, tete

MARIJE MEHLE,

Lovrinove mame s Spodnje Slivnice.

Vsem, ki ste nam ob tej boleči izgubi stali ob strani, še posebej sosedom, vsem, ki ste izrekli sožalje, darovali za maše in cerkev, za cvetje, za sveče, in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti v cerkev in na pokopališče, se iskreno zahvaljujemo.

Vsi njeni

*Ne objokujmo izgube najbližjega ...
bodimo Bogu hvaležni, da smo ga
smeli imeti toliko časa ob sebi.*

M. Levstik

ZAHVALA

Ob izgubi nenadomestljive sestre
in dobrosrčne tete

MARIJE KRIŽMAN

(1926 - 2013)

**z Male llove Gore, stanujoče v
Gabrju pri llovi Gori**

ki je v 87. letu starosti tiho prestopila prag večnosti, se iskreno zahvaljujemo vsem njenim sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom iz Gabrja in vaščanom rojstne Male llove Gore ter ostalim za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče, denarne darove za svete maše ter tolažilne besede.

Zahvaljujemo se cvetličarni »Lilija« za dobro opravljene pogrebne storitve ter pevcem za lepo petje.

Zahvala tudi gasilcem domačega ter sosednjih društev za spremljanje na njeni zadnji poti.

Bog povrni dobrepoljskemu župniku g. Škulju za ganljiv nagovor ter lep poslovljni obred, prav tako pa tudi kopanjskemu župniku g. Kebetu za obiske bolnice na njenem domu.

Posebna zahvala gre vaščanom Male llove Gore za celotedensko večerno skupinsko molitveno uro za pokojnico.

Vsak trenutek življenja v ljubezni je neprecenljiv dar. Edina protiutež podarjenemu so tvoja številna dobra dela, edina popotnica, ki si jo vzela onkraj. Zato v nas ostaja neminljivo upanje na naše vnovično snidenje.

Draga teta, počivaj v miru!

Trajno te bomo pogrešali, tvoji najbližji domači.

*Tam, kjer si ti,
ni sonca, ne luči.
Le tvoj nasmeh nam v srcih še živi
in nihče ne ve, kako zelo, zelo boli.*

ZAHVALA

Nepričakovano in mnogo prezgodaj
se je za vedno ustavilo njegovo srce.

Zapustil nas je dragi mož, oče, dedi, tast, brat, stric, svak

FRANC ZAVODNIK,

(14. 6. 1954 – 25. 11. 2013)

s Plešivice pri Grosupljem.

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in vsem, ki so se mu prišli pokloniti in ga pospremili na zadnjo pot. Hvala vsem za izrečena sožalja, tolažilne besede, darovano cvetje in sveče.

Naj počiva v miru!

Vsi njegovi

Načrt odvoza komunalnih in nevarnih odpadkov za leto 2014 v občini Grosuplje

I. Odvoz mešanih komunalnih odpadkov in mešane embalaže:

Mešane komunalne odpadke bomo odvažali vsak dan, od ponedeljka do petka, ne glede na praznike, izmenično na 14 dni (dne 1. 1. 2013 se začne odvoz mešane embalaže).

Ponedeljek	GROSUPLJE; območje severno od Adamičeve ceste in zahodno od potoka Grosupeljščica ter naselje Brvace.
Torek	GROSUPLJE; območje južno od Adamičeve ceste.
Sreda	KS GROSUPLJE – OKOLICA; Brezje, Hrastje, Gatina, Sp. Blato, Praproče, Sp. Duplice, Jerova vas, Perovo in naselje Grosuplje severno od Adamičeve ceste in vzhodno od potoka Grosupeljščica; KS SPODNJA SLIVNICA, KS ŠMARJE - SAP, KS RAČNA.
Četrtek	KS ILOVA GORA, KS MLAČEVO, KS ŠKOCJAN, KS ŠT. JURIJ, KS ŽALNA.
Petek	GROSUPLJE; večstanovanjske stavbe, Sončni dvori, šole vrtci, Zdravstveni dom, KS POLICA

II. Odvoz organskih odpadkov (zeleni zabojniki):

Organske odpadke bomo, ne glede na praznike, v poletnem času odvažali enkrat tedensko, v zimskem času enkrat na 14 dni.

Torek	GROSUPLJE; območje severno od Adamičeve c. in Brvace (prvi odvoz 7. 1. 2014)
Četrtek	GROSUPLJE; območje južno od Adamičeve c., Marles naselje, Jerova vas in Perovo, ŠMARJE - SAP; naselje Šmarje - Sap, Mali in Veliki Vrh, Tlake, KS SPODNJA SLIVNICA (prvi odvoz 9. 1. 2014).
Petek	KS GROSUPLJE; naselja Gatina, Sp. Blato, Praproče, Brezje pri Grosupljem, Sončni dvori, KS ŠMARJE - SAP; Cikava in Sela pri Šmarju, KS ŠT. JURIJ; naselja Mala vas, Ponova vas in Št. Jurij. KS MLAČEVO; naselje Malo in Veliko Mlačevo ter Zagradec (prvi odvoz 10. 1. 2014).

III. Odvoz ločeno zbranih odpadkov (ekološki otoki):

Ponedeljek	Papir: KS GROSUPLJE, KS ŠMARJE - SAP Steklo: (odvoz na 14 dni, s pričetkom 6. 1. 2014) KS MLAČEVO, KS ŽALNA, KS RAČNA, KS ILOVA GORA.
Torek	Steklo: (odvoz na 14 dni, s pričetkom 7. 1. 2014) KS GROSUPLJE, KS SPODNJA SLIVNICA, KS ŠMARJE - SAP, KS POLICA, KS ŠKOCJAN, KS ŠT. JURIJ.
Četrtek	Papir: (tedenski odvoz): KS ILOVA GORA, KS MLAČEVO, KS RAČNA, KS ŽALNA, KS SPODNJA SLIVNICA, KS ŠKOCJAN, KS ŠT. JURIJ, KS GROSUPLJE - industrijska cona pod slivniškim hribom.

Petek	Papir: (tedenski odvoz): KS POLICA, KS ŠMARJE - SAP, KS GROSUPLJE – brez industrijske cone pod slivniškim hribom.
-------	---

IV. Odvoz kosovnih odpadkov iz gospodinjstev

Dopisnico iz leta 2013 lahko koristite še do 31. 12. 2013 (do tega datuma mora biti oddana v nabiralnik ali na pošto oz. dostavljena na sedež JKP), po tem datumu ji veljavnost poteče. V januarju 2014 bodo po pošti poslani nove dopisnice za leto 2014. Dopisnico je potrebno shraniti. Način odvoza kosovnih odpadkov ostaja enak kot v letu 2013. Odvoz kosovnih odpadkov lahko naročate tudi preko naše spletne strani na <http://odpadki.jkpg.si/zbiranje-in-odvoz/kosovni-odpadki/narocilo-odvoza-kos-odpadkov>.

V. Prevzem odpadne električne in elektronske opreme (OEEO) bo v soboto, 13. 9. 2014, po naslednjem vrstnem redu:

1. skupina

ŠMARJE - SAP – Ljubljanska cesta nad predorom	8.00 – 8.30
ŠMARJE - SAP – na parkirišču pri gasilskem domu	8.45 – 9.15
CIKAVA – pri podjetju Rofix	9.30 – 10.00
POLICA – pri gasilskem domu	10.15 – 10.45
GROSUPLJE – pri strelišču	11.00 – 11.30
GROSUPLJE – parkirišče pri sodišču	11.45 – 12.00
GROSUPLJE – Sončni dvori – pred mobilno kotlarno	12.15 – 12.45
SPODNJA SLIVNICA – pred družbenim domom	13.00 – 13.30

2. skupina

ŠKOCJAN – pri šoli	8.00 – 8.15
MALA VAS – za družbenim domom	8.30 – 9.00
VELIKO MLAČEVO - pri gasilskem domu	9.15 – 9.30
LOBČEK – pri avtobusni postaji	9.45 – 10.00
VELIKA RAČNA – pred družbenim domom	10.15 – 10.45
MALA ILOVA GORA – pred gasilskim domom	11.00 – 11.15
LUČE – pred gasilskim domom	11.30 – 11.45
VELIKA LOKA – pri gasilskem domu	12.00 – 12.15
VELIKA ŽALNA – pred trgovino	12.30 – 12.45
GROSUPLJE – pri gasilskem domu	13.00 – 13.30

Med odpadno električno in elektronsko opremo sodijo:

- Veliki gospodinjstvi aparati: pomivalni stroji, pralni stroji, štedilniki na elektriko ipd.
- Hladilniki, zamrzovalne omare, klime ipd.
- Monitorji, televizorji.
- Mali aparati: sesalniki, likalniki, mlinčki za kavo, naprave za striženje las, osebni računalniki z vso opremo (miška, tipkovnica, procesor, tiskalnik ...), telefoni, radijski sprejemniki ipd.
- Plinske sijalke: varčne žarnice ipd.

VI. Prevzem nevarnih odpadkov iz gospodinjstev

Pomladni prevzem

torek	8. 4. 2014	Polica	- parkirišče pri družbenem domu	14.00 – 15.00
torek	8. 4. 2014	Škocjan	-parkirišče pri gasilskem domu	15.30 - 16.00
torek	8. 4. 2014	Mala vas pri Gros.	- parkirišče za družbenim domom	16.15 - 17.15
torek	8. 4. 2014	Račna	-parkirišče za kulturnim domom	17.45 - 18.15
torek	8. 4. 2014	Veliko Mlačevo	- parkirišče pri družbenem domu	18.30 - 19.30
sreda	9. 4. 2014	Žalna	-parkirišče pred trgovino	14.00 - 14.30
sreda	9. 4. 2014	Šmarje - Sap	- parkirišče pred družbenim domom	15.00 - 16.00
sreda	9. 4. 2014	Grosuplje	- parkirišče pri sodišču	16.30 - 18.00

Jesenski prevzem

torek	7. 10. 2014	Polica	- parkirišče pri družbenem domu	14.00 - 15.00
torek	7. 10. 2014	Škocjan	-parkirišče pri gasilskem domu	15.30 - 16.00
torek	7. 10. 2014	Mala vas pri Gros.	- parkirišče za družbenim domom	16.15 - 17.15
torek	7. 10. 2014	Račna	-parkirišče za kulturnim domom	17.45 - 18.15
torek	7. 10. 2014	Veliko Mlačevo	- parkirišče pri družbenem domu	18.30 - 19.30
sreda	8. 10. 2014	Žalna	-parkirišče pred trgovino	14.00 - 14.30
sreda	8. 10. 2014	Šmarje - Sap	- parkirišče pred družbenim domom	15.00 - 16.00
sreda	8. 10. 2014	Grosuplje	- parkirišče pri sodišču	16.30 - 18.00

VII. CENTER ZA RAVNANJE Z ODPADKI ŠPAJA DOLINA

Center za ravnanje z odpadki v Špaji dolini obratuje v poletnem času (od 16. 3. do 14. 11.) od ponedeljka do petka, od 7. do 19. ure, ob sobotah, od 8. do 15. ure, v zimskem času (od 15. 11. do 15. 3.) od ponedeljka do petka, od 7. do 16. ure, ob sobotah, od 8. do 13. ure. Ob nedeljah in praznikih je Center zaprt.

Občani lahko kot fizične osebe v obratovalnem času CERO Špaja dolina v zbirni center brezplačno oddajo naslednje ločene odpadke:

- **mešano embalažo** (plastenke, pločevinke, tetrapak, razne folije, kovinska embalaža, embalaža iz plastike ipd.),
- **papir in kartonasto embalažo** (zvezki, knjige, revije, časopisni papir, kartonasta embalaža ipd.),
- **stekleno embalažo** (steklenice, kozarci od vlaganja ipd.),
- **ravno steklo** (okenska stekla ipd.),
- **odpadne avtomobilске gume** (dovoljeno 50 kg/gospodinjstvo/leto, to je cca 4-5 kosov avtomobilskih gum),
- **kovine** (drobne kovine), večji kosi kot so radiatorji, peči ipd., se odložijo na za to primerno ploščad,
- **odpadni les** (kosi lesa ali pohištva kot so: omare, mize, leseni stoli, ipd.),
- **odpadno električno in elektronsko opremo** (veliki gospodinjstvi aparati, hladilniki in zamrzovalne skrinje, televizorji,

monitorji, mali gospodinjstvi aparati ipd.),

- **nevarne odpadke** (akumulatorji, baterije, odpadna zdravila, pesticidi, odpadna olja, ipd.),
- **kosovne odpadke** (jogiji in druge vzmetnice, oblazinjene sedežne garniture, športni rekviziti, večje igrače ipd.),
- **odpadni tekstil** – za ponovno uporabo (oblačila, obutev),
- organske odpadke, ki se odložijo na ploščad za kompostiranje (večja količina vej, žive meje),
- **plastične rolete** (okenske plastične rolete).

Proti plačilu pa se v zbirni center lahko oddajajo tudi:

- mešani komunalni odpadki, ki se odložijo v zbirnem centru (nesortirani),
- gradbeni odpadki - ne več kot 5000 kg/leto/gospodinjstvo.

Vse fizične in pravne osebe, ki se ukvarjajo s poslovno dejavnostjo, morajo odlaganje vseh zgoraj navedenih pripeljanih odpadkov v center plačati, izjema so le kovine in papir. Zanje velja prepoved odlaganja gradbenih odpadkov.

O vseh morebitnih spremembah načrta odvoza mešanih ali ločeno zbranih komunalnih odpadkov in o drugih novostih vas bomo obveščali preko lokalnega časopisa in lokalnega radia Zeleni val.

VIII. PRIKAZ ODLOŽENIH IN LOČENO ZBRANIH ODPADKOV V OBČINAH DOBREPOLJE, GROSUPLJE IN IVANČNA GORICA:

	VRSTA ODPADKA / LETO	2005	2006	2005	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Odpadki, odloženi v deponijo	12.352.330	12.877.975	14.050.845	12.622.464	10.838.246	12.432.290	9.914.465	7.206.586	6.143.360
2.	Ločeno zbrani odpadki:									
a)	kosovni odpadki: - kovine	171.860	98.600	79.790	165.030	208.780	185.790	175.400	154.030	114.260
	- les	0	0	0	109.640	207.610	289.030	381.300	416.360	396.540
b)	nevarni odpadki	8.292	13.619	16.575	17.903	22.539	23.329	23.531	22.600	19.342
c)	OEEO (odpadna el. oprema)	0	0	12.940	75.560	153.054	141.092	158.697	153.201	131.177
d)	odpadne avtomobilske gume	0	0	0	50.410	71.440	97.330	0	30.750	30.800
e)	odpadni tekstil	0	0	0	0	0	0	0	7.090	10.920
f)	ekološki otoki:									
	- papir	386.480	545.440	639.040	730.540	751.010	903.780	868.530	895.350	900.480
	- steklo	142.600	183.380	217.180	285.540	330.950	367.130	486.770	561.060	605.321
	- embalaža	81.620	89.460	114.690	170.640	221.220	333.721	714.010	1.494.430	1.693.450
g)	organski odpadki :	1.429.940	1.642.800	1.704.870	1.852.610	2.794.250	3.142.230	3.274.091	3.887.610	3.004.130
h)	odpadne nagrobne sveče	0	0	0	0	0	75.280	60.710	56.280	50.639
	Skupaj zbrani odpadki:	14.573.122	15.451.274	16.835.930	16.062.697	15.599.099	17.991.002	16.057.504	14.854.597	13.113.479
	Ločeno zbrani odpadki skupaj:	2.220.792	2.573.299	2.785.085	3.440.233	4.760.853	5.558.712	6.143.039	7.648.011	6.970.119
	Odloženi odpadki v deponijo skupaj:	12.352.330	11.973.955	14.050.845	12.622.464	10.838.246	12.432.290	9.914.465	7.206.586	6.143.360
	% ločeno zbranih frakcij:	15,24	16,65	16,54	21,42	30,57	30,90	38,26	51,48	53,15

Za mesec december 2013 smo upoštevali količine odpadkov glede na enako obdobje preteklega leta. Iz zgornjih podatkov je razvidno, da smo v letošnjem letu zbrali manj odpadkov kot v preteklem letu. Verjetno je to posledica krize v gospodarstvu in s tem padec standarda, ki se kaže že od leta 2010. Ločeno zbiranje odpadnega tekstila oz. oblačil, ki smo ga začeli lansko leto zbirati v zbirnem centru v CERO Špaja dolina, se je zelo uveljavil, saj smo ga letos zbrali že 11 t. Posledica povečanja ločeno zbranih odpadkov na izvoru in manj zbranih odpadkov je, da se količina odloženih odpadkov zelo hitro zmanjšuje glede na pretekla leta.

Želimo si, da bi tudi v bodoče skupaj z vami zagotavljali čisto in zdravo okolje.

VSEM OBČANOM IN POSLOVNIM PARTNERJEM VOŠČIMO VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO 2014.

Javno komunalno podjetje Grosuplje

Sonce si je dežek gre

Veni vidi, VICI,

(ki odmevajo v Odmevih)

1. Prednost brezzobosti

Vnuk je v zaupnem pogovoru z babico. Naenkrat se zazre v njena usta in pristavi: »Blagor tebi, ki boš prišla v nebesa, ne v pekel.« »Bog te usliši,« zavzdihne babica, »kako pa to veš?« »Zadnjič si rekla, da je v peklu jok in škripanje z zobmi, ti pa zob sploh nimaš!«

2. Za vse se kaj najde

Matilda gre s prijateljico v drogerijo in tam kupi olje za zimsko sončenje v hribih. »Je to zaradi ozonske luknje,« vpraša prijateljica. »Kje pa! Zanj uporabljamo milo.«

3. Nesrečen izbor

Par z daljšim zakonskim stažem se zjutraj zbudi v postelji in ona začne: »Ponoči sem razmišljala o zakonu na splošno. Vedno bolj sem prepričana, da je to pristan, kjer se v navezi srečata dve ladjici.« »Že mogoče,« zagodrnja on, »toda zakaj sem ravno jaz naletel na torpedovko.«

4. Premo sorazmerje

Skromen fant pride v draguljarno in pove: »Rad bi kupil okrasek za mojo izvoljenko.« »Vas ima ona zelo rada?« vpraša prodajalka? »Zelo!« »No, potem lahko izberete kaj cenejšega.«

Kako sta Fronc in Ludve vasovanje dočakala

Pri Kožuhovih so imeli tri odraščajoča dekleta, zato so fantje vedno pogosteje zahajali pod njihova okna in v hišo. Nekega decembrskega večera sta se k njim namenila tudi Fronc in Ludve.

Da preverita stanje v hiši, sta najprej pokukala skozi okno. »Nič ne bo,« razočarano pove Fronc, ki je bil malo višji in je bolje videl, »pravkar so začeli moliti rožni venec.«

»Nič ne dé,« se pritajeno zasmee Ludve, »kaj ne veš, da pri Kožuhu na kratko molijo. Le poglej in prisluhni.«

V hiši so vsi klečali okoli peči. Oče Kožuh, jako pobožen mož, je molil naprej, a je požrl toliko glasov in besed, da se je molitev slišala: »Oče naš, gas, pas amen, oče naš gas, pas amen.« Drugi pa so mu s »sveto Marijo« prav tako hlastavo odgovarjali: »Čaščena smrt na ram, čaščena smrt na ram ...«

V petih minutah je bila molitvena pobožnost končana in fanta sta željno vstopila. Tisti večer sta si dobro ogledala Kožuhove tri; če je bilo kaj več, o tem viri niso poročali.

Leopold Sever

Kdo pravi, da ne vem!

(Domač kviz, ki skuša biti šaljiv)

1. V kateri jami so našli malone 50 000 let staro piščalko pračloveka?

- a) v Krotkih babah
- b) v Divjih babah
- c) v Kosmatih babah

2. Zapiši, koliko čevljev bi prestopilo prag sejne sobe v naši občini, če bi bila dva občinska svétnika odsotna, trije pa bi prišli na sejo bosí (Opomba: upoštevajte, da ima vsak obuti svétnik dva čevlja)!

3. Po ljudskem besedju raznospolni neporočeni partnerji živijo na:

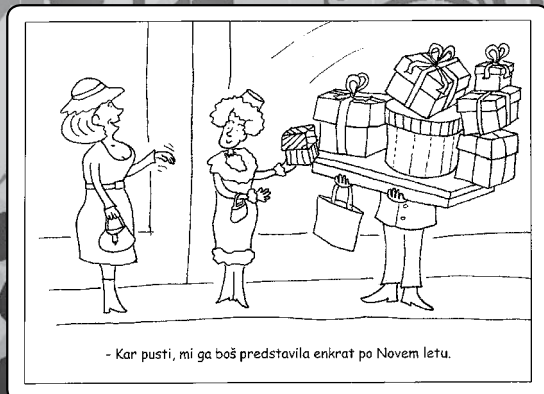
- a) na fižolu
- b) na ričetu
- c) na koruzi

4. Rimljani so ob večjih cestah postavljali valjaste kamne imenovane:

- a) žajfniki
- b) miljniki
- c) prašniki

5. Katera vrsta pesnitve nastane, če vodi odvzamemo eno črko? .....

6. Kdo je na podobi?

- Kar pusti, mi ga boš predstavila enkrat po Novem letu.

Odgovori: 1. b, 2. 40, 3. c, 4. b, 5. oda, 6. koledniki
Odgovore najdete kak seženj proč.

DEŽELNA BANKA SLOVENIJE

Še niste stranka Deželne banke Slovenije?

Vljudno vabljeni, da se nam pridružite in izkoristite ugodnosti **PAKETA SETEV** ob začetku sodelovanja:

- 6-mesečno brezplačno vodenje osebnega računa (TRR),
- brezplačno izdajo plačilne kartice **Activa Maestro**,
- podarjeno enoletno članarino za plačilno kartico z odloženim plačilom **Activa MasterCard**,
- brezplačen pristop k e-banki **DBS NET**,
- brezplačen generator enkratnih gesel, s katerim lahko dostopate do e-banke z vsakega računalnika z internetnim priključkom,
- ob sklenitvi zavarovanja zlorabe vsaj 1 plačilne kartice 6 mesecev **brezplačna storitev SMS-obveščanje**, ki vam omogoča, da ob vsakem dvigu gotovine ali opravljenem nakupu s kartico prejmete SMS-obvestilo s podatki o opravljeni transakciji,
- s plačilno kartico **Activa Maestro brezplačno dvigovanje gotovine na vseh bankomatih** v Sloveniji in v evroobmočju.

Septembrska analiza revije *Moje finance* je pokazala, da je ponudba Deželne banke Slovenije za prebivalstvo najcenejša med bankami v Sloveniji.

Vljudno vabljeni v poslovalnico Grosuplje (Cesta na Krko 1b), od ponedeljka do petka od 8.00 do 12.00 in od 13.00 do 16.00.

Želimo vam vesel božič ter srečno, zdravo in uspešno leto 2014!

DBS NET

www.dbs.si

ZOBOZDRAVSTVENA ORDINACIJA

Voščim Vam vesele Božične praznike.
Vse dni v letu 2014 pa preživite z lepim nasmehom na obrazu.

Hribar Hostnik Andreja, dr.stom.

Pod hribom cesta II 24a, Grosuplje

Telefon: 041 780 741

e-mail: hribarhostnikandreja@gmail.com

WWW.andrejadent.com

Želite odlične, neboleče zobozdravstvene storitve na najvišjem strokovnem nivoju, ob uporabi najsodobnejših materialov in opreme ?

TRGOVINA za male živali in SALON za nego psov

Adamičeva cesta 2, Grosuplje Tel: 01/78-888-90 040/831-553

mail: info@dogmania.si www.dogmania.si

Velika izbira igrač za vse vaše hišne ljubljence.

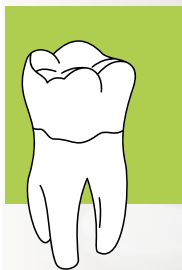
Naj bodo tudi zanje veseli prazniki ☺

S tem kuponom dobite 20% popusta na vse igrače

Veljavnost kupona do 31.1.2014

ZOBNA AMBULANTA PRENADENT

- o estetsko zobozdravstvo,
- o protetika,
- o implantologija,
- o otroško zobozdravstvo,
- o brezbolečinsko lasersko zobozdravstvo,
- o zdravljenje parodontalne bolezni

Draga 1, 1292 lg • GSM: 040 934 000 • www.zobozdravstvo-prenadent.si

Srečen in lep božič ter zdravja in osebnega zadovoljstva v prihajajočem letu 2014 vsem svojim strankam in poslovnim partnerjem želi
Veterinarska ambulanta BUBA.

PRAZNIČNA AKCIJA V BUBI

Prihaja čas praznikov in obdarovanj, zato smo vam v Bubi pripravili posebno praznično akcijo. Ob nakupu katerih koli treh izdelkov v trgovini Buba tretjega najcenejšega dobite po polovični ceni.

Akcija traja do konca leta 2013

SILVESTROVANJE

31.12.2013

**družinska zabava
na Kolodvorski cesti**

Otroški program:

16.00 - 18.30 Pester otroški program
18.30 - 19.00 Prihod Dedka Mraza

22.00 - 01.00 **SILVESTROVANJE Z ANSAMBLOM AS BEND**
POLNOČNO ODŠTEVANJE Z ŽUPANOM DR. PETROM VERLIČEM

Napoved dogodkov

Datum / ura	Dogodek	Lokacija	Organizator
torek, 17. 12. ob 17.30 uri	Pravljčni svet za otroke od 4. do 9. leta starosti	Mestna knjižnica Grosuplje	Mestna knjižnica Grosuplje
torek, 17. 12. ob 19.00 uri	2. Festival slovenske domoljubne pesmi MATI DOMOVINA; vstop prost	Športna dvorana Brinje Grosuplje	Slovensko kulturno umetniško društvo
sreda, 18. 12. ob 19.00 uri	Otvoritev razstave slik akademske slikarke Saše Šušteršič	Mestna knjižnica Grosuplje	Mestna knjižnica Grosuplje
četrtek, 19. 12. ob 17.00 uri	Pravljčni svet za otroke od 2. do 4. leta starosti	Mestna knjižnica Grosuplje	Mestna knjižnica Grosuplje
četrtek, 19. 12. ob 19.00 uri	Barve glasbe in besede – Johannes Brahms in Pesmi štirih (Kovič, Menart, Pavček, Zlobec)	Mestna knjižnica Grosuplje	Mestna knjižnica Grosuplje
sobota, 21. 12. ob 18.00 uri	DECEMBRSKO RAJANJE, novoletna vokalna prireditev; zamisel programa Emil Kovačec:	Gasilski dom Polica	KD Polica
sobota, 21. 12. ob 18.00 uri	BOŽIČNO NOVOLETNI KONCERT, vokalno inštrumentalni koncert	Kulturni dom Spodnja Slivnica	KD Spodnja Slivnica
sobota, 21. 12. ob 19.00 uri	PREDBOŽIČNA PRIREDITEV, vokalno inštrumentalni koncert;	Kulturni dom Račna	KD Franceta Prešerna Račna, PŠ LA Kopanj
sobota, 21. 12. ob 20.00 uri	Grošev božični party z DEJANOM VUNJAKOM	Pivnica Anton	Študentski klub Groš
nedelja, 22. 12. ob 19.00 uri	GLASBENI BOŽIČ Z BIG BANDOM GROSUPLJE, jazz koncert	Kulturni dom Grosuplje	KD Big Band Grosuplje
ponedeljek, 23. 12. ob 11.00 uri	Predstavitve nove knjige iz Domoznanske zbirke: Neznani Ivan Zorec	Mestna knjižnica Grosuplje	Mestna knjižnica Grosuplje
ponedeljek, 23. 12. ob 18.00 uri	BOŽIČNA PRODUKCIJA, plesna predstava s stili hip hopa, breakdanca, street shova, popa, otroških plesov	Kulturni dom Grosuplje	Košarkarski klub Grosuplje
četrtek, 26. 12. ob 15.00 uri	BOŽIČNI KONCERT, vokalno instrumentalni koncert	Kulturni dom Žalna	KD Samorastnik Žalna
sobota, 28. 12. 2013	DAN SLOVENSKE KOŠARKE	Športna dvorana Brinje	Košarkarski klub Grosuplje
nedelja, 29. 12. 2013	DAN SLOVENSKE KOŠARKE	Športna dvorana Brinje	Košarkarski klub Grosuplje
torek, 31. 12. 2013	SILVESTROVANJE NA PROSTEM	Kolodvorska cesta	Občina Grosuplje
torek, 7. 1. ob 17.30 uri	SREČANJA ZDRAVČEK 2013, tema: MAŠČOBE - DEJAVNIK TVEGANJA, Darko Taseski, dr. med. spec. spl. med.; vstop prost	Družbeni dom Grosuplje	Zdravstveni dom Grosuplje
četrtek, 9. 1. ob 17.00 in 18.30 uri	Saša Eržen: TI LOVIŠ!, lutkovna predstava	Kulturni dom Grosuplje	Lutkovno gledališče Ljubljana, Umetniško društvo Konj, ZKD Grosuplje
sobota, 11. 1. ob 17.15 uri	KOŠARKA – ženske: GROSUPLJE – ODEJA (1. liga – 10. krog)	Športna dvorana Brinje Grosuplje	Košarkarski klub Grosuplje
sobota, 11. 1. ob 20.00 uri	KOŠARKA – moški: GA GROSUPLJE – ZLATOROG LAŠKO (1. liga – 11. krog)	Športna dvorana Brinje Grosuplje	Košarkarski klub Grosuplje
torek, 14. 1. ob 17.30 uri	SREČANJA ZDRAVČEK 2013, tema: OTEKLINE NA VRATU - kako nevarne so?,	Družbeni dom Grosuplje	Zdravstveni dom Grosuplje
četrtek, 16. 1. ob 18.30 uri	KOŠARKA – ženske: GROSUPLJE – SRBOBRAN (Mednarodna ženska regionalna liga – 8. krog)	Športna dvorana Brinje Grosuplje	Košarkarski klub Grosuplje
petek, 17. 1. ob 18.00 uri	PODELITEV PRIZNANJ ZA ŠPORTNE DOSEŽKE V LETU 2013	Avla OŠ Louisa Adamiča Grosuplje	Zveza športnih organizacij Grosuplje
petek, 17. 1. ob 19.30 uri	RADE ŠERBEDŽIJA IN JURE IVANUŠIČ, vrhunski večer izjemnih umetnikov in prijateljev	Kulturni dom Grosuplje	ZKD Grosuplje
sobota, 18. 1. ob 18.00 uri	ODBOJKA: ATK GROSUPLJE – VOLLEYBALL LJUBLJANA (2. liga zahod – 11. krog)	Športna dvorana Brinje Grosuplje	Odbojgarsko društvo Flip-Flop
torek, 21. 1. ob 17.30 uri	SREČANJA ZDRAVČEK 2013, tema: OBRAVNAVA PRSNE BOLEČINE PRI KARDIOLOGU	Družbeni dom Grosuplje	Zdravstveni dom Grosuplje
sobota, 25. 1. ob 20.00 uri	KOŠARKA – moški: GA GROSUPLJE – PORTOROŽ (1. liga – 13. krog)	Športna dvorana Brinje Grosuplje	Košarkarski klub Grosuplje
nedelja, 26. 1. ob 16.00 uri	Ivan Cankar: ŠIMEN SIROTNIK, socialna drama, premiera	Kulturni dom Grosuplje	Gledališka skupina KD sv. Mihaela Grosuplje, KD sv. Mihaela Grosuplje, ZKD Grosuplje
torek, 28. 1. ob 17.30 uri	SREČANJA ZDRAVČEK 2013, tema: ZDRAVJE V DEŽELAH TRETJEGA SVETA	Družbeni dom Grosuplje	Zdravstveni dom Grosuplje
četrtek, 30. 1. ob 18.30 uri	KOŠARKA – ženske: GROSUPLJE – MEDVEŠČAK (Mednarodna ženska regionalna liga – 9. krog)	Športna dvorana Brinje Grosuplje	Košarkarski klub Grosuplje
petek, 31. 1. ob 19.30 uri	ZGODBE, dokumentarni film ob 40 letnici delovanja ZKD Grosuplje	Kulturni dom Grosuplje	Smila film, KD Smila Grosuplje, ZKD Grosuplje